

รายงานผลการดำเนินการพัฒนาองค์การ สู่ระบบราชการ 4.0 (PMQA 4.0) ประจำปี 2567 (Application Report 2024)

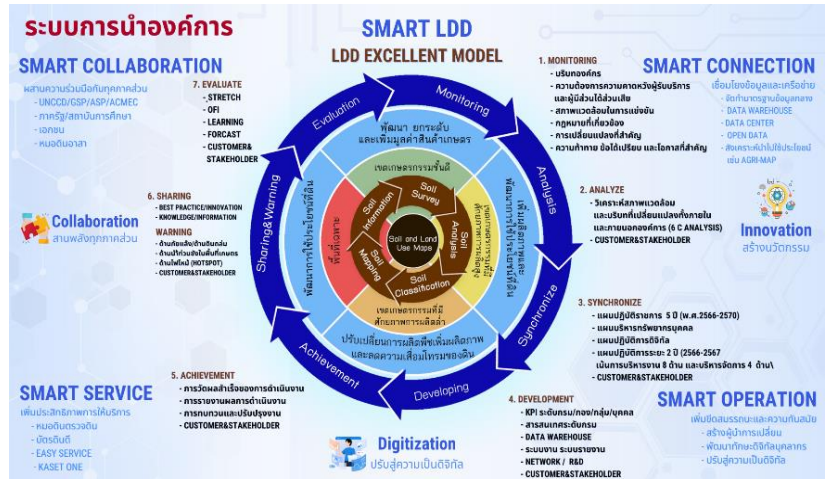
สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	1
ส่วนที่ 1.1 สรุปลักษณะสำคัญขององค์การ	7
ส่วนที่ 1.2 แผนการปรับปรุงเพื่อยกระดับการพัฒนาสู่ระบบราชการ 4.0	10
ส่วนที่ 2 การดำเนินการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐสู่ระบบราชการ 4.0	16
หมวด 1 การนำองค์การ	16
หมวด 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์	22
หมวด 3 การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	28
หมวด 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้	32
หมวด 5 การมุ่งเน้นบุคลากร	37
หมวด 6 การมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ	44
ส่วนที่ 3 ผลลัพธ์การดำเนินการ	51
7.1 ด้านประสิทธิผลและการบรรลุพันธกิจ	51
7.2 การบรรลุผลลัพธ์ตามตัวชี้วัดด้านผู้รับบริการ และประชาชน	52
7.3 การบรรลุผลลัพธ์ตามตัวชี้วัดด้านการพัฒนาบุคลากร	54
7.4 การบรรลุผลลัพธ์ตามตัวชี้วัดด้านการเป็นต้นแบบ	55
7.5 การบรรลุผลลัพธ์ตามตัวชี้วัดด้านผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม สาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม	57
7.6 การบรรลุผลลัพธ์ตามตัวชี้วัดด้านด้านการลดต้นทุน การสร้างนวัตกรรม และการจัดการกระบวนการ	58

แบบฟอร์มที่ 5 บทสรุปผู้บริหาร

วิสัยทัศน์ : เป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570
กรอบแนวคิด/ Concept ของการก้าวสู่การเป็นระบบราชการ 4.0

กรมพัฒนาที่ดิน (พต.) กำหนดทิศทาง เพื่อพัฒนาองค์การเข้าสู่ระบบราชการ 4.0 ใช้ “LDD Excellent Model” เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ของพต. และใช้ “Smart LDD” เป็นเครื่องมือยกระดับการเพิ่มผลิตภาพ มุ่งเน้นประโยชน์และความต้องการของประชาชนเป็นหลัก

ปรับการทำงานเชิงรุก สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อพัฒนาที่ดินให้เกิดความยั่งยืน นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการ เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการงานพัฒนาที่ดิน พต. ดังภาพ ด้วยหลัก 4 Smart ดังนี้ 1) *Smart Collaboration* สานพลังจากทุกภาคส่วนรักษาทรัพยากรดินให้ใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน 2) *Smart Connection* เชื่อมโยงกับหน่วยงานต่างๆ และประมวลออกมาเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนงานในระดับพื้นที่ 3) *Smart Service* พัฒนาบริการให้เป็น e-Service เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนและผู้มารับบริการ ให้มีความสะดวก รวดเร็ว ประหยัด เกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และ 4) *Smart Operation* ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการปฏิบัติงานและบริหารจัดการองค์การ การพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงพัฒนาทักษะที่หลากหลาย การประยุกต์ใช้เครื่องมือทางการบริหารเพื่อปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพ

ผลการดำเนินงานที่สอดคล้องสู่ระบบราชการ 4.0

พต. มีภารกิจความรับผิดชอบพัฒนาทรัพยากรดินในพื้นที่เกษตรกรรมประมาณ 153 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 46 ของพื้นที่ประเทศ โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ เกษตรกรมีการใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ยั่งยืน โดย พต. ใช้หลักการ Smart LDD ขับเคลื่อนและพัฒนางานองค์การเข้าสู่ระบบราชการ 4.0 สอดคล้องสนับสนุนการพัฒนาระบบราชการทั้ง 3 มิติ ดังนี้

มิติที่ 1 ภาครัฐที่เปิดกว้างเชื่อมโยงกัน (Open & Connected Government) พต. สานพลังจากทุกภาคส่วนตามหลัก *Smart Collaboration* สร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านดินภายในและระหว่างประเทศ เช่น *เครือข่ายระหว่างประเทศ* เครือข่ายหมอดินโลก สมัชชาความร่วมมือทรัพยากรดินแห่งภูมิภาคเอเชีย (ASP) กรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคแม่โขงล้านช้าง ภูมิภาคอินโดจีนประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทราย เป็นต้น *เครือข่ายภายในประเทศ* การพัฒนายกระดับเครือข่ายหมอดินอาสา สร้างขวัญกำลังใจและความผูกพัน ยกย่องเชิดชูเกียรติหมอดินอาสา กำหนดวันที่ 10 กุมภาพันธ์ของทุกปีเป็น “วันหมอดินอาสา” และยกระดับเครือข่ายกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ฯ เข้าสู่การรับรองเกษตรกรอินทรีย์ PGS และ *Smart Connection* จัดทำข้อมูลตามภารกิจหลักในรูปแบบข้อมูลดิจิทัล จัดทำเป็นชุดข้อมูลมูลค่าสูง และจัดทำระบบบัญชีข้อมูล (GD Catalog) นำไปสู่การเปิดเผยข้อมูล (Open Data) และพัฒนามาตรฐานของ

ข้อมูล นำข้อมูลเชื่อมโยงกับหน่วยงานต่างๆ และพัฒนามาเป็นเครื่องมือพัฒนาการทำงานในระดับพื้นที่ ได้แก่ แผนที่การบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) เป็นต้น

มิติที่ 2 ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Citizen-Centric Government) พต. นำหลัก Smart Service พัฒนาการปฏิบัติงานเชิงรุกแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนปรับเปลี่ยนการให้บริการประชาชนเป็น e-Service อำนวยความสะดวกให้ประชาชนเข้าถึงบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สะดวก รวดเร็ว ได้แก่ บริการตรวจสอบดิน บริการแผนที่ บริการตรวจสอบแนวเขตป่าไม้ถาวร บริการวัสดุการเกษตร บริการสรรน้ำในไร่นา เป็นต้น มีการพัฒนาต่อยอดบริการตรวจสอบดินเป็น fully digital และให้หมอดินอาสามีส่วนร่วมในการตรวจสอบดิน รวมทั้งการพัฒนาระบบ Easy Service และระบบการยืนยันตัวตน พัฒนาต่อยอดเพิ่มประสิทธิภาพ “AI Chatbot : คุยกับน้องดินดี”

มิติที่ 3 ภาครัฐที่มีขีดสมรรถนะสูงและทันสมัย (Smart & High Performance Government) พต. นำหลัก Smart Operation เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและการบริหารจัดการองค์การ พต. ใช้เทคโนโลยีเพื่อการปฏิบัติงานเชิงพื้นที่ เช่น Kaset One, Agri-Map online, AI Chatbot “น้องดินดี”, บัตรดินดี เป็นต้น และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อบริหารจัดการ เช่น e-Meeting, e-Saraban, e-payment, PRMS เป็นต้น การพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง พัฒนาทักษะที่หลากหลาย (ดิจิทัล คิดเชิงระบบ คิดเชิงนวัตกรรม) การประยุกต์ใช้เครื่องมือทางการบริหารเพื่อปรับปรุงและพัฒนาผลงานให้มีทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผล

โดยมีผลงานโดดเด่น 5 ผลงาน ดังนี้

ผลงานเรื่องที่ 1 : การขับเคลื่อนขยายผลหมอดินอาสาแห่งชาติ (Mainstreaming and Scaling Out of Volunteer Soil Doctors to the Global level)

เปิดกว้างและเชื่อมโยงกัน ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง มีขีดสมรรถนะสูง ทันสมัย
รูปแบบ/ลักษณะ/ Concept ของผลงาน

พต. จัดตั้งโครงการ “หมอดินอาสา” เมื่อปี พ.ศ. 2538 เพื่อเป็นช่องทางสำหรับเกษตรกรในการเข้าถึง

ข้อมูลการพัฒนาที่ดินและงานบริการต่างๆ โดยคัดเลือกหมอดินอาสาจากเกษตรกรผู้มีความรู้ความสามารถทั่วประเทศและจัดตั้งเครือข่ายหมอดินอาสาเพื่อประสานงานการพัฒนาที่ดินอย่างต่อเนื่อง จนประสบความสำเร็จในการปรับปรุงความอุดมสมบูรณ์ของดินและเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ในปัจจุบัน หมอดินอาสาจำนวน 77,815 คนทั่วประเทศทำงานร่วมกับ พต. ในหลากหลายมิติการพัฒนา เช่น การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน การวิเคราะห์คุณภาพดินเบื้องต้น การจัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านคุณภาพดินในระดับหมู่บ้าน เป็นต้น “หมอดินอาสา” จึงเปรียบเสมือนครูและเพื่อนที่ดีที่ี่ที่สุดสำหรับเกษตรกร การเรียนรู้จากประสบการณ์จากเกษตรกรด้วยกันเอง (farmer-to-farmer learning) ทำให้เกษตรกรสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริงในพื้นที่

พต. ในหลากหลายมิติการพัฒนา เช่น การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน การวิเคราะห์คุณภาพดินเบื้องต้น การจัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านคุณภาพดินในระดับหมู่บ้าน เป็นต้น “หมอดินอาสา” จึงเปรียบเสมือนครูและเพื่อนที่ดีที่ี่ที่สุดสำหรับเกษตรกร การเรียนรู้จากประสบการณ์จากเกษตรกรด้วยกันเอง (farmer-to-farmer learning) ทำให้เกษตรกรสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริงในพื้นที่

จากความสำเร็จของ “โครงการหมอดินอาสา” องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) จึงสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับ พต. และส่งเจ้าหน้าที่มาศึกษาและถอดบทเรียนการดำเนินงานหมอดินอาสาของประเทศไทย รวมถึงจัดทำแนวปฏิบัติและองค์ความรู้การจัดการดินเพื่อการขยายผลในระดับนานาชาติ

ภายใต้ชื่อ “โครงการหมอดินโลก (Global Soil Doctors Programme)” ในปี 2563 และปัจจุบันมีการขยายผลโครงการหมอดินโลกไปมากกว่า 20 ประเทศทั่วโลก มีเจ้าหน้าที่ภาครัฐและเกษตรกรของประเทศต่างๆ เข้าร่วมกิจกรรมมากกว่า 14,000 คน เช่น บังคลาเทศมีหมอดินอาสา 15 คน ถ่ายทอดสู่เกษตรกรแล้ว 450 คน บุร์กินาฟาโซมีหมอดินอาสา 45 คน ถ่ายทอดสู่เกษตรกร 344 คน และเม็กซิโกมีหมอดินอาสา 819 คน ถ่ายทอดสู่เกษตรกร 4,095 คน เป็นต้น โดย พต. สนับสนุนความร่วมมือกับ FAO อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้กลไกหมอดินขยายผลไปสู่ระดับอนุภูมิภาคแมกไซไซผ่านความร่วมมือภายใต้กรอบความร่วมมือแมกไซไซ-ล้านช้าง และ ACMECS เช่น สปป. ลาว มีหมอดิน 100 คน ถ่ายทอดสู่เกษตรกร 1,063 คน กัมพูชาและเวียดนามอยู่ระหว่างคัดเลือกหมอดินอาสา เป็นต้น และในวันดินโลก 2566 พต. ได้จัด “สัมมนาหมอดินโลก” เพื่อแชร์ประสบการณ์การดำเนินงานและความสำเร็จในการจัดการดิน ซึ่งเชิญหมอดินอาสาจากประเทศไทย สปป.ลาว อินเดีย เม็กซิโก และ FAO เข้าร่วมเวทีและมีผู้เข้าร่วมรับการสัมมนามากกว่า 350 คนทั่วโลก

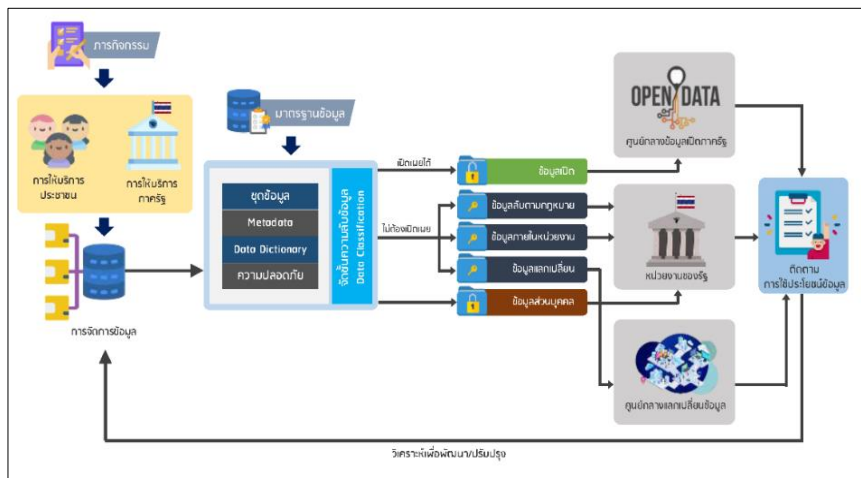
คุณค่าต่อประชาชน/ส่วนราชการ/ประเทศ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกรในการจัดการดินและการเกษตรอย่างยั่งยืนและการสร้างความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของทรัพยากรดินในภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก มุ่งเน้นขจัดความหิวโหยและบรรลุความมั่นคงทางอาหารภายใต้เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ผลงานเรื่องที่ 2 ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (Data Governance) และการเปิดเผยข้อมูล (Open Data)

เปิดกว้างและเชื่อมโยงกัน ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง มีขีดสมรรถนะสูง ทันสมัย

รูปแบบ/ลักษณะ/Concept ของผลงาน

พต. เป็นหน่วยงานหลักที่ผลิตข้อมูลดินและข้อมูลการใช้ที่ดินของประเทศ ซึ่งเป็นข้อมูลหลักในชั้นข้อมูลภูมิสารสนเทศพื้นฐานของประเทศ และข้อมูลอื่น ๆ ซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษา วิจัย วิเคราะห์ การบริหารจัดการด้านต่าง ๆ พต. ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการดำเนินการอย่างเหมาะสมเกี่ยวกับข้อมูล มีการคัดเลือกชุดข้อมูลมูลค่าสูง (High Value Datasets) จำนวน 17

ชุดข้อมูล บริหารจัดการและบูรณาการข้อมูลอย่างมีธรรมาภิบาล สอดคล้องตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล มีการกำหนดนโยบายธรรมาภิบาลข้อมูล คือ 1) การรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล ด้วยมาตรการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ 2) การรักษาและคุ้มครองความเป็นส่วนตัวส่วนบุคคลของข้อมูล เพื่อเป็นการป้องกันการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล 3) การควบคุมคุณภาพข้อมูล ให้มีความถูกต้อง ข้อมูลมีความครบถ้วน ข้อมูลมีความต้องกัน ข้อมูลมีความเป็นปัจจุบัน ข้อมูลตรงตามความต้องการของผู้ใช้ และข้อมูลมีความพร้อมใช้ ดำเนินการให้เจ้าหน้าที่ มีสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบ เกี่ยวกับข้อมูล ปฏิบัติตามนโยบายและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับธรรมาภิบาลข้อมูลของกรม เมื่อมีมาตรฐานข้อมูลแล้ว พต. ดำเนินการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ (Open Government Data) จัดทำบัญชีข้อมูล (Data Catalog) เพื่อให้สามารถค้นหา เข้าถึง และใช้งานข้อมูลที่ต้องการได้อย่างรวดเร็ว ช่วยลดระยะเวลาเพื่อศึกษาข้อมูลและวิเคราะห์ ช่วยให้ผู้ใช้ข้อมูลมีความเชื่อมั่นในข้อมูล อำนวยความสะดวกในการเข้าถึง เชื่อมโยง แลกเปลี่ยน และ

ใช้ประโยชน์ข้อมูล สำหรับวิเคราะห์ เผยแพร่ รวมถึงให้บริการประชาชนในรูปแบบดิจิทัล และบูรณาการและ แลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐ จากการดำเนินการดังกล่าว ส่งผลให้ พต. ได้รับรางวัลดิจิทัล ประจำปี 2566 ด้านหน่วยงานคุณภาพด้านการใช้ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (Data Governance) และ หน่วยงานคุณภาพด้านการเปิดเผยข้อมูลผ่านศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ (data.go.th)

คุณค่าต่อประชาชน/ส่วนราชการ/ประเทศ พต. มีข้อมูลที่มีมาตรฐานสอดคล้องตามกรอบธรรมาภิบาล ข้อมูลภาครัฐ และมีการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ นำไปสู่การบริหารจัดการและบูรณาการข้อมูลภาครัฐและการทำงานให้สอดคล้องและเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน ส่งผลต่อคุณภาพ ความมั่นคงปลอดภัย และบูรณาการข้อมูลได้อย่างครบถ้วน ถูกต้อง หน่วยงานภาครัฐ เอกชน ประชาชน สามารถเข้าถึงข้อมูลเปิดภาครัฐของ พต. ผ่านช่องทางดิจิทัล ทำให้มีความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูล เกิดการบูรณาการข้อมูลของภาครัฐ สามารถนำข้อมูลไปพัฒนาหรือต่อยอดนวัตกรรมต่าง ๆ ที่สร้างประโยชน์แก่เศรษฐกิจและสังคม

ผลงานเรื่องที่ 3 : หมอดินตรวจดิน

เปิดกว้างและเชื่อมโยงกัน ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง มีขีดสมรรถนะสูง ทันสมัย

รูปแบบ/ลักษณะ/ Concept ของผลงาน

พต. มีหน้าที่ให้บริการตรวจสอบดิน น้ำ พืช ปุ๋ย พร้อมให้คำแนะนำเพื่อให้เกษตรกรได้ทราบความอุดม

สมบูรณ์ของดินและจัดการดิน เพื่อการเพาะปลูกพืชได้อย่างเหมาะสม ส่งผลให้ลดต้นทุนและเพิ่มผลิต บริการในรูปแบบเดิม มีเสียงสะท้อนถึงความล่าช้า ไม่ทันต่อการนำไปปรับปรุงดินก่อนฤดูกาลเพาะปลูก ดังนั้น พต. จึงนำเทคโนโลยีดิจิทัลพัฒนาบริการ e-Service แบบ Fully Digital ลดระยะเวลาการให้บริการลงเหลือเพียง 15 - 20

วัน และพัฒนานวัตกรรมชุดตรวจสอบดินภาคสนาม (LDD Test Kit) บริการตรวจสอบดินเคลื่อนที่โดยใช้เครื่องมือแบบง่าย โดยมีเจ้าหน้าที่ พต. เป็นผู้ให้บริการตรวจสอบดินในระดับพื้นที่ แต่ด้วยข้อจำกัดของจำนวนเจ้าหน้าที่ ทำให้เสียงสะท้อนถึงความล่าช้าและความไม่สะดวกในการส่งตัวอย่างดิน ยังคงมีอยู่ พต. จึงพัฒนาระบบข้อมูลและบริการที่ทันสมัย โดยพัฒนาระบบ e-Service ตรวจสอบดินจากเดิมบันทึกและบริหารจัดการข้อมูลผลวิเคราะห์จากห้องปฏิบัติการโดยเจ้าหน้าที่เท่านั้น เป็นการบันทึกและบริหารจัดการข้อมูลผลวิเคราะห์ดินที่ได้จากการใช้ชุดตรวจสอบดินภาคสนามอย่างง่าย (LDD Test Kit) โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายหมอดินอาสาทำหน้าที่ปฏิบัติการตรวจสอบดินและบันทึกข้อมูลผลวิเคราะห์ดิน พร้อมคำแนะนำการจัดการดินผ่านแอปพลิเคชัน “หมอดินตรวจดิน” ที่สามารถรองรับการใช้งานได้บนทุกอุปกรณ์ ช่วยลดระยะเวลาการตรวจสอบดินจากเดิม 15 - 20 วัน เหลือเพียง 2 - 3 วัน อำนวยความสะดวกในด้านลดค่าใช้จ่ายจากการเดินทางนำตัวอย่างดินส่งทางไปรษณีย์หรือส่งให้เจ้าหน้าที่ รวมทั้งลดการใช้กระดาษรายงานผล นอกจากนี้ ระบบหมอดินตรวจดินยังมีแผนที่ธาตุอาหารแบบ Near Real Time เกษตรกรสามารถใช้ผลวิเคราะห์ดินและคำแนะนำการจัดการดินในพื้นที่ใกล้เคียงได้โดยไม่ต้องขอบริการตรวจสอบดินในพื้นที่ของตนเอง

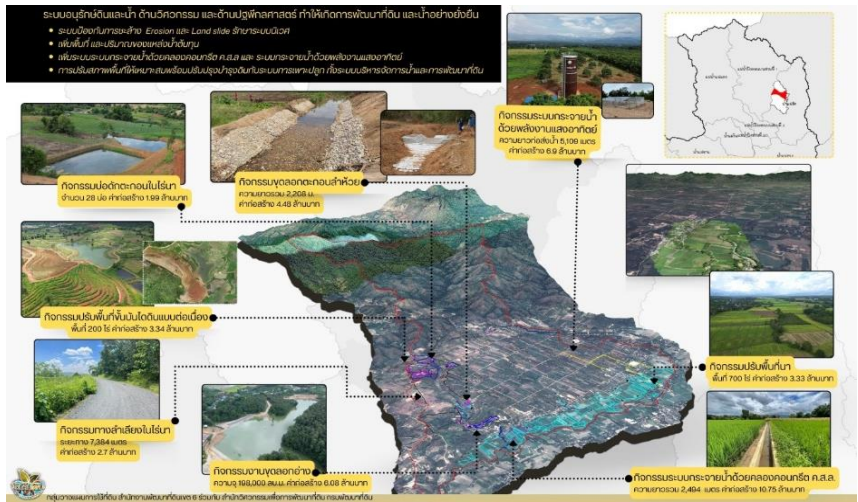
คุณค่าต่อประชาชน/ส่วนราชการ/ประเทศ การให้บริการด้วยระบบหมอดินตรวจดิน สามารถรองรับจำนวนตัวอย่างได้เพิ่มขึ้นถึง 100,000 ตัวอย่างต่อปีทั่วประเทศ สามารถตอบโจทย์ความต้องการวิเคราะห์ตรวจสอบดินของผู้ขอรับบริการในระดับพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยสร้างการเข้าถึงที่มีความรวดเร็ว แม่นยำ และครอบคลุมพื้นที่ และส่งเสริมให้เกษตรกรตรวจสอบดินและใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเพื่อลดปัญหาปุ๋ยเคมีราคาแพง แก้ไขปัญหาทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน

ผลงานเรื่องที่ 4 : โครงการป้องกันการชะล้างพังทลายของดินและฟื้นฟูพื้นที่เกษตรกรรมด้วยระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

เปิดกว้างและเชื่อมโยงกัน ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง มีขีดสมรรถนะสูง ทันสมัย

รูปแบบ/ลักษณะ/ Concept ของผลงาน

พต. มีภารกิจสำคัญเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาทรัพยากรที่ดิน โดยการพัฒนาที่ดินและอนุรักษ์ดินและน้ำ จึงกำหนดรูปแบบและมาตรการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการป้องกันการชะล้างพังทลายของดินและฟื้นฟูพื้นที่เกษตรกรรมด้วยระบบอนุรักษ์ดินและน้ำขึ้น โดยพิจารณาตามระดับความรุนแรงของปัญหาการชะล้างพังทลายในพื้นที่ลุ่มน้ำ ใช้ข้อมูลจากแผนที่การชะล้างพังทลายของดิน ปี 2563 เน้นแก้ไขปัญหาในพื้นที่ที่มีความรุนแรงขั้นวิกฤติก่อน ใช้มาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำในกิจกรรมที่ดำเนินการบนแปลง

เกษตรกรรม (On Site Measures) เพื่อแก้ไขปัญหาที่มีความรุนแรง และในส่วนของพื้นที่ถัดออกมาจากพื้นที่แปลงเกษตรกรรม ใช้มาตรการนอกแปลงเกษตรกรรม (Off Site Measures) เพื่อใช้ดักจับตะกอนที่หลุดรอดมาจากมาตรการบนแปลงเกษตรกรรม และเพื่อให้เกิดความยั่งยืนของโครงการในการใช้ประโยชน์ที่ดิน หลังจากมีการปรับโครงสร้างที่ดินด้วยมาตรการที่ดำเนินการบนแปลงเกษตรกรรม มีการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น พร้อมจัดทำระบบส่งน้ำด้วยท่อโดยใช้พลังงานแสงอาทิตย์ ทำให้เพิ่มศักยภาพในการผลิตของแปลงเกษตรกรรม รวมทั้งกิจกรรมปรับระดับพื้นที่นาให้ทำหน้าที่เสมือนเป็นบ่อน้ำนิ่งเพื่อดักจับตะกอนไว้ในแปลงนาก่อนจะลงแม่น้ำ ช่วยลดปริมาณตะกอนที่จะไหลลงสู่แม่น้ำ ผลการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบในพื้นที่จังหวัดลำปางและเชียงใหม่ พบว่า ปี 2565 พื้นที่ อ.แม่ทะ จ.ลำปาง ลดความเสียหายจากเหตุการณ์พายุไต้ฝุ่นโนรู (NORU) สามารถรับมือกับปริมาณน้ำไหลป่าได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นาข้าวซึ่งเป็นพื้นที่ปลายน้ำในพื้นที่โครงการดังกล่าวได้รับความเสียหายจากอุทกภัยน้อยมากเมื่อเทียบกับพื้นที่ใกล้เคียง และปี 2566 พื้นที่ อ.พร้าว จ.เชียงใหม่ ช่วยชะลอน้ำหลากมากกักเก็บในอ่างเก็บน้ำ ทำให้มีน้ำใช้ในการปลูกข้าวโพดหลังการทำนาในพื้นที่ที่ปรับระดับพื้นที่นา

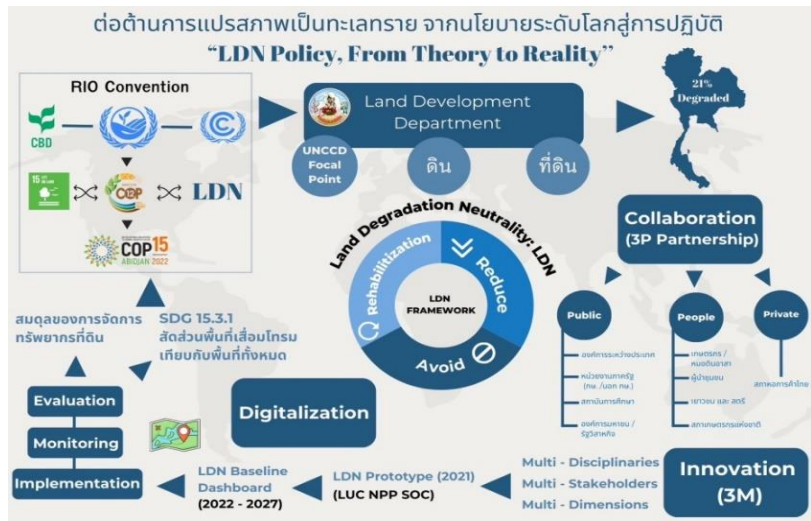
คุณค่าต่อประชาชน/ส่วนราชการ/ประเทศ 1) ทรัพยากรดินสามารถใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างคุ้มค่า ลดการสูญเสียหน้าดินที่เป็นประโยชน์ต่อการผลิตภาคการเกษตร ตลอดจนมีการเก็บรักษาความชุ่มชื้นให้กับดิน 2) เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำภาคการเกษตร ด้วยการเพิ่มแหล่งน้ำต้นทุนและระบบการกระจายน้ำ 3) เกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างเหมาะสมตรงตามศักยภาพของพื้นที่ และ 4) เพิ่มผลผลิตภาคการเกษตร และเพิ่มรายได้ในครัวเรือนให้กับเกษตรกร

ผลงานเรื่องที่ 5 : การขับเคลื่อนเป้าหมายความสมดุลของการจัดการทรัพยากรที่ดิน (Land Degradation Neutrality: LDN) สู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่

เปิดกว้างและเชื่อมโยงกัน ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง มีขีดสมรรถนะสูง ทันสมัย
รูปแบบ/ลักษณะ/ Concept ของผลงาน

สหประชาชาติ (UN) ได้รับรองวาระเป้าหมาย SDGs ให้บรรลุภายในปี 2573 พด. ได้ขับเคลื่อนเป้าหมายในฐานะ National Focal Point ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทราย โดยมติการประชุม COP12 กำหนดให้นำแนวคิดความสมดุลของการจัดการทรัพยากรที่ดิน (Land Degradation Neutrality: LDN) มาใช้ในการเชื่อมโยงกับเป้าประสงค์ที่ 15.3.1 “สัดส่วนของพื้นที่เสื่อมโทรมเทียบกับพื้นที่ทั้งหมด” โดยปี 2561 ในระดับ Global Data มีการใช้ข้อมูล Trends Earth ประเมินความเสื่อมโทรมของดิน ทำให้ทราบว่า ประเทศไทยมีพื้นที่เสื่อมโทรมของดินร้อยละ 21.93 ของพื้นที่ประเทศ โดยแต่ละประเทศต้องกำหนดมาตรการในการลดความเสื่อมโทรมของดินหรืออย่างน้อยต้องรักษาสภาพไม่ให้ความเสื่อมโทรมของดินเพิ่มขึ้น

พด. ดำเนินการตามแนวคิด LDN จัดทำข้อมูลเส้นฐาน Baseline ระดับประเทศ เพื่อนำไปสู่การกำหนดมาตรการระดับพื้นที่ โดยปี 2564 พัฒนาต้นแบบในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาเพื่อประเมินตัวชี้วัดตามกรอบของ UNCCD (Progress Indicators) ใน 3 ด้านคือ ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพการใช้ที่ดิน (LUC) ด้านการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพของที่ดิน (LP) และด้านการสะสมอินทรีย์คาร์บอนในดิน (SOC Stock) ปี 2565 พัฒนาคู่มือการดำเนินงาน ให้หน่วยงานระดับพื้นที่และนักวิชาการสามารถจัดทำเป้าหมาย LDN Baseline ให้สอดคล้องกับแนวคิดระดับสากลที่มีความถูกต้อง ปัจจุบัน

พด. จัดทำข้อมูลไปแล้วจำนวน 27 จังหวัด และในปี 2567 พด. นำข้อมูลดังกล่าวจัดทำแผนขับเคลื่อนเป้าหมายตัวชี้วัด LDN Baseline ระยะ 5 ปี และจัดทำโครงการริเริ่มใหม่ (Initiative) คือ โครงการจัดการความเสื่อมโทรมของที่ดินด้วยแนวคิด LDN ได้รับงบประมาณพัฒนาพื้นที่ในการจัดการความเสื่อมโทรมของที่ดิน เป้าหมาย 24,700 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 13 จังหวัด วงเงิน 119.3162 ล้านบาท

คุณค่าต่อประชาชน/ส่วนราชการ/ประเทศ 1)ประเทศไทยสามารถขับเคลื่อนงานเพื่อสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 15 เพื่อปกป้อง พื้นฟูทรัพยากรที่ดินในการลดความเสื่อมโทรมและการแปรสภาพเป็นทะเลทราย 2)เกษตรกรผู้ใช้ที่ดินได้รับการจัดการความเสื่อมโทรมและป้องกันการแปรสภาพเป็นทะเลทรายสอดคล้องกับปัญหาของพื้นที่และความต้องการของชุมชน

ส่วนที่ 1.1 สรุปลักษณะสำคัญขององค์การ

ผู้ส่งมอบ พันธมิตร และผู้ให้ความร่วมมือ: (ที่สำคัญ)

ผู้ส่งมอบ : ผู้รับจ้าง บริษัท ห้างร้าน และหน่วยงานภาครัฐ

พันธมิตร : หน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานภายนอก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ทส. มท. อว. วช. อบต.)

ผู้ความร่วมมือ : สถาบันการศึกษา องค์กรระหว่างประเทศ องค์กรมหาชน ภาคเอกชน

ความต้องการ: 1) ข้อมูลดิน เทคโนโลยี องค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดินมีความถูกต้อง ทันสมัย บริการได้สะดวก รวดเร็ว 2) ความร่วมมือทางวิชาการ 3) การบูรณาการ การทำงานร่วมกันในพื้นที่ 4) การมีธรรมาภิบาล

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย: ชุมชนในพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาครัฐ สถาบันการศึกษา

ความต้องการ/ความคาดหวัง : 1) ข้อมูลดิน เทคโนโลยี องค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดินมีความถูกต้อง ทันสมัย บริการได้สะดวก รวดเร็ว 2) การพัฒนาที่ดินที่ไม่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่และชุมชนในพื้นที่

สมรรถนะหลักขององค์การ: 1) มีความเชี่ยวชาญในเรื่อง ข้อมูลดิน วางแผนการใช้ที่ดิน การจัดการดิน และเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน ทั้งด้านวิชาการและปฏิบัติการเป็นอย่างดี เพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรดินเกิดประโยชน์สูงสุด 2) มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ (GIS) ด้านข้อมูลแผนที่ดิน และชุดข้อมูลภูมิสารสนเทศพื้นฐาน (FGDS)

แหล่งข้อมูลเชิงเปรียบเทียบ: ภายในประเทศ : 1) สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ 2) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร 3) หน่วยงานให้บริการวิเคราะห์ดิน เช่น กรมวิชาการเกษตร สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ห้องปฏิบัติการกลาง (ประเทศไทย) สถาบันการศึกษาและภาคเอกชน 4) หน่วยงานให้บริการ และสนับสนุนปัจจัยการผลิต เช่น กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย 5) สำนักงาน ก.พ.ร. 6) สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล 7) สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 8) กรมการศาสนา **ภายนอกประเทศ :** 1) ประเทศสมาชิกเครือข่ายด้านดินระดับภูมิภาคเอเชีย(ASP) 2) UNEP World Conservation Monitoring Center อ้างอิงใน UNCCD (2011) Desertification a visual synthesis : เรื่องการแปรสภาพเป็นทะเลทราย และ Land Degradation and Biodiversity Loss in Southeast Asia (2011)

พันธกิจ : 1) สำรวจ วิเคราะห์ จำแนกดิน และสำมะโนที่ดิน เพื่อวางแผนการใช้ที่ดินด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย 2) พัฒนางานวิจัยเพื่อสร้างเทคโนโลยีและนวัตกรรมการจัดการดินที่สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ 3) สร้างศูนย์กลางข้อมูลอัจฉริยะทางดินของประเทศ เพื่อบริหารจัดการทรัพยากรที่ดินอย่างยั่งยืน 4) พัฒนาที่ดินด้วยระบบการบริหารจัดการเชิงรุก ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมด้านการวางแผน ถ่ายทอดเทคโนโลยี อนุรักษ์ดินและน้ำ และปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อรักษาสมดุลของดิน ที่ดิน และนิเวศเกษตร 5) ยกระดับองค์กรด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรม

วิสัยทัศน์ : เป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570

ค่านิยม : TEAM for Soils (ทีมดีดินดี) T : Team work (สร้างทีม), E : Energetic (ทำงานเชิงรุกอย่างมีพลัง), A : Agile (คล่องแคล่ว), M : Move forward (มุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน)

วัฒนธรรมองค์กร : การทำงานเป็นทีม เชิงรุก คล่องแคล่วเพื่อบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายเดียวกัน

งบประมาณ: 3,940,886,100.00 บาท

รายได้: 15,850,828.61 บาท (ปี 2566)

จำนวนบุคลากร: ข้าราชการ 1,372 คน ลูกจ้างประจำ 220 คน และพนักงานราชการ 1,305 คน รวมทั้งสิ้น 2,897 คน (24 ตค. 66)

กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ: 1) พ.ร.บ.พัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551 2) มติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกประเภทที่ดินและป่าไม้ถาวร พ.ศ. 2555 3) กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข และอัตราค่าใช้จ่ายในการบริการแผนที่หรือข้อมูลทางแผนที่เป็นการเฉพาะราย พ.ศ. 2553 4) ระเบียบคณะกรรมการพัฒนาที่ดินว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับคำขอรับบริการแผนที่หรือข้อมูลทางแผนที่เป็นการเฉพาะราย พ.ศ. 2553 5) ระเบียบกรมพัฒนาที่ดิน ว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2562 6) ระเบียบกรมพัฒนาที่ดิน ว่าด้วยการบริหารงานหมอดินอาสา พ.ศ. 2553

ระบบการปรับปรุงผลการดำเนินการ: ระบบปฏิบัติงาน 3 ระบบ ประกอบด้วย 8 กระบวนการหลัก และ 9 กระบวนการสนับสนุนครอบคลุมภารกิจตามยุทธศาสตร์ โดยใช้แนวคิด PDCA ในการบริหารแผนงานและยุทธศาสตร์ ตั้งแต่ การวางแผน การนำไปปฏิบัติการตรวจสอบและติดตามประเมินผล นำไปสู่การปรับปรุงกระบวนการทำงาน โดยใช้หลักการของ SMART LDD ด้วย SIPOC Model และนำเครื่องมือสมัยใหม่มาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพ เช่น PMQA, Process Management, SWOT Analysis, PESTEL Analysis, 2S4M, As is Process Management, To be Process Redesign, Fish bone diagram, service blueprint, HR scorecard, Organization Design เป็นต้น เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน ให้บรรลุผลสำเร็จตาม LDD Excellent Model

เทคโนโลยีการสื่อสารและการให้บริการ ที่สำคัญ : 1) เทคโนโลยีสื่อสาร (1) MPLS (2) C Internet (3) Cloud Computing (4) AI 2) บริการที่สำคัญ (1) ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์ (Agri Map Online) (2) ระบบแผนที่ทางเลือกพืชเศรษฐกิจ (LDD Zoning) (3) Mobile Application (ปุ๋ยรายแปลง, คลิปเด็ดหมอดิน, กตดูรู้ดิน) (4) ระบบสารสนเทศเชิงพื้นที่เพื่อวางแผนการใช้ที่ดินเกษตรกรรายแปลง (LDD On Farm) (5) ฐานข้อมูลการตอบโต้กับผู้ใช้บริการด้วยเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ AI Chatbot : คุยกับน้องดินดี (6) e-Service ได้แก่ บริการตรวจสอบดินเพื่อการเกษตร ขอรับบริการแผนที่บริการวัสดุการเกษตร ขอรับบริการสระน้ำในไร่นา ดินออนไลน์ บริการข้อมูลดินและการใช้ที่ดิน บริการตรวจสอบแนวเขตป่าไม้ถาวรเบื้องต้น ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

ผลผลิต/บริการหลัก : 1) ฐานข้อมูลทรัพยากรดินและที่ดิน (ข้อมูลดิน แผนที่ดิน แผนการใช้ที่ดิน) 2) องค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน (การวิเคราะห์สภาพพื้นที่และวางแผนการใช้ที่ดิน การจัดการดินและน้ำ เทคโนโลยีชีวภาพทางดิน และการอนุรักษ์ดินและน้ำ) 3) งานบริการด้านการพัฒนาที่ดิน (ตรวจสอบดิน ปัจจัยการผลิต ผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ และเทคโนโลยีการจัดการดิน) 4) โครงสร้างพื้นฐานด้านการพัฒนาที่ดิน (งานพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ)

คุณลักษณะโดดเด่นของผลผลิต/บริการ : 1) แผนการใช้ที่ดินที่เกิดจากการเชื่อมโยงข้อมูลทั้งด้านดิน น้ำ พืช ป่าไม้ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ผ่านการประชาพิจารณ์ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน วิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและภูมิสารสนเทศ ใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาทุกระดับตั้งแต่ระดับประเทศ จังหวัด และตำบล รวมทั้งวางแผนการใช้ที่ดินรายชนิดพืชเศรษฐกิจและลุ่มน้ำ 2) เทคโนโลยีการจัดการดินและน้ำที่มีความหลากหลายและครอบคลุมทุกสภาพดิน สามารถนำไปบริหารจัดการทรัพยากรดินได้แบบเฉพาะเจาะจงและตรงจุด 3) การบริการตรวจสอบสุขภาพดินเชิงรุกให้คำแนะนำการจัดการดิน น้ำ พืช ได้หลากหลายรูปแบบตามความต้องการใช้ประโยชน์ของเกษตรกรและประชาชนทั่วไป ได้แก่ การบริการให้ข้อมูลดินเบื้องต้นผ่านบัตรดินดี หรือผ่านแอปพลิเคชันดินออนไลน์ การวิเคราะห์ดินอย่างง่ายโดยใช้ชุดตรวจสอบดินภาคสนาม (LDD Test Kit) หรือบริการตรวจสอบดินอย่างละเอียดในระดับห้องปฏิบัติการที่ได้มาตรฐานเพื่อนำไปใช้ในงานที่ต้องการผลแม่นยำ

ผู้รับบริการ : 1) เกษตรกร 2) หน่วยงานภาครัฐ 3) ภาคเอกชนและประชาชน 4) สถาบันการศึกษา

ความต้องการ : 1) เกษตรกร ต้องการข้อมูลที่ถูกต้องทันสมัยใช้งานง่ายนำไปใช้ได้จริงในระดับพื้นที่ ปัจจัยการผลิตทางการเกษตร โครงสร้างพื้นฐานด้านการพัฒนาที่ดิน ที่สามารถแก้ไขปัญหาดินเสื่อมโทรม ภัยพิบัติทางการเกษตร(ภัยแล้ง/น้ำท่วม) ลดความเสี่ยงจากการผลิตทางการเกษตร และสามารถเพิ่มศักยภาพการผลิตในการเกษตร ลดต้นทุนการผลิตและสร้างรายได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น 2) หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชน สถาบันการศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ต้องการข้อมูล องค์ความรู้ เทคโนโลยีการจัดการดินที่ถูกต้อง ทันสมัย สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาโครงการ/วิจัย เพื่อแก้ปัญหาให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสนับสนุนนโยบายในระดับกระทรวง

การเปลี่ยนแปลงความสามารถในการแข่งขัน: 1) การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals)2030 2) นโยบายรัฐบาล/แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี/แผนแม่บท 3) นโยบาย Thailand 4.0 การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการเกษตรมากขึ้น 4) แผนปฏิรูปประเทศ/ภาคการเกษตร 5) กรอบทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 6) โมเดลเศรษฐกิจใหม่(BCG) 7) การเข้าสู่ระบบราชการดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ 8) นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 9) ความแปรปรวนของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 10) สถานการณ์การแพร่ระบาดของ โควิด-19 11) การปรับตัวขององค์กรและบุคลากรที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง

สภาพแวดล้อมการแข่งขัน : จากสภาพแวดล้อมการแข่งขันภายในประเทศในภารกิจงานที่มีลักษณะเดียวกัน พด.ได้ปรับปรุงแบบการทำงานเชิงรุกพร้อมรับกับสถานการณ์ปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย 1) เชื่อมโยงห้องปฏิบัติการด้านตรวจสอบดิน 13 แห่งทั่วประเทศให้บริการแบบ fully digital ยื่น รู้ รับ จ่าย ผ่านดิจิทัล และพัฒนาแอปพลิเคชัน “หมอดินตรวจดิน” ยกระดับเครือข่ายหมอดินอาสาทำหน้าที่ตรวจสอบดินด้วยชุดตรวจสอบดินภาคสนาม(LDD Test Kits) 2) งานบริการด้านปัจจัยการผลิต ผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ พด.และสารปรับปรุงบำรุงดิน ที่สามารถใช้ประโยชน์ครอบคลุมปัญหาทางการเกษตร เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน ธาตุอาหารและฮอร์โมนพืชควบคุมศัตรูพืช รวมทั้งบำบัดน้ำเสีย โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย 3) งานบริการด้านแผนที่ เช่น แผนที่ภาพถ่ายออร์โธ แผนที่ความสูงภูมิประเทศ แผนที่การใช้ที่ดิน ที่มีความละเอียดถูกต้องและแม่นยำ **การแข่งขันภายนอกประเทศ** ด้านแผนที่ดิน พด.มีการจัดทำแผนที่ ที่มีความละเอียดระดับมาตราส่วน 1: 25000 ครอบคลุมทั้งประเทศ มีพิพธิภัณฑ์ดินที่แสดงข้อมูลสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ของแต่ละภูมิภาค ตั้งอยู่ครอบคลุมทั้งประเทศ และการจัดทำแผนที่ดินระดับชาติ ตามมาตรฐานสากล (WRB และ Taxonomy) เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคเอเชีย ยุโรป และสหรัฐอเมริกา

ความได้เปรียบเชิงยุทธศาสตร์ : (ด้านพันธกิจ ปฏิบัติการ บุคลากร สังคม) **ด้านพันธกิจ ในประเทศ :** 1) ยุทธศาสตร์ชาติที่ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการทรัพยากรพื้นฐานทางการผลิตภาคเกษตร 2) แผนปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 3) มีแผนแม่บทด้านการเกษตรและแผนแม่บทด้านการบริหารจัดการน้ำ 4) นโยบายด้าน BCG **ต่างประเทศ :** 1) ระบบอาหารที่ยั่งยืนเน้นความสำคัญของการจัดการดินที่ส่งผลต่อการผลิตด้านการเกษตร 2) การเป็นเจ้าภาพหลัก CESRA UNCCD **ด้านปฏิบัติการ:** 1) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศพัฒนาที่ดินที่ทันสมัย 2) พัฒนาบริการ Application (Web/Mobile) 3)เครือข่ายหมอดินอาสาครอบคลุมทั่วประเทศ 4) การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม **ด้านบุคลากร :** 1) ผู้บริหารขับเคลื่อนงานสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน 2) บุคลากรมีความเชี่ยวชาญด้านสำรวจ จำแนกดิน วิเคราะห์ดิน วางแผนการใช้ที่ดิน เทคโนโลยีชีวภาพทางดิน **ด้านสังคม :** 1) สร้างความเชื่อมั่นให้กับเกษตรกรและประชาชนบริโภคอาหารปลอดภัย 2) การปรับเปลี่ยนการผลิตสินค้าเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรและเน้นการมีส่วนร่วม 3) เกษตรกรได้รับความช่วยเหลือทางการเกษตรจากกิจกรรมของกรม

ความท้าทายเชิงยุทธศาสตร์: (ด้านพันธกิจ ปฏิบัติการ บุคลากร สังคม) **ด้านพันธกิจ :** 1) การจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนเป้าหมาย SDGs 2 SDGs 15.3 และ SDGs 13 2) การจัดทำแผนปฏิบัติการ ให้เชื่อมโยงสอดคล้องกับแผนในระดับต่างๆ (แผนยุทธศาสตร์ชาติ/แผนแม่บท/แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ/แผนยุทธศาสตร์กระทรวงเกษตรฯ) 3) การบูรณาการด้านบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ 4) นโยบายสำคัญและเร่งด่วนของประเทศ **ด้านปฏิบัติการ:** 1) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศพัฒนาที่ดินที่สามารถรองรับสนับสนุนการปรับองค์การสู่ดิจิทัล 2) ยกระดับหมอดินอาสาเป็น Smart Farmer 3) การปรับแผนการปฏิบัติงานให้เป็นเชิงรุก 4) การติดตามงานแบบ Real time 5) การพัฒนางานบริการให้เข้าถึงง่ายและนำไปใช้ได้จริง **ด้านบุคลากร :** 1) การพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและสหวิทยาการเพื่อรองรับระบบราชการ 4.0 2) การสร้าง Innovative Thinking 3) การพัฒนาคนรุ่นใหม่ **ด้านสังคม :** 1) การยอมรับองค์ความรู้ของเกษตรกร 2) การสร้างความตระหนักการใช้ทรัพยากรดินและที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด 3) การบูรณาการกับประชาชน หน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน

ความสำคัญเชิงเปรียบเทียบของพันธกิจหรือหน้าที่ต่อความสำเร็จของส่วนราชการ และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศคืออะไร : พต. มีพันธกิจหลักในการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดิน ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารจัดการทรัพยากรดินของประเทศ จึงกำหนดทิศทางและแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานสู่เกษตร 4.0 ให้มีการผลิตทางการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพได้มาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่เข้ามาช่วยในการผลิตด้วยแนวคิด SMART Agriculture สอดคล้องกับสถานการณ์โลกในปัจจุบัน การพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร้ขีดจำกัด ทำให้ พต.ต้องปรับปรุงแบบกระบวนการทำงานให้ทันต่อการเปลี่ยนผ่านสู่ Digital Transformation และพัฒนาองค์การสู่ระบบราชการ 4.0 โดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานและการให้บริการที่มีคุณภาพ สนองความต้องการและความคาดหวังของผู้รับบริการ ส่งผลให้เกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ยั่งยืน บนพื้นฐานการเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

กฎหมายและกฎระเบียบอะไรที่มีอยู่และเอื้อให้ส่วนราชการทำงานอย่างมีความคล่องตัวและตอบสนองการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ : 1) พ.ร.บ. พัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551 2) ระเบียบกรมพัฒนาที่ดิน ว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2562 3) คำสั่งมอบอำนาจของกรมพัฒนาที่ดิน 4) พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 กฎกระทรวงและหนังสือเวียนกรมบัญชีกลางเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง 5) พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2565 6) พ.ร.บ. ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมการทำงาน พ.ศ. 2554

สภาพแวดล้อมด้านการแข่งขันทั้งภายในและภายนอกประเทศของส่วนราชการเป็นเช่นใด? ประเด็นการแข่งขันคืออะไร และมีผลต่อการดำเนินการของส่วนราชการอย่างไร :

ในประเทศ 1) การกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดของหน่วยงานนโยบายและแผนระดับประเทศด้านการใช้ที่ดินและทรัพยากรดิน ส่งผลให้กรมต้องปรับแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบาย 2) การจัดทำข้อมูลการใช้ที่ดิน ส่งผลให้ พต. พัฒนาและจัดทำข้อมูลแผนที่การใช้ที่ดินครอบคลุมถึงระดับตำบล 3) ความต้องการผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์การเกษตร ส่งผลให้ พต. วิจัยผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่ที่มีความหลากหลายและใช้งานง่าย 4) นโยบายการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ลดการใช้ปุ๋ยเคมีที่มีราคาแพง ส่งผลให้ พต. พัฒนารูปแบบบริการที่สะดวก รวดเร็ว ไม่มีค่าใช้จ่าย 5) เทคโนโลยีด้านการเกษตร ส่งผลให้ พต. พัฒนาบุคลากรให้เป็น Smart office และพัฒนาช่องทางให้บริการที่สะดวก รวดเร็วต่อการใช้งาน **ต่างประเทศ** 1) การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน(SDGs) ที่ 2 และ 15)ภายในปี 2030 ส่งผลให้ต้องทำแผนงานขับเคลื่อนเป้าหมายและตัวชี้วัดให้บรรลุเป้าหมาย 2) Best Practice การจัดการดินอย่างยั่งยืนในเอเชีย ส่งผลให้ พต. ยกระดับการทำงานเพื่อให้เป็นที่ยอมรับในระดับโลก 3) ห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ดินต้องมีมาตรฐานระดับสากล ส่งผลให้ พต. ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานห้องปฏิบัติการให้มีมาตรฐานเดียวกับต่างประเทศ

ประเด็นการเปลี่ยนแปลงด้านบุคลากรที่สำคัญคืออะไร 1) โครงสร้างอายุราชการในตำแหน่งที่สำคัญ 2) เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน 3) สมรรถนะและทักษะบุคลากรที่รองรับการเปลี่ยนแปลง

พื้นฐานของบุคลากรที่มีผลต่อการวางแผนการพัฒนาและการสร้างขีดความสามารถในการเป็นองค์การสมรรถนะสูงมีอะไรบ้าง : 1) ระดับความรู้และทักษะของบุคลากรในแต่ละตำแหน่ง 2) ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล(Digital literacy) 3) ทักษะการมองภาพองค์รวม (Conceptual Skill) 4) ทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงระบบ (Systemic Thinking)

ในการทำงาน บุคลากรจำเป็นต้องดูแลเกี่ยวกับความเสี่ยงภัยอะไรบ้าง ข้อจำกัดพิเศษการปฏิบัติงาน : บุคลากรที่ปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการเกี่ยวกับสารเคมีและจุลินทรีย์ มีความจำเป็นที่จะต้องปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐานด้านความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการกลาง มีการอบรมผ่านหลักสูตร E-learning ของกรมวิทยาศาสตร์บริการ และมีการสำรวจสภาพความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการโดยใช้เครื่องมือ ESPReL Checklist อย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งจัดตรวจสุขภาพประจำปีให้กับเจ้าหน้าที่ เพื่อสร้างความปลอดภัยให้แก่บุคลากร ประจำปี

ความสำคัญของสมรรถนะหลักของส่วนราชการที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมของประเทศคืออะไรทั้งทางตรงและทางอ้อม 1) **ทางตรง** (1) **ด้านเศรษฐกิจ** : การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช ทำให้เกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน มีรายได้เพิ่มขึ้น ส่งผลต่อรายได้สู่ทุกภาคของประเทศไทยเพิ่มขึ้น (2) **ด้านสิ่งแวดล้อม** : ลดการชะล้างพังทลายของดิน ป้องกันการเสื่อมโทรมของทรัพยากรดิน 2) **ทางอ้อม** (1) **ด้านสังคม** : การสร้างหมอดินอาสา ช่วยสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกร เกิดการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายเกษตรกร ชุมชนเกิดความเข้มแข็งเป็นจุดเริ่มต้นอาหารปลอดภัย สังคมมีความสุข (2) **ด้านสาธารณสุข** : การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร/เกษตรอินทรีย์ (3) **ด้านสิ่งแวดล้อม** : การลดการเผาตอซังพืชเพื่อแก้ปัญหาหมอกควัน ช่วยรักษาอินทรีย์วัตถุในดิน และลดมลพิษทางอากาศของชุมชนและบริเวณรอบชุมชน และการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร ช่วยลดมลพิษทางดินและน้ำ

การเปลี่ยนแปลงความสามารถในการแข่งขันที่สำคัญคืออะไร ส่งผลต่อสถานการณ์แข่งขันของประเทศอย่างไร :

การเปลี่ยนแปลงความสามารถในการแข่งขันที่สำคัญ คือ พต. เปลี่ยนแปลงความสามารถในการแข่งขัน โดยขับเคลื่อนงานพัฒนาที่ดินเชิงบูรณาการจากนโยบายสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ นำหลักการตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้ มาใช้ในการพัฒนาและส่งเสริมกิจกรรมด้านการพัฒนาที่ดิน ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของเกษตรกรและชุมชน ประกอบด้วย การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-map) การให้บริการเชิงรุกด้วยบัตรดินดี การพัฒนาดินออนไลน์ การพัฒนาหมอดินอาสา 4.0 เพื่อปรับกระบวนการทำงานโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ร่วมกับการสาธิตส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ ให้สอดคล้องกับสภาพของพื้นที่และความต้องการของเกษตรกร ทำให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงข้อมูลได้สะดวก รวดเร็ว เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคการเกษตรให้ทันกับการแข่งขันและความต้องการของตลาด ขณะที่ประเทศไทยกำลังก้าวผ่านสู่สังคมและเศรษฐกิจดิจิทัล และขยายตัวเพื่อเติบโตด้านการพัฒนาและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรให้ทันต่อการแข่งขันในตลาดโลก

ส่วนที่ 1.2

แผนงานการปรับปรุงเพื่อยกระดับการพัฒนาสู่ระบบราชการ 4.0

- แผนพัฒนาด้านเทคโนโลยี

ชื่อแผนงาน/โครงการ	ปีที่ดำเนินการ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
1. การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล		
1.1 การพัฒนาระบบ e-Service		
1) โครงการ e-Service บริการตรวจสอบดินเพื่อการเกษตร	2564 – ปัจจุบัน	พต. พัฒนาระบบบริการตรวจสอบดิน สำหรับบริการประชาชน โดยบูรณาการร่วมกับสำนักงานรัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) และกรมบัญชีกลาง นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาพัฒนาการให้บริการรูปแบบ e-Service แบบ fully digital ตั้งแต่ขั้นตอนการยื่นขอรับบริการ การชำระเงิน การติดตามสถานะ และการรับผลการวิเคราะห์ดิน ปรับปรุงระบบบริหารจัดการ มีการเชื่อมโยงห้องปฏิบัติการ 13 แห่ง กระจายการบริการเพื่อให้สามารถรองรับปริมาณตัวอย่างจำนวนมากได้ โดยผู้รับบริการสามารถขอรับบริการด้วยตนเองผ่านระบบ e-Service หรือสามารถดำเนินการผ่านระบบ Citizen Service Platform การให้บริการประชาชนบน Citizen Portal โดย Application “ทางรัฐ” ส่งผลให้ลดระยะเวลาการให้บริการ และลดขั้นตอนการให้บริการ
2) หมอดินตรวจดิน	2565-ปัจจุบัน	พต. มีระบบ e-Service เพื่อการบริการวิเคราะห์ดินเชิงรุก ให้มีความสะดวก รวดเร็ว ตอบสนองความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ ทำให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงการบริการวิเคราะห์ดินได้ง่ายและทั่วถึงมากยิ่งขึ้น ผู้รับบริการสามารถเข้าถึงการบริการวิเคราะห์ดินผ่านระบบออนไลน์ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และสามารถนำค่าวิเคราะห์ดินไปใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตด้านการเกษตร
3) โครงการพัฒนาระบบบริการตรวจสอบแนวเขตป่าไม้ถาวรเบื้องต้นผ่านระบบออนไลน์	2565 – ปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานของ พต. หน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ รวมทั้งประชาชน สามารถตรวจสอบแนวเขตป่าไม้ถาวรเบื้องต้นได้ผ่านการเรียกใช้งานในรูปแบบ Web Application ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ทันต่อเวลา ทำให้ลดปัญหาความขัดแย้งเรื่องการบุกรุกที่ดินของรัฐ และแก้ไขปัญหาเรื่องที่ดินทำกินของประชาชนกับหน่วยงานภาครัฐ และสร้างความพึงพอใจในการให้บริการ
4) Kaset One	2566 – ปัจจุบัน	เกษตรกรได้รับคำแนะนำทางการเกษตรในระดับรายแปลง โดยมีเจ้าหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง สามารถกำหนดตำแหน่งแปลงเพื่อวางแผนการใช้ที่ดินในระดับไร่นา การจัดทำปฏิทินการเพาะปลูก และรับข่าวสาร องค์ความรู้ต่าง ๆ
5) Easy service	2566 – ปัจจุบัน	เกษตรกรหรือผู้รับบริการเข้าถึงบริการต่างๆ ของ พต. โดยมีลักษณะเป็น Single Sign-On เมื่อลงทะเบียนและมีการยืนยันตัวตนกับฐานข้อมูลของกรมการปกครองแล้ว สามารถเข้าสู่ระบบและใช้งานบริการอื่นๆ ได้ โดยไม่ต้องยืนยันตัวตนในการเข้าสู่ระบบอื่นซ้ำอีก
6) โครงการพัฒนาระบบให้บริการสืบค้นข้อมูลจุดสำรวจทรัพยากรดิน	2566 - ปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานของ พต. เกษตรกร รวมทั้งประชาชนทั่วไป สามารถเข้าถึงข้อมูลพื้นฐานด้านทรัพยากรดินที่เกี่ยวข้องกับการทำการเกษตรได้โดยสะดวกและนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการจัดการดินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ชื่อแผนงาน/โครงการ	ปีที่ดำเนินการ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
1.2 เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการปฏิบัติงาน		
1) โครงการจัดทำธรรมาภิบาลข้อมูลกรมพัฒนาที่ดิน (Data Governance)	2564-ปัจจุบัน	พต. จัดทำ Data Governance เพื่อให้หน่วยงานภายใน พต. ใช้ในการจัดทำนโยบายและแนวปฏิบัติสำหรับชุดข้อมูลที่อยู่ในความรับผิดชอบเพื่อบริหารจัดการข้อมูลใหม่คุณภาพ โดยมีการจัดทำนโยบายและแนวปฏิบัติสำหรับชุดข้อมูล (Data Policy) บัญชีรายการข้อมูลของ พต. (LDD Data Catalog) และการเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐ (Open Government Data) ของ พต.
2) โครงการจัดหาอุปกรณ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์	2567	พต. มีระบบรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบเครือข่าย และคอมพิวเตอร์ สามารถป้องกันการบุกรุก โจมตีทางไซเบอร์ ตรวจจับผู้ประสงค์ร้าย และ แจ้งเตือนภัยการโจมตีทางไซเบอร์ เพื่อให้ผู้ดูแลระบบสามารถแก้ไขสถานการณ์และป้องกันข้อมูล ระบบเครือข่าย และเครื่องลูกข่ายภายในกรม ให้มีความมั่นคงปลอดภัย สามารถให้บริการได้อย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ
3) โครงการจัดทำคลังข้อมูลกลาง (DATA Warehouse)	2566-2568	1. เป็นแหล่งรวบรวม ข้อมูลเชิงพื้นที่ของกรมพัฒนาที่ดินที่มีความหลากหลายในรูปแบบข้อมูล ประเภทข้อมูล และโครงสร้างของข้อมูล นำมาจัดเก็บ และจัดระเบียบข้อมูล เพื่อเป็นฐานข้อมูลกลางที่มีมาตรฐานไว้ที่เดียว 2. หน่วยงานภายในกรม สามารถนำข้อมูลไปใช้ประกอบการวิเคราะห์ ประมวลผล คาดการณ์เพื่อใช้ปฏิบัติงานในพื้นที่ และเป็นข้อมูลเพื่อใช้สนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารฯ ในการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงาน รวมทั้ง ให้บริการและเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานภายนอก
4) โครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลจุดสำรวจทรัพยากรดิน	2567	มีระบบที่ทันสมัย ปลอดภัย สำหรับจัดการฐานข้อมูลให้มีความถูกต้อง สอดคล้องทั้งเชิงพื้นที่ และเชิงบรรยาย สามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์ต่อยอดงานด้านพัฒนาที่ดินได้อย่างมีประสิทธิภาพ
1.3 การบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล		
1) ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ (e-Saraban)	2564 – ปัจจุบัน	พต. ได้ปรับปรุงประสิทธิภาพระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้โซลูชันซอฟต์แวร์ที่สามารถปฏิบัติงานได้ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. 2526 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ทำงานในลักษณะเว็บแอปพลิเคชัน รองรับการลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Digital Signature) สามารถรับ-ส่ง หนังสือได้ถึงตัวบุคคล ตลอดจนสามารถติดตามหนังสือที่สร้าง- ส่งผ่านระบบฯ ได้ ทำให้ลดการใช้กระดาษ ลดภาระในการจัดเก็บหนังสือในรูปแบบกระดาษ สถานที่จัดเก็บเอกสาร และสะดวกในการค้นหาหนังสือ
2) ระบบบริหารจัดการแผนงานและผลดำเนินการ (PRMS)	2566	พต. มีระบบที่รองรับการบันทึกค่าขอตั้งงบประมาณ การกำหนดกิจกรรมแผนการดำเนินงาน การติดตามผลการปฏิบัติงาน โดยหน่วยรับงบประมาณสามารถจัดทำรายการกิจกรรมเพื่อตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี และสามารถรายงานผลการปฏิบัติงานรายการกิจกรรมในเชิงพื้นที่ (GIS) จากพื้นที่ปฏิบัติงานจริงได้ ผู้บริหารสามารถติดตามผลการดำเนินงานได้แบบ Real Time
3) โครงการพัฒนาระบบบริหารสินทรัพย์	2567	พต. มีระบบบริหารสินทรัพย์ที่ประกอบด้วย 4 ระบบย่อยได้แก่ ระบบบริหารจัดการวัสดุ ระบบบริหารจัดการครุภัณฑ์ ระบบ

ชื่อแผนงาน/โครงการ	ปีที่ดำเนินการ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
		บริหารจัดการการใช้รถราชการ และระบบบริหารจัดการที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง สามารถจัดเก็บ สืบค้นข้อมูลและการออกรายงาน การบริหารจัดการสินทรัพย์ของกรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสามารถใช้ข้อมูลเพื่อการวางแผน ควบคุม ติดตาม ประเมินผลตลอดจนใช้ประกอบในการตัดสินใจ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- แผนพัฒนานวัตกรรม

ชื่อแผนงาน/โครงการ	ปีที่ดำเนินการ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
1. วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ จุลินทรีย์ควบคุมไส้เดือนฝอยสาเหตุโรครากปมสำหรับพืชเศรษฐกิจ	2561-2566	ผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ควบคุมไส้เดือนฝอยรากปม ช่วยลดการใช้สารเคมีควบคุมโรคพืช 30 เปอร์เซ็นต์
2. วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์แบคทีเรียสังเคราะห์แสงและไซยาโนแบคทีเรีย เพื่อเพิ่มธาตุอาหาร ส่งเสริมการเจริญเติบโต กำจัดวัชพืช และเพิ่มผลผลิตพืชในระบบเกษตรอินทรีย์	2562-2566	ผลิตภัณฑ์แบคทีเรียสังเคราะห์แสง เพิ่มธาตุอาหาร ส่งเสริมการเจริญเติบโต และเพิ่มผลผลิตพืช 5 - 25 เปอร์เซ็นต์
3. วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชีวภาพเร่งการย่อยสลายต่อขังพืช	2564-2567	1) ผลิตภัณฑ์ชีวภาพย่อยสลายต่อขังพืช 2) วิธีการใช้ประโยชน์ผลิตภัณฑ์ชีวภาพย่อยสลายต่อขังพืช 3) การเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน จากการใช้ผลิตภัณฑ์ชีวภาพย่อยสลายต่อขังพืช 4) องค์ความรู้วิธีการผลิตและใช้ประโยชน์ผลิตภัณฑ์ชีวภาพเร่งการย่อยสลายต่อขังพืช
4. วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพเพิ่มสารสำคัญลดการปนเปื้อนสารเคมีกำจัดศัตรูพืชในสมุนไพร เพื่อผลิตสมุนไพรเข้มข้น และบวบก ที่มีคุณภาพและปลอดภัย	2564-2567	1) ผลิตภัณฑ์เชื้อราเอนโดไฟต์กระตุ้นการสร้าง jasmonic acid 2) ผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ส่งเสริมการเจริญเติบโตของพืช (พีจีพีอาร์) 3) ผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ย่อยสลายสารเคมีกำจัดแมลงกลุ่มออร์กาโนฟอสเฟตที่ตกค้างในดิน 4) ผลิตภัณฑ์ชีวภาพที่มีกรดอะมิโนสูงเพื่อเพิ่มสารสำคัญในขมขื่น และบวบก
5. วิจัยคัดเลือกและพัฒนาผลิตภัณฑ์ไมคอร์ไรซาที่มีประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริมการเจริญเติบโตของมันสำปะหลัง	2566-2568	ผลิตภัณฑ์ปุ๋ยชีวภาพไมคอร์ไรซา สำหรับมันสำปะหลัง เพื่อส่งเสริมการเจริญเติบโตของมันสำปะหลัง

- แผนพัฒนาเครือข่ายและความร่วมมือ

ชื่อแผนงาน/โครงการ	ปีที่ดำเนินการ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
1. เครือข่ายความร่วมมือภายในประเทศ		
1.1 การจัดทำข้อตกลง (MOU) ความร่วมมือทางวิชาการกับ	2566	เกิดความร่วมมือการดำเนินงานในด้านต่างๆ ได้แก่

ชื่อแผนงาน/โครงการ	ปีที่ดำเนินการ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
ภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษา		<p>1) ด้านการส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการ เช่น โครงการศูนย์เรียนรู้ชุมชนพลังเกษตรสร้างสุข โครงการรถบริการวิเคราะห์ดินเคลื่อนที่</p> <p>2) ด้านการวิจัยและพัฒนาที่ดิน เช่น การแก้ไขปัญหาดินดานในพื้นที่แปลงใหญ่มันสำปะหลัง การนำเศษวัสดุคอกมูลเบาควิคอนเหลือใช้มาเพิ่มมูลค่าปรับสภาพความเป็นกรดของดิน การใช้ยิปซัมธรรมชาติในการปรับปรุงบำรุงดินเพื่อการเกษตร พัฒนาปุ๋ยอินทรีย์ให้มีคุณภาพสูงจากผลพลอยได้ของกระบวนการผลิตน้ำตาล</p> <p>3) การพัฒนาต่อยอดแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) เพื่อใช้ข้อมูลในการวางนโยบายด้านการเกษตรและวางแผนบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตร</p>
1.2 การจัดงานวันหมอดินอาสา	2564 – ปัจจุบัน	<p>1) เป็นการเชิดชูเกียรติแก่มหมอดินอาสาที่สร้างคุณประโยชน์ต่อสาธารณชนมาอย่างยาวนาน</p> <p>2) เกิดเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างหมอดินอาสาและเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดินผ่านกิจกรรมวันหมอดินอาสา และ</p> <p>3) ยกระดับการสร้างขวัญกำลังใจ และแนวทางในการช่วยเหลือดูแลกันและกันของหมอดินอาสา รวมทั้งการสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายหมอดินอาสา</p>
1.3 โครงการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	2562-2566	<p>1) พื้นที่ได้รับการพัฒนาที่ดินตามปัญหาและความต้องการให้แก่เกษตรกร 2) เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีจากการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ถูกต้องและเหมาะสมตามสภาพพื้นที่ ทำให้ลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มผลตอบแทนให้สูงขึ้น 3) มูลค่าภาคเกษตรกรรมปรับตัวสูงขึ้นจากการพัฒนาด้านเกษตร 4) แผนฯ ได้รับการใช้ของงบประมาณจากหน่วยงานในพื้นที่ (สำนักงานจังหวัด อบจ. อบต.) ในการจัดการทรัพยากรที่ดิน และพัฒนาการเกษตร บนพื้นฐานทางวิชาการตามบริบทของภูมิสังคมและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 5) แนวทางการบริหารจัดการที่ดินและการผลิตสินค้าเกษตร ให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน สร้างความมั่นคง และภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ แก่เกษตรกรผู้ใช้ที่ดิน โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง</p>
2. เครือข่ายความร่วมมือ ระดับสากล		
2.1 โครงการจัดงานวันดินโลก	2555-ปัจจุบัน	<p>1) เกิดเครือข่ายความร่วมมือด้านทรัพยากรดินทั้งในและต่างประเทศ</p> <p>2) เกิดความตระหนักและมีจิตสำนึกในการรักษาทรัพยากรดินและการจัดการดินเพื่อความมั่นคงอาหารอย่างยั่งยืนทั้งในประเทศไทยและทั่วโลก</p>
2.2 โครงการพัฒนาแนวทางและตัวชี้วัดการสร้างแรงจูงใจการสร้างแรงจูงใจในการใช้ที่ดินเหมาะสมภายใต้ปัจจัยการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินและภูมิอากาศ พื้นที่ คทช. (ความร่วมมือกรมพัฒนาที่ดิน สำนักงาน	2565-2566 (ทุนสกสว.)	- การพัฒนาตัวชี้วัดการสร้างแรงจูงใจด้านการใช้ที่ดินต่อปัจจัยด้านน้ำและสภาพภูมิอากาศ

ชื่อแผนงาน/โครงการ	ปีที่ดำเนินการ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
สิ่งแวดล้อมภาคที่ 11 และสถาบันวิจัย IGES ประเทศญี่ปุ่น		
2.3 โครงการ Strengthening the Center of Excellence for Soil Research in Asia (CESRA) network for Sustainable Soil Management (ความร่วมมือกรมพัฒนาที่ดิน สหมคมดินและปุ๋ย แห่งประเทศไทย และ FAO)	2564 – ปัจจุบัน	1) เครือข่ายการวิจัยและพัฒนาทางด้านดินและที่ดินระดับชาติและระดับภูมิภาคที่เข้มแข็ง 2) เสริมสร้างเครือข่ายนักวิชาการด้านดินที่มีความสามารถในการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการดินอย่างยั่งยืนในรูปแบบการบูรณาการระดับประเทศและระดับภูมิภาค 3) ทีมผู้เชี่ยวชาญด้านวิทยาศาสตร์ทางดิน แลกเปลี่ยนข้อมูล การถ่ายทอดองค์ความรู้ และผลงานวิจัย 4) เครือข่ายห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ดินระดับชาติที่เข้มแข็งขึ้น มีประสิทธิภาพได้มาตรฐานและสอดคล้องกัน
2.4 การพัฒนาและส่งเสริมโครงการหมอดินเพื่อการจัดการที่ดินและเกษตรอย่างยั่งยืนในอนุภูมิภาคแม่โขง-ล้านช้าง	2564 – ปัจจุบัน	1) ส่งเสริม และสนับสนุนหมอดินและเครือข่ายความร่วมมือในการดำเนินงานการจัดการที่ดินและเกษตรอย่างยั่งยืนในอนุภูมิภาคแม่โขง-ล้านช้าง โดยใช้แนวปฏิบัติ องค์ความรู้ และเทคโนโลยีต้นแบบเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการดำเนินงานและเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอนุภูมิภาคมีความร่วมมือการสร้างเครือข่ายการจัดการที่ดินและเกษตรอย่างยั่งยืน 2) ประเทศในอนุภูมิภาคสามารถนำองค์ความรู้ เทคโนโลยี และเครื่องมือสนับสนุนไปขยายผลการดำเนินงานการจัดการที่ดินและเกษตรอย่างยั่งยืนในแผนพัฒนาระดับพื้นที่ท้องถิ่นและระดับชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2.5 โครงการขับเคลื่อนการพัฒนามาตรฐานห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ดินเครือข่ายประเทศไทย ตามกรอบการดำเนินงานของคณะกรรมการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ดินโลก (GLOSOLAN หรือ Global Soil Laboratory Network) ภายใต้กรอบสมัชชาความร่วมมือทรัพยากรดินแห่งเอเชีย (Asian Soil Partnership, ASP)	2566	1) เครือข่ายห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ดินระดับชาติที่เข้มแข็ง มีประสิทธิภาพ 2) วิธีวิเคราะห์มาตรฐานและสอดคล้องกันในระดับประเทศ 3) สนับสนุนการดำเนินงานของคณะทำงานสมัชชาความร่วมมือทรัพยากรดิน และสอดคล้องกับกิจกรรมของเครือข่ายห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ดินระดับภูมิภาค (SEALNET) และระดับโลก (GLOSOLAN)
2.6 กิจกรรมวันทะเลทรายและภัยแล้งโลก (Desertification & Drought Day) “Her Land, Her Rights” บทบาท สิทธิสตรีกับการจัดการที่ดินและสิ่งแวดล้อม	2566	1) พัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน เกษตรกร สตรี เยาวชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการอนุรักษ์ทรัพยากรดินและที่ดิน เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน ไม่น้อยกว่า 33 หน่วยงาน ภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทราย (UNCCD) 2) ประชาชนทั่วไป เกษตรกร สตรีและเยาวชนมีความตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการที่ดินที่จะช่วยส่งเสริมในการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

ชื่อแผนงาน/โครงการ	ปีที่ดำเนินการ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
		3) ประเทศไทยสามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรดินและที่ดินเพื่อลดความเสี่ยงโทรมของที่ดิน และบริหารจัดการทรัพยากรที่ดินได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2.7 การจัดทำแผนปฏิบัติการแห่งชาติ (National Action Programme) อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทราย (UNCCD) พ.ศ. 2566 – 2570	2566	<p>1) ประเทศไทยสามารถจัดทำข้อมูลประกอบการรายงานผลการดำเนินงานของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทรายระดับประเทศ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) พันธกรณีอนุสัญญา ข้อตกลงระหว่างประเทศ และอนุสัญญาอื่นที่เกี่ยวข้องด้านสิ่งแวดล้อมได้สอดคล้องกับบริบทและสถานการณ์ระดับประเทศและระดับโลก</p> <p>2) กรมพัฒนาที่ดินในฐานะหน่วยงานผู้ประสานงานระดับชาติ (National Focal Agency) สามารถนำเป้าหมายตามแผนปฏิบัติการแห่งชาติอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทราย (UNCCD) พ.ศ. 2566-2570 ไปใช้ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของอนุสัญญาให้สอดคล้องกับเป้าหมายและข้อตกลงระดับโลก รวมถึงนโยบายและยุทธศาสตร์ระดับประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>3) หน่วยงานภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา และภาคีเครือข่ายสามารถกำหนดเป้าหมายเชิงบูรณาการร่วมกันในการพัฒนาแผนงานโครงการสนับสนุนการดำเนินงานระดับประเทศและระดับหน่วยงานตามแผนปฏิบัติการแห่งชาติอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทราย (UNCCD) พ.ศ. 2566-2570 และโครงการสำคัญภายใต้แผนระดับต่าง ๆ เกี่ยวข้อง</p>

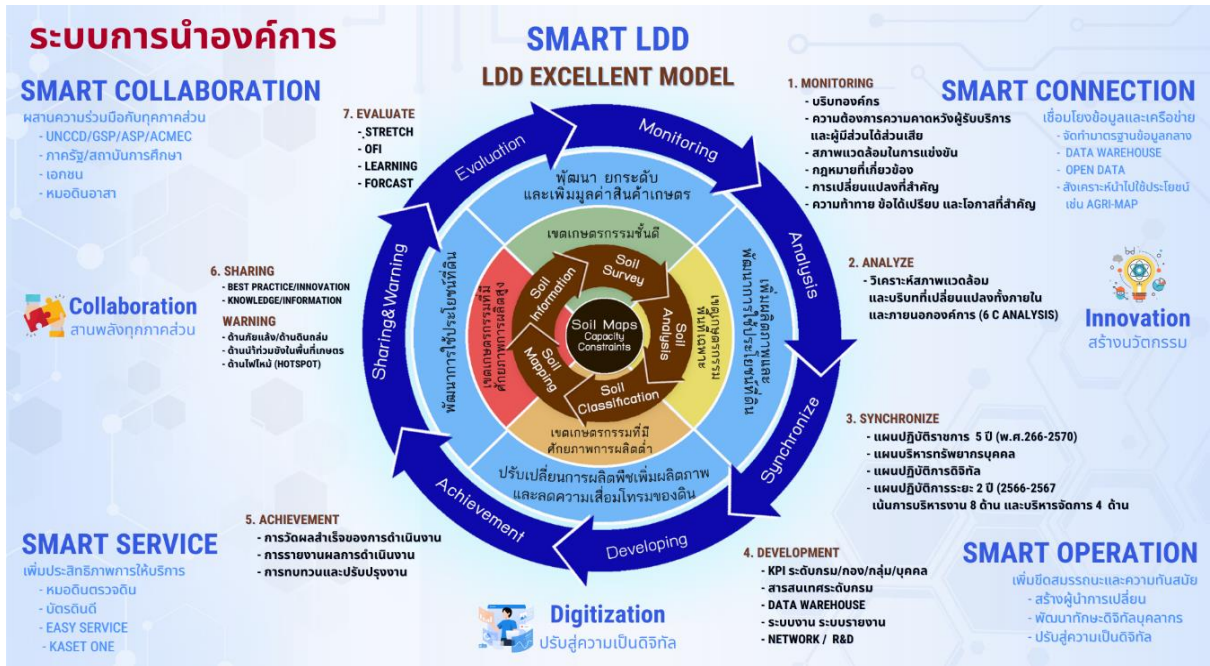
ส่วนที่ 2

การดำเนินการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐสู่ระบบราชการ 4.0

หมวด 1 การนำองค์การ

1.1 ระบบการนำองค์การที่สร้างความยั่งยืน

กรมพัฒนาที่ดิน (พด.) มีภารกิจในการดูแลรักษาทรัพยากรดินครอบคลุมพื้นที่เกษตรกรรม ทั้งประเทศ 153 ล้านไร่ โดยขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม ด้วยการพัฒนาพื้นที่ตามศักยภาพของที่ดิน และความต้องการของเกษตรกร ชุมชน และภาคีเครือข่ายด้วยระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ และเทคโนโลยีการจัดการดิน เพื่อรักษาสมดุลความเสื่อมโทรมของที่ดินและนิเวศเกษตร ตั้งแต่ปี 2559 ถึงปัจจุบัน พด. วางระบบการนำองค์การ ออกแบบระบบการจัดการ “LDD Excellent Model” เป็นเครื่องมือการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ของ พด. จากข้อมูลดิน นำไปสู่การวางแผนการใช้ที่ดินของประเทศไทยที่แบ่งเขตเกษตรกรรมออกเป็น เขตเกษตรกรรมชั้นดี เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ และเขตเกษตรกรรมพื้นที่เฉพาะ ซึ่งถูกนำไปเป็นข้อมูลในการทบทวนทิศทาง พด. ในช่วงปี 2566 - 2570 โดยทีมผู้บริหารระดับสูง ใช้เครื่องมือ 6Cs Analysis วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและบริบทที่เปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกองค์การ กำหนดวิสัยทัศน์ “เป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” กำหนดเป้าหมายที่สำคัญคือ 1) พื้นที่เกษตรกรรมได้รับการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน ไม่น้อยกว่า 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570 และ 2) พื้นที่เพาะปลูกพืชที่ไม่เหมาะสมลดลง ร้อยละ 10 ภายในปี 2570 ที่สอดคล้องขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) โดยเฉพาะ SDG 15.3 การลดความเสื่อมโทรมของที่ดิน และเป้าหมายประเทศและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำหนดประเด็นการพัฒนา 4 ด้านคือ 1) เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินให้เหมาะสมด้วยระบบบริหารจัดการเชิงรุก ขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ให้เหมาะสมตามเขตเกษตรกรรม 2) บริหารจัดการข้อมูลทรัพยากรดินและที่ดินไปสู่ High Value Dataset 3) วิจัย พัฒนา และสร้างนวัตกรรมการพัฒนาที่ดินให้เป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน และ 4) ยกกระดับองค์การเข้าสู่ระบบราชการดิจิทัล โดยกำหนดค่านิยม “TEAM for Soils (ทีมดีดินดี)” T : Team work (สร้างทีม) E : Energetic (ทำงานเชิงรุกอย่างมีพลัง) A : Agile (คล่องแคล่ว) และ M : Move forward (มุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน) โดยตั้งแต่ปี 2562 ใช้เครื่องมือ Smart LDD ยกกระดับการเพิ่มผลิตภาพรับรองการเข้าสู่ระบบราชการ 4.0 ดำเนินการใน 4 Smart ดังนี้ 1) *Smart Collaboration* สานพลังจากทุกภาคส่วนรักษาทรัพยากรดินให้ใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน 2) *Smart Connection* เชื่อมโยงกับหน่วยงานต่างๆ และประมวลออกมาเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนงานในระดับพื้นที่ 3) *Smart Service* พัฒนาบริการให้เป็น e-Service เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนและผู้มารับบริการ ให้มีความสะดวก รวดเร็ว ประหยัด เกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และ 4) *Smart Operation* ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการปฏิบัติงานเชิงพื้นที่ และบริหารจัดการองค์การ รวมทั้งการพัฒนาผู้นำ ผู้นำการเปลี่ยนแปลง พัฒนาทักษะที่หลากหลาย การประยุกต์ใช้เครื่องมือทางการบริหารเพื่อปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพ ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 ระบบการนำองค์การ

ปี 2566 เกิดการปรับเปลี่ยนผู้นำ พต. ใหม่ ซึ่งมอบแนวทางการดำเนินงานของกรมพัฒนาที่ดิน ที่สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล นโยบายหลักของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 15 ด้าน และแผนปฏิบัติการกรมพัฒนาที่ดิน ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566-2570) ใน 8 ด้าน ได้แก่ 1)งานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 2) บริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม 3)บริหารจัดการน้ำ 4)สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร 5)ส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน 6)พัฒนางานวิจัยและสร้างนวัตกรรม 7)พัฒนาฐานข้อมูล Big Data 8)การพัฒนาศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (AIC) และเน้นย้ำบริหารงบประมาณ องค์การ และบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ โดยยึดมั่นค่านิยมองค์การ มองเป้าหมายเดียวกันให้เกษตรกรเป็นศูนย์กลาง ต้องมีการวิเคราะห์วางแผนทำงานอย่างรอบด้าน บูรณาการทำงานกับทุกภาคส่วน ยึดเป้าหมายผลสัมฤทธิ์เป็นหลัก โปร่งใส ตรวจสอบได้

ผู้บริหาร พต. สื่อสารนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงาน และแผนการติดตามการดำเนินการต่าง ๆ ทั้งกับบุคลากรภายในกรมฯ และกับเครือข่ายภายนอก โดยใช้การสื่อสารแบบสองทิศทาง (Two-way) ทั้งในแนวตั้งและแนวระนาบ โดยแนวตั้ง ผู้บริหารถ่ายทอด (cascading) ตัวชี้วัดและเป้าหมายลงบุคลากรทุกระดับ และสื่อสารผ่าน VDO/Web Conference ประจำเดือน ผ่าน Group Line และการลงพื้นที่มอบนโยบาย/ติดตามงาน **แนวระนาบ** สื่อสารระหว่างผู้บริหารในเชิงนโยบาย/การบริหาร **สื่อสารระดับหน่วยงานและเจ้าหน้าที่** เพื่อขับเคลื่อนโครงการที่สำคัญผ่านการประชุมคณะกรรมการ/คณะทำงาน และ Group Line ที่ตั้งเฉพาะกลุ่ม และ **สื่อสารระดับเจ้าหน้าที่กับเกษตรกรและเครือข่าย** เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสื่อสารข้อมูลข่าวสาร พต. ผ่านสื่อต่างๆ ได้แก่ วารสารเผยแพร่ วิทยุ โทรทัศน์ **สื่อดิจิทัล** ได้แก่ ช่อง YouTube, Group Line, Facebook, Zoom, Web site, AI Chatbot : คุยกับน้องดินดี รวมทั้งผู้บริหารยัง **สื่อสารและขับเคลื่อนค่านิยม TEAM for Soils ทีมดีดินดี** แต่งตั้งทีมส่งเสริมสื่อสารค่านิยม “TEAM for Soils Agent” และจัดกิจกรรมส่งเสริมให้บุคลากรรับรู้ เข้าใจค่านิยม ซึ่งพบว่า บุคลากรร้อยละ 99.18 สามารถรับรู้ค่านิยม โดยมีแผนขับเคลื่อนต่อเนื่องเพื่อให้บุคลากรแสดงออกถึงพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอและถ่ายทอดปลูกฝังจนเกิดเป็นวัฒนธรรมองค์การที่มุ่งไปสู่ความสำเร็จตามวิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์การ ตลอดจนผู้บริหารได้ **สร้างบรรยากาศให้เกิดการมีส่วนร่วม สร้างนวัตกรรม และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล** สร้างความร่วมมือกับทุกภาคส่วนทั้งในและต่างประเทศสร้างความตระหนักรู้การใช้ทรัพยากรดินอย่างยั่งยืนผ่านการขับเคลื่อนงานวันดินโลกและงานวันต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทราย การพัฒนาที่ดินระดับพื้นที่ร่วมกับเครือข่ายหมอดินอาสาและชุมชนแบบ

มีส่วนร่วม การจัดทำข้อตกลง (MOU) ทางวิชาการกับสถาบันการศึกษาและเอกชนเพื่อค้นหานวัตกรรมปรับปรุงดินใหม่ๆ การสนับสนุนหน่วยงานภายในปรับปรุงกระบวนการและสร้างนวัตกรรม ใช้หลักการ “ระเบิดจากข้างใน” ให้บุคลากรทุกระดับร่วมกำหนดเป้าหมายและแผนพัฒนาปรับปรุงงานของหน่วยงาน บริหารจัดการระบบข้อมูลของหน่วยงานให้มีมาตรฐานจัดทำเป็นคลังข้อมูลกลาง (Data warehouse) และจัดทำระบบบัญชีข้อมูลเพื่อเปิดเผยสู่สาธารณะ จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ coaching บุคลากรในหน่วยงาน และจัดประกวดรางวัลคัดเลือกต้นแบบผลงานดีเด่น (Best Practices) ได้แก่ รางวัลเลิศรัฐระดับกรมในสาขา นวัตกรรมบริการ พัฒนาบริการ และการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม, ผลงานวิชาการกรมพัฒนาที่ดินดีเด่น, รางวัล Infographic ภายใต้หัวข้อ “เรื่องดีๆ กับบัตรดินดี”, หมอดินอาสาดีเด่น, ประกวดเว็บไซต์หน่วยงานโดดเด่น, สุดยอดหน่วยงานบริการวิเคราะห์ดินด้วย Test Kit (LDD Test Kit Star Award) เป็นต้น จากรูปแบบ และช่องทางการสื่อสารดังกล่าวส่งผลให้บุคลากรในสังกัด พต. มีการรับรู้และความเข้าใจในทิศทางของ พต. สามารถดำเนินงานได้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด และได้รับรางวัลทั้งในส่วนของผู้นำและระบบการบริหารจัดการองค์กรอย่างต่อเนื่อง

1.2 ระบบการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพและสร้างความโปร่งใส

ระบบการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพ อธิบดีในฐานะผู้นำสูงสุด (CEO) ได้มอบอำนาจให้รองอธิบดี เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (CCO) ผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูงระดับกรม (DCIO) และผู้บริหารข้อมูลระดับสูง (CDO) รวมทั้งรับผิดชอบและกำกับดูแลการปฏิบัติงานแต่ละด้าน โดยบริหารงานในลักษณะข้ามสายงาน (Cross - functional team) ในรูปแบบคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ คณะทำงานชุดต่างๆ เพื่อรับผิดชอบในการวางแผน ออกแบบ กำหนดแนวทางวางมาตรการ และขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติ ตลอดจนการกำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการ รวมทั้งมีการกำหนดนโยบายกำกับองค์กรที่ดี (Organizational Governance) เพื่อสร้างความมั่นใจว่า ข้อสั่งการและนโยบายจะไม่ก่อให้เกิดผลกระทบทางลบต่อระบบหรือสังคมโดยรวม ดังนี้ ด้านรัฐ สังคม และสิ่งแวดล้อม มุ่งมั่นรักษาผลประโยชน์ของรัฐไว้สูงสุด โดยพิจารณางบประมาณตามหลักการ 3 R (Review Redeploy Replace) ทบทวนยกเลิกโครงการที่ไม่จำเป็น และเพิ่มโครงการใหม่สอดคล้องกับนโยบายและความต้องการของประชาชน และตั้งคณะกรรมการกำกับการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนและเกิดประโยชน์สูงสุด สนับสนุนการทำการเกษตรที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการไกล่เกลี่ยและผลิตรูปอินทรีย์ เพื่อสร้างความตระหนักให้เกษตรกรเลิกเผาตอซังพืช และลดผลกระทบต่อภาวะโลกร้อนและฝุ่นละออง PM 2.5 รวมทั้งเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างสรรค์สังคมที่ดีมีความสุข ส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร และสนับสนุนให้มีระบบการจัดการขยะอินทรีย์ การนำเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร นำกลับมาหมუნเวียนให้เกิดประโยชน์ ตามหลักการของ BCG พัฒนาเป็นหมู่บ้านปลอดขยะอินทรีย์ต้นแบบ (Zero Waste) ด้านผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การปรับปรุงบริการเป็น e-Service เพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชนได้รับบริการรวดเร็ว ประหยัด และทันสมัย เช่น บริการตรวจสอบดิน แผนที่ ข้อมูลดินและการใช้ที่ดิน วัสดุการเกษตร เป็นต้น ส่วนการพัฒนาเชิงพื้นที่ต้องอยู่บนฐานความต้องการของชุมชน เช่น วางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลมีการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (Participatory Rural Appraisal) เป็นต้น ด้านนโยบายด้านองค์กร ส่งเสริมการพัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีความโปร่งใสมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานสากล ส่งเสริมให้เกิดความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และขับเคลื่อนค่านิยมองค์กร TEAM for Soils มุ่งส่งเสริมให้คนในองค์กรทำงานเป็นทีม เชิงรุก คล่องแคล่วเพื่อร่วมขับเคลื่อนให้บรรลุวิสัยทัศน์ และด้านผู้ปฏิบัติงาน ส่งเสริมความก้าวหน้าในอาชีพแก่บุคลากรตามหลักความรู้ความสามารถอย่างเป็นธรรมและเสมอภาค พัฒนาทักษะบุคลากรรองรับการเข้าสู่ระบบราชการ 4.0 และการเป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน เช่น ทักษะดิจิทัล ทักษะผู้นำ ทักษะการวิเคราะห์

ทักษะคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น การกำหนดตำแหน่งนักวิชาการพัฒนาที่ดิน รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนจัดให้มีระบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และความรู้ เช่น การจัด coaching เป็นต้น

การป้องกันทุจริตและสร้างความโปร่งใส อธิบดีให้ความสำคัญกับการป้องกันการทุจริตและสร้างความโปร่งใส กำหนดแผนการปฏิบัติงาน/มาตรการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการสร้างความโปร่งใสใน **ปีงบประมาณ พ.ศ.2566** ดังนี้ 1)แผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ 2) แผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมกรมพัฒนาที่ดิน 3)มาตรการส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของกรมพัฒนาที่ดิน 4)กำหนดแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตโครงการพัฒนาพื้นที่เฉพาะ โดยหน่วยงานในกรมสามารถดำเนินการตามแผนร้อยละ 100 และดำเนินการตามมาตรการที่กรมกำหนดครบถ้วน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำมาตราการบริหารความเสี่ยงการทุจริตภายในหน่วยงานตามแผน ครบถ้วน อีกทั้ง **พต.ได้ประกาศเจตนารมณ์**ต่อต้านการทุจริตแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ต่อต้านการทุจริตภายใต้แนวคิด "กรมพัฒนาที่ดิน ไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ" เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2565 ณ บริเวณสนามหญ้าหน้ากรมพัฒนาที่ดิน **จัดโครงการคัดเลือกบุคลากรผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมดีเด่น** ประจำปี 2566 สร้างขวัญกำลังใจให้บุคลากรที่เป็นต้นแบบตามหลักคุณธรรมจริยธรรม มีความซื่อสัตย์ และปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม และ **จัดปฐมนิเทศปลูกฝังจริยธรรม**ให้กับข้าราชการ พนักงานราชการ **ที่บรรจุใหม่**ให้มีความรู้ความเข้าใจมาตรฐานทางจริยธรรมและประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนปลูกฝังวิธีการคิดแยกแยะ และ Model STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต **จัดฝึกอบรม**ให้บุคลากรกรมพัฒนาที่ดินมีความรู้ ความเข้าใจและยึดมั่นในมาตรฐานทางจริยธรรมเกิดความร่วมมือร่วมใจในการสร้างสังคมคุณธรรม เสริมสร้างภาพลักษณ์ของหน่วยงานให้มีความโปร่งใสและเป็นธรรม ดังนี้ 1) โครงการฝึกอบรมหลักสูตร “STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต” เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2565 โดยมีข้าราชการ 110 คน เข้าร่วมอบรม ณ โรงแรมมารวย การ์เด็น กรุงเทพมหานคร 2) โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ประจำปี 2566 โดยมีข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างประจำ 335 คน เข้าร่วมประชุม ณ กรมพัฒนาที่ดิน กรุงเทพมหานคร และถ่ายทอดการประชุมทางไกลผ่านจอภาพ (VDO Conference)/Web Conference และ Application zoom ไปยังหน่วยงานภูมิภาคทั่วประเทศ 3)โครงการฝึกอบรมหลักสูตร “ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน” เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2566 โดยมี ข้าราชการระดับผู้อำนวยการกลุ่ม/หัวหน้าฝ่าย 84 คน เข้าร่วมฝึกอบรม นอกจากนี้ พต.ได้เข้าร่วมประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 กรมพัฒนาที่ดินมีผลการประเมิน ITA 94.36 คะแนน ระดับ “ผ่าน” พต. มีระบบการรับเรื่องร้องเรียน โดยแยกเรื่องร้องเรียนการทุจริต ออกจากเรื่องร้องเรียนทั่วไป และคุ้มครองผู้ร้องไม่ให้เกิดความเดือดร้อนเสียหายจากการร้องเรียน เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้ามา ร้องเรียนกรณีได้รับความไม่เป็นธรรมได้โดยง่าย และรวดเร็ว มีการทบทวนซักซ้อมกระบวนการรับเรื่อง ร้องเรียนให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้ตระหนักถึงการดำเนินงานตามกระบวนการที่รวดเร็วและรัดกุม และกำหนดตัวชี้วัดให้เจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการเกี่ยวกับการสอบสวนข้อเท็จจริง และสอบสวนวินัยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ ในส่วนของการส่งเสริมคุณธรรมได้ส่งเสริมให้บุคลากร พต. **รับทราบและปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และแนวทางปฏิบัติ Dos & Don'ts** และดำเนินการสำรวจผลการประเมินตนเองด้านการประพฤติปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนของบุคลากรของ พต. ปี 2566 เพื่อนำผลการประเมินความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาพัฒนาการดำเนินงานด้านการรักษาจริยธรรม โดยข้าราชการ พนักงานราชการและลูกจ้างประจำตอบแบบประเมินตนเองผ่านระบบ Easy Officer Service ระหว่างวันที่ 21 มี.ค.-30 มี.ย. 2566 มีผู้ตอบแบบสำรวจ 2,987 คน จากบุคลากร พต. ทั้งหมด 2,997 คน คิดเป็นร้อยละ 99.67

จากการดำเนินการดังกล่าว พต.ได้เข้าร่วมการประเมินองค์กรคุณธรรม ซึ่งจัดขึ้นโดยกระทรวงวัฒนธรรม โดยทุกหน่วยงานภายในระดับกอง/สำนัก/สพข./สพด./ศูนย์ จำนวน 109 หน่วยงาน ประเมินองค์กรตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด โดยมีกิจกรรมที่ได้ดำเนินการ ดังนี้ 1) ผู้บริหารและสมาชิกในหน่วยงานร่วมกันที่จะพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรคุณธรรมโดยประกาศเจตนารมณ์เป็นองค์กรคุณธรรมต้นแบบ และลงนามร่วมกัน 2) กำหนดเป้าหมายจาก “ปัญหาที่อยากแก้” และ “ความดีที่อยากทำ” ภายใต้คุณธรรม 5 ประการ “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญู” 3) จัดกิจกรรมภายใต้แผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรม และแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ อาทิเช่น กิจกรรมส่งเสริมเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ กิจกรรมทางศาสนาและวิถีวัฒนธรรม ฝึกอบรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โครงการยกย่องเชิดชูผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมกิจกรรมจิตอาสา กิจกรรมบริจาคโลหิต จัดฝึกอบรมเสริมสร้างธรรมาภิบาลต่อต้านการทุจริต 4) ติดตามและรายงานผลการดำเนินงานตามแผน รอบ 6 เดือน และ 9 เดือน 5) ยกย่อง เชิดชูบุคลากรหรือหน่วยงานที่มีคุณธรรมหรือทำความดี สนับสนุนกำลังใจ การชื่นชม ยกย่องและการให้รางวัล 6) สร้างบรรยากาศหรือสภาพแวดล้อมขององค์กรให้เอื้อต่อการพัฒนาองค์กรคุณธรรมและสร้างเครือข่ายความร่วมมือ 7) รวบรวม และเผยแพร่องค์ความรู้องค์กรคุณธรรมในรูปแบบและช่องทางที่หลากหลาย เช่น เว็บไซต์ของหน่วยงาน บอร์ดประชาสัมพันธ์ เพื่อถ่ายทอดและเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับองค์กรต่างๆ ทำให้ พต. มีผลการประเมินองค์กรคุณธรรม ปี 2566 อยู่ในระดับ “คุณธรรมต้นแบบ” และได้รับรางวัลคุณธรรมอวอร์ด ปี 2565 (Moral Award 2022) ประเภทชุมชนและองค์กรที่มีการส่งเสริมระบบเครดิตทางสังคม (Moral Credit) จากศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2566 นอกจากนี้ยังได้รับรางวัลในระดับจังหวัดอีกด้วย รางวัลดังกล่าวแสดงถึงการส่งเสริม สนับสนุนความดีภายในและภายนอกองค์กร ที่มีความโดดเด่นในด้านการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และบทบาทในการสร้างเครือข่ายความดีต่อสังคม จาก 2 โครงการ คือ โครงการดินดีแอมบาสเดอร์ (Din Dee Ambassador) และโครงการคัดเลือกเกษตรกรดีเด่นแห่งชาติสาขาการพัฒนาที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

1.3 คำนิยามผลกระทบต่อสังคมและการมุ่งเน้นให้เกิดผลลัพธ์

พต. ตระหนักถึงภารกิจความรับผิดชอบในพื้นที่เกษตรกรรม โดยดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับทรัพยากรดินหรือที่ดินในพื้นที่ดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อประชาชนหรือชุมชนในพื้นที่ได้ จึงมีมาตรการป้องกัน/แก้ไขผลกระทบเชิงลบต่อสังคม ที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ดังนี้ 1) มาตรการในกระบวนการทำงาน ได้แก่ ด้านข้อมูลและข้อมูลเชิงแผนที่ โดยด้านข้อมูล กำหนดให้จัดทำธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (Data Governance for Government) ของชุดข้อมูลมูลค่าสูง เพื่อควบคุมและตรวจสอบการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล ตั้งแต่การสร้าง การจัดเก็บ การประมวลผล การใช้ การเผยแพร่จนถึงการทำลาย เพื่อให้การได้มาและการนำไปใช้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน มั่นคงปลอดภัย รักษาความเป็นส่วนตัว และสามารถเชื่อมโยงกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและมั่นคงปลอดภัยได้จริง สำหรับข้อมูลเชิงแผนที่ กำหนดให้บริการแผนที่ยกเว้นแผนที่ในพื้นที่ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงหรือเสียหายต่อผลประโยชน์ของประเทศ หากหน่วยงานของรัฐยังคงมีความประสงค์แผนที่ในบริเวณดังกล่าวจะต้องได้รับอนุมัติจากหน่วยงานด้านความมั่นคงของประเทศ เพื่อประกอบการพิจารณาด้วย ด้านวางแผนการใช้ที่ดิน กำหนดให้ใช้วิธีการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (Participatory Rural Appraisal : PRA) ในกระบวนการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน โดยสอบถามและรวบรวมความคิดเห็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของชุมชน และเกษตรกรที่ใช้ประโยชน์ที่ดินในตำบลนั้น ๆ และผ่านความเห็นชอบจาก อบต. หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ ด้านการพัฒนาพื้นที่ กำหนดมาตรการป้องกันผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับประชาชน เช่น โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ในขั้นตอนการขุดสระกำหนดให้การขุดดินออกให้มีขนาดความจุตามปริมาตรน้ำที่ต้องการจะเก็บซึ่งไว้ใช้แล้ว นำดินที่ขุดมาปรับแก้สภาพในพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการหรือพื้นที่ที่ติดกับแปลงที่เข้าร่วมโครงการที่เกษตรกรรายนั้นมีกรรมสิทธิ์/สิทธิครอบครองเพื่อไม่ให้มีผลกระทบเกษตรกรในพื้นที่ข้างเคียง เป็นต้น 2) การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงของทุกโครงการ โดยวิเคราะห์ความเสี่ยงตามแนวทางของ coso ครอบคลุมทั้งด้านกลยุทธ์ ด้านการดำเนินงาน ด้านการเงิน และ

ด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/ระเบียบ รวมถึงใช้หลักธรรมาภิบาลมาเป็นปัจจัยร่วมในการวิเคราะห์แต่ละด้าน เพื่อกำหนดแนวทางในการป้องกันความเสี่ยงของโครงการที่อาจจะเกิดขึ้น และส่งผลให้การดำเนินงานไม่บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย/ยุทธศาสตร์ ซึ่งอาจส่งกระทบทางลบได้ เช่น โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน โครงการพัฒนาพื้นที่เฉพาะ โครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-Map) เป็นต้น ทั้งนี้ มีการรายงานผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงานของหน่วยงานเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาอย่างทันการณ์ ด้วยการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัลที่ทันสมัย ได้แก่ 1) ระบบการรายงานแผน/ผลการปฏิบัติงาน ระบบบันทึกผลการดำเนินงาน PRMS เป็นการรายงานผลการดำเนินงานหน่วยงานทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อเป็นการติดตามการดำเนินงานตามแผนและนำไปสู่การแก้ไขปัญหาอย่างทันสถานการณ์ 2) ระบบติดตามการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ เช่น ระบบฐานข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ระบบฐานข้อมูลเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม PGS 3) ระบบการรายงานผลการดำเนินงานโครงการสำคัญของกระทรวงเกษตรฯ เช่น โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ โครงการเกษตรอินทรีย์ 4) ระบบการรายงานผ่าน Social media เช่น กลุ่มLine/เพจFacebook ให้กับผู้บริหารเพื่อประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบายและเร่งรัดติดตาม และยังมีศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตที่เฝ้าระวังในเรื่องข้อร้องเรียนต่าง ๆ ของ พต. มีการกำหนดตัวชี้วัดการดำเนินการด้านการจัดการผลกระทบเชิงลบต่อสังคม เช่น (1) ร้อยละการชี้แจงประเด็นสำคัญที่ทันต่อสถานการณ์ และ (2) ร้อยละของการดำเนินการตามแผนประชาสัมพันธ์เชิงรุก เพื่อสร้างความเข้าใจกับประชาชน และ (3) การจัดการข่าวปลอม Fake News และมีการติดตามผลดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทุก 1 วัน และทุก 1 เดือน

นอกจากนี้ พต. ได้ติดตามผลการดำเนินการตามมาตรการจัดการผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม มีการกำหนดตัวชี้วัดในการติดตามและการประเมินผลการดำเนินงานการดำเนินกิจกรรม ดังนี้ 1) **มาตรการจัดการด้านเศรษฐกิจ** เช่น โครงการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมตามแผนที่ Agri - Map ในภาพรวมของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตั้งแต่ปี 2559-2566 รวมพื้นที่ดำเนินการแล้ว 987,490 ไร่ เกษตรกรได้รับประโยชน์ 145,465 ราย โดยผลประเมินจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร พบว่า ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรกรได้รับผลตอบแทนสุทธิจากการปลูกข้าวในปี 2564/65 เฉลี่ย 957.14 บาทต่อไร่ หลังเข้าร่วมโครงการเกษตรกรปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมแล้ว พบว่า การเลี้ยงปลา ผลตอบแทนสุทธิ 6,087.40 บาทต่อไร่ การปลูกหม่อน ผลตอบแทนสุทธิ 6,781.63 บาทต่อไร่ การปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ ผลตอบแทนสุทธิ 13,772.67 บาทต่อไร่ ในภาพรวมเกษตรกรมีความพึงพอใจต่อผลตอบแทนที่ได้รับในระดับมากที่สุด โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ เกษตรกรก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรกรทั้งหมดใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อปลูกข้าวในปีเพียงอย่างเดียว หลังเข้าร่วมโครงการ เกษตรกรได้ปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นเกษตรผสมผสาน ทำให้ผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ย โดยก่อนเข้าร่วมโครงการ 2,040.20 บาทต่อไร่ หลังร่วมโครงการ 6,112.88 บาทต่อไร่ เพิ่มขึ้น 4,072.68 บาทต่อไร่ โดยอัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด (B/C Ratio) จาก 1.74 เพิ่มขึ้นเป็น 2.93 ทำให้มีความคุ้มค่าทางการเงินมากขึ้น เป็นต้น และ สอดคล้องกับ**ผลสัมฤทธิ์กิจกรรมด้านการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำของ พต.** ประจำปี 2566 พบว่า ด้านผลผลิต หลังจากเกษตรกรได้รับการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เกษตรกรมีการเปลี่ยนแปลงผลผลิตเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5.79 โดยเกษตรกรผู้ปลูกพืชผักสวนครัวมีการเปลี่ยนแปลงผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด เฉลี่ยร้อยละ 29.70 ด้านต้นทุน เกษตรกรมีการเปลี่ยนแปลงต้นทุนการผลิตลดลงเฉลี่ยร้อยละ 3.24 โดยเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยโรงงานมีต้นทุนการผลิตเฉลี่ยลดลงมากที่สุด เฉลี่ยร้อยละ 16.46 และด้านรายได้ เกษตรกรมีการเปลี่ยนแปลงรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.90 โดยเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นมากที่สุด เฉลี่ยร้อยละ 45.51 และเกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) **มาตรการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม** เช่น การส่งเสริมการไถกลบและผลิตปุ๋ยอินทรีย์ในพื้นที่เกษตรภาคเหนือ ช่วยป้องกันหมอกและควันไฟในพื้นที่ได้ 26,842 ไร่ ซึ่งการไถกลบต่อซังฟางข้าว ข้าวโพด และเศษวัสดุทางการเกษตร ช่วยเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ คุณภาพดินดีขึ้น ลดค่าใช้จ่ายการเตรียมดิน 300 บาทต่อไร่ นอกจากนี้ การนำเศษตอ

ซึ่งฟางข้าวหรือเศษวัสดุการเกษตรอื่นๆ ที่เหลือทิ้งในแปลงเพาะปลูกมาทำปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยหมักใช้ทดแทนปุ๋ยเคมี ทำให้ช่วยลดต้นทุนค่าปุ๋ยเฉลี่ย 674 บาทต่อไร่

ผลลัพธ์สำคัญในหมวด 7 ที่เป็นผลจากการดำเนินงานของหมวด 1

จากการนำของอธิบดี พต. และทีมงาน ทำให้การพัฒนาที่ดินบรรลุเป้าหมายตามพันธกิจและยุทธศาสตร์ ในภาพรวมปี 2566 ซึ่งเป็นปีแรกของแผนฯ สามารถพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเหมาะสม 1.915 ล้านไร่ สูงกว่าแผนที่กำหนดไว้ 1.656 ล้านไร่ รวมทั้งกิจกรรมอื่นๆ ที่ดำเนินการได้สูงกว่าเป้าหมายที่วางไว้ เช่น การพัฒนาพื้นที่ทางการเกษตรเฉพาะ (ทุ่งกุลาร้องไห้ ทุ่งสัมฤทธิ์ ทุ่งมหาวิท ฯลฯ) การให้บริการตรวจสอบดินฯ และการจัดทำฐานข้อมูลความสมดุลของการจัดการทรัพยากรที่ดิน (LDN) ในระดับพื้นที่ เพื่อประเมินความเสี่ยงของที่ดิน การจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล เป็นต้น **ด้านการเป็นต้นแบบ** พต. ได้รับรางวัลเลิศรัฐจากสำนักงาน ก.พ.ร. ต่อเนื่องทุกปีตั้งแต่ปี 2557-2566 รวม 48 รางวัล คือ 1) สาขาบริการภาครัฐ 17 รางวัล 2) สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม 25 รางวัล และ 3) สาขาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ 6 รางวัล (หมวด 1 หมวด 2 หมวด 4 และ PMQA 4.0), รวมทั้งได้รับรางวัลการนำความคิดสร้างสรรค์ไปประยุกต์ใช้ผลงานแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map), รางวัลรัฐบาลดิจิทัล, รางวัลองค์กรที่มีความเป็นเลิศในการบริหารจัดการด้านการเงินการคลัง ครั้งที่ 8, รางวัลคุณธรรมอวอร์ดประเภทชุมชนและองค์กรที่มีการส่งเสริมระบบเครดิตทางสังคม (Moral Credit) และโลรางวัลองค์กรคุณธรรม มีหน่วยงานขอศึกษาดูงาน เช่น การจัดการห้องปฏิบัติการและการขอรับรองมาตรฐาน ISO/IEC, ระบบ e-Saraban, ระบบ e-Meeting เป็นต้น นอกจากนี้ในปี 2566 ผู้บริหาร พต. ยังได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสถาบันการศึกษามอบรางวัล ได้แก่ รางวัลนิสิตเก่าดีเด่น ประเภทนักบริหารภาครัฐ/ราชการ และรางวัลศิษย์เก่าปฐพี-เคมีการเกษตรดีเด่น ประเภทภาครัฐ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นต้น

หมวด 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์

2.1 แผนยุทธศาสตร์ที่ตอบสนองความท้าทายและสร้างนวัตกรรมเพื่อการเปลี่ยนแปลง

การจัดทำแผนปฏิบัติราชการกรมพัฒนาที่ดิน ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 – 2570 เริ่มจากการทบทวนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติราชการ คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของบุคลากรและเครือข่าย จัดทำแผนปฏิบัติราชการด้วยวิธี Bottom-up โดยทีมผู้บริหารระดับสูง ได้แก่ อธิบดี รองอธิบดี และผู้อำนวยการกอง/สำนัก ร่วมกันทบทวนบริบทขององค์กร ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กรที่จะส่งผลถึงการทำงานในอนาคตเพื่อกำหนดเป็นทิศทางที่องค์กรจะมุ่งไปในระยะเวลาห้าปีข้างหน้า โดยใช้เครื่องมือ 6Cs Analysis และดำเนินการวิเคราะห์ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้รับบริการโดยการสัมภาษณ์หน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาคในรูปแบบ focus group ทำให้ได้ข้อมูลความต้องการและความคาดหวังของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนำไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์และการจัดทำกลยุทธ์โดยทีมผู้บริหารระดับกลาง ได้แก่ ผู้อำนวยการกลุ่ม/ฝ่ายของกอง/สำนักส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ทั้ง 77 จังหวัด โดยพิจารณาผลิตภัณฑ์และบริการของกรม โดยใช้เครื่องมือ 5W+1H ซึ่งเป็นเทคนิคการตั้งคำถาม Who, What, Where, When, Why, How เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่จะนำมาประกอบการกำหนดกลยุทธ์ที่สัมพันธ์กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จากนั้นในกระบวนการจัดทำ (ร่าง) แผนปฏิบัติราชการ ได้มีการวิเคราะห์องค์กร ความต้องการและความคาดหวังมากำหนดกลยุทธ์ที่กำหนดแนวทางพัฒนาโดยการสัมภาษณ์หน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาคในรูปแบบ focus group ตามประเด็นคำถามวิเคราะห์ความต้องการและความคาดหวังของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ พต. ผลจากการสัมภาษณ์ ทำให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และบริการสำคัญที่จะขับเคลื่อน พต. ไปสู่การเป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน ตามที่กำหนดในวิสัยทัศน์ รวมทั้งรายชื่อผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ พต. ซึ่งจำแนกตาม อายุ เพศ ลักษณะพฤติกรรม รายได้ และความต้องการและความ

คาดหวังของผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ปัญหา/ข้อจำกัดในการดำเนินงานที่ผ่านมา และข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินงานในอนาคต และได้ดำเนินการจัดประชุมประชาพิจารณ์ (ร่าง) แผนปฏิบัติการราชการขึ้นจำนวน 2 ครั้ง โดยในครั้งที่ 1 เป็นการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากหน่วยงานภายใน ประกอบด้วยผู้บริหาร ผู้อำนวยการสำนัก/กอง ส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และหมอดินอาสา ครั้งที่ 2 เป็นการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากหน่วยงานภายนอก ประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกรมฯ เพื่อนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาปรับปรุงและจัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดิน ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 – 2570 เสนอกรมเห็นชอบ และประกาศใช้วันที่ 9 กันยายน 2565

แผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดิน ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 – 2570 มีวิสัยทัศน์ “เป็นองค์กรอัจฉริยะทางดินเพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” กำหนดเป้าหมายที่สำคัญคือ 1) พื้นที่เกษตรกรรมได้รับการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินให้เกิดความสมดุล และยั่งยืน ไม่น้อยกว่า 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570 และ 2) พื้นที่เพาะปลูกพืชที่ไม่เหมาะสมลดลง ร้อยละ 10 ภายในปี 2570 โดยแผนปฏิบัติการราชการประกอบด้วยประเด็นการพัฒนา 4 ด้าน ได้แก่ 1) เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินให้เหมาะสมด้วยระบบบริหารจัดการเชิงรุก 2) บริหารจัดการข้อมูลทรัพยากรดินและที่ดินด้วย High Value Dataset 3) วิจัย พัฒนา และสร้างนวัตกรรมการพัฒนาที่ดินให้เป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน และ 4) ยกระดับองค์การเข้าสู่ระบบราชการดิจิทัล โดยทั้ง 4 ประเด็นการพัฒนา**ตอบสนองต่อความท้าทาย** เช่น 1) การจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนเป้าหมาย SDGs2 การขจัดความหิวโหย SDGs 15.3 ในการหยุดยั้งความเสื่อมโทรมของที่ดิน และ SDGs 13 การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและเป้าหมายลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก(COP 26) 2) แผนแม่บทด้านการเกษตรที่มุ่งเน้นการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง 3) การจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดเพื่อสนับสนุนการป้องกันการพังทลายของดินภายใต้แผนแม่บทด้านการบริหารจัดการน้ำ 4) การนำกรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 มาจัดทำแผนปฏิบัติการให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกัน 5) การนำนโยบาย BCG Model ภาคการเกษตรมาใช้ในการจัดทำแผนงานโครงการสนับสนุน 6) การบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานที่กำกับนโยบายและแผนบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ และ 7) นโยบายสำคัญและเร่งด่วนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และประเด็นการพัฒนาทั้ง 4 ประเด็นดังกล่าว**ยังตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคตของประเทศ ได้แก่** ประเทศไทยกำลังพัฒนาเข้าสู่ยุคดิจิทัล การพัฒนาที่มุ่งเน้นเศรษฐกิจที่สร้างคุณค่า (High Value) เศรษฐกิจหมุนเวียนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการใช้ที่ดินที่ส่งผลให้เกิดความเสื่อมโทรมของที่ดิน สำหรับประเด็นการพัฒนาที่**ตอบสนองต่อความรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่** การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรของประเทศที่มีความเหมาะสมตามศักยภาพของดิน ที่ดิน สภาพเศรษฐกิจ โดยวางแผนการใช้ที่ดินผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางและสอดคล้องกับสภาพปัญหาของพื้นที่ คือ ประเด็นการพัฒนาที่ 1 เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินให้เหมาะสมด้วยระบบบริหารจัดการเชิงรุก และประเด็นการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการข้อมูลทรัพยากรดินและที่ดินด้วย High Value Dataset ทั้งนี้ พต. ยังมีประเด็นการพัฒนาที่**เพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติการและรองรับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีดิจิทัล** คือ พต. มีการกำหนดประเด็นการพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ได้แก่ ประเด็นการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการข้อมูลทรัพยากรดินและที่ดินด้วย High Value Dataset และประเด็นการพัฒนาที่ 4 ยกระดับองค์การเข้าสู่ระบบราชการดิจิทัล

2.2 การขับเคลื่อนเป้าหมายยุทธศาสตร์ทั้งระยะสั้นและระยะยาว สอดคล้องพันธกิจและยุทธศาสตร์ประเทศ

จากเป้าประสงค์หลักของการดำรงอยู่ขององค์การ และระบบนิเวศในปัจจุบันของ พต. ซึ่งเกิดสภาพการแข่งขัน และประสบปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เกิดภัยธรรมชาติทั้งภัยแล้ง อุทกภัย การเกิดโรคระบาด รวมทั้งเทคโนโลยี ก่อให้เกิดความท้าทายหลากหลายประเด็นที่ พต. ต้องจัดลำดับความสำคัญและวิเคราะห์เชิงยุทธศาสตร์ เพื่อกำหนดกลยุทธ์ที่สามารถตอบสนองต่อความท้าทายทั้งในระยะสั้นและระยะยาว พต. ได้กำหนดแผนงานโครงการสนับสนุนสอดคล้องกับเป้าหมาย โดยมีการถ่ายทอดไปสู่หน่วยปฏิบัติในพื้นที่เป้าหมายไม่น้อยกว่า 3 ล้านไร่ต่อปี โดยมีกรอบแนวทางในการจัดตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามการถ่วงน้ำหนัก (weighting scale) จากฐานข้อมูลเขตเกษตรกรรม 3 เขต (ชั้นดี ศักยภาพสูง และศักยภาพต่ำ) โดยเน้นเขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพสูง (ร้อยละ 60) ซึ่งมีความคุ้มค่าต่อการลงทุนพัฒนาเนื่องจากต้นทุนต่ำกว่าพื้นที่ที่มีศักยภาพต่ำ แต่ได้รับผลผลิตสูงกว่าทำให้หน่วยปฏิบัติในพื้นที่ที่มีกรอบในการกำหนดพื้นที่พัฒนาได้อย่างชัดเจน สามารถติดตามผลการดำเนินงานเชิงผลสัมฤทธิ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้ทรัพยากรที่ดินของประเทศมีการใช้ประโยชน์อย่างถูกต้องและเหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่ เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าเกษตรที่มีมูลค่าสูงและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งได้รับการบริการที่ตอบสนองต่อความต้องการได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใสตรงตามความต้องการและความคาดหวัง อีกทั้งยังมีการวิเคราะห์ผลกระทบของเป้าหมายและตัวชี้วัดของหน่วยงานต่อการบรรลุยุทธศาสตร์ชาติทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยมีเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน คือ พื้นที่เกษตรกรรมมีการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเหมาะสมตามศักยภาพจำนวน 15 ล้านไร่ โดยนำสารสนเทศ สถานะทรัพยากรดินประกอบกับผลการดำเนินงานย้อนหลัง 5 ปีความพร้อมในการดำเนินงานมาวิเคราะห์การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ ตามหลักสถิติมากำหนดความเป็นไปได้ของผลงานที่จะดำเนินการในระยะ 5 ปี และได้เพิ่มเป้าหมายให้เกิดความท้าทายและยกระดับองค์การสู่การเป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน นอกจากนี้ยังกำหนดพื้นที่เป้าหมายและถ่วงน้ำหนัก (weighting scale) กำหนดสัดส่วนในการพัฒนาจากฐานข้อมูลเขตเกษตรกรรม 3 เขต (ชั้นดี ศักยภาพสูง และศักยภาพต่ำ) ด้วยจำนวนพื้นที่(ล้านไร่) 3 : 9 : 3 โดยการมุ่งเน้นการพัฒนาในพื้นที่เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพสูงเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในการผลิตสินค้าเกษตรสู่เกษตรมูลค่าสูง (High Value) แต่ในขณะเดียวกันก็สร้างโอกาสให้กับกลุ่มเป้าหมายที่ต้องยกระดับการพัฒนาให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ส่งผลกระทบต่อยุทธศาสตร์ด้านการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในประเด็นการเกษตรสร้างมูลค่าการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การเสริมสร้างพลังทางสังคมและด้านการปรับสมดุลและการพัฒนาระบบบริหารการจัดการภาครัฐ พต. ได้มีการกำหนดตัวชี้วัด การประเมินผลการปฏิบัติราชการใน 4 มิติ คือ ประสิทธิภาพ คุณภาพ ประสิทธิภาพและพัฒนาองค์การ และใช้ข้อมูลย้อนหลัง โดยในแต่ละมิติได้คัดเลือกโครงการสำคัญนำมาใช้ในการกำหนดตัวชี้วัดและกำหนดค่าเป้าหมายจากผลการดำเนินงานย้อนหลัง 3 ปี และนำค่าเฉลี่ย (average) มากำหนดค่ามาตรฐานไว้ที่ระดับ 3 และกำหนดช่วงห่าง (interval) สำหรับค่าคะแนนที่ 1 2 4 และ 5 ตามลำดับ เช่น มิติประสิทธิภาพได้กำหนดตัวชี้วัดลงสู่ระดับหน่วยงานและบุคคลตามภารกิจ โดยวัดร้อยละความสำเร็จผลการดำเนินงานทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ส่งผลให้บรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์ชาติภายใต้แผนแม่บทด้านการเกษตร เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินด้วยกิจกรรมการวางแผนการใช้ที่ดิน การปรับปรุงบำรุงดิน การอนุรักษ์ดินและน้ำการฟื้นฟูทรัพยากรดิน เป็นต้น

พต. ได้มีการกำหนดเป้าหมายระยะสั้น คือ การดำเนินงานโครงการที่สำคัญสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาเร่งด่วน มีตัวชี้วัดเชิงยุทธศาสตร์ที่ตอบเป้าหมาย ได้แก่ จำนวนพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพ ไม่น้อยกว่า 5 ล้านไร่ (ครอบคลุมพื้นที่เกษตรกรรมชั้นดี ศักยภาพสูง และศักยภาพต่ำ) และเป้าหมายระยะยาว คือ การดำเนินงานโครงการดำเนินตามแผนปฏิบัติราชการ และรองรับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มีตัวชี้วัดเชิงยุทธศาสตร์ที่ตอบเป้าหมาย ได้แก่ จำนวน

พื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพ ไม่น้อยกว่า 10 ล้านไร่ (ครอบคลุมพื้นที่เกษตรกรรมชั้นดี ศักยภาพสูง และศักยภาพต่ำ) โดยมีการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อแผนงานและเป้าประสงค์ของ พต. พบว่า มีความเสี่ยงที่สำคัญ คือ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การเปลี่ยนแปลงสภาพการใช้ที่ดิน ความเสื่อมโทรมของที่ดิน การชะล้างพังทลายของดิน จึงได้มีการกำหนดแผนงาน/แนวทางที่รองรับความเสี่ยง คือ การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตเกษตรกรรม การปรับปรุง พื้นฟู และลดความเสื่อมโทรมของดิน การสร้างเทคโนโลยีและนวัตกรรม และการขยายผลการพัฒนาพื้นที่ทางการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและองค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน และเตรียมรับมือกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วหรือคาดไม่ถึง เช่น ภัยพิบัติทางการเกษตร การอพยพเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคอุตสาหกรรม และการเกิดโรคระบาด โดยมีแผนงาน/แนวทางที่รองรับผลกระทบ คือ 1) การพัฒนาที่ดินเพื่อป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติทางการเกษตร (ภัยแล้ง/อุทกภัย/ดินถล่ม) 2) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน 3) การป้องกันการชะล้างพังทลายของดินและฟื้นฟูพื้นที่เกษตรกรรมด้วยระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ 4) การสร้างรายได้ให้เกษตรกรที่ประสบปัญหาภัยแล้งด้วยการส่งเสริมการใช้เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด

2.3 การติดตามการเปลี่ยนแปลง การปรับแผน และการรายงานผล

พต. จัดทำแผนปฏิบัติการ ประกอบไปด้วย เป้าหมายสำคัญ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด และแนวทางการพัฒนาโดยมีแผนงานโครงการสนับสนุนครอบคลุมยุทธศาสตร์ทุกด้านนำไปสู่การขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติด้วยการถ่ายทอดเป้าหมายและตัวชี้วัดลงสู่หน่วยงานตามบทบาทภารกิจทั้งหน่วยงานหลักและสนับสนุน และมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานเป็นรายปีมีการวัดผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานรอบ 6 เดือน และ 12 เดือน มีการกำหนดผู้รับที่ชัดเจนจากกรม กอง/สำนัก และบุคคล มีแผนการดำเนินงาน/แผนปฏิบัติการ มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ทุกด้าน มีการคำนึงถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผล การลดต้นทุน เพิ่มความรวดเร็ว และสร้างคุณค่าต่อประชาชน โดยมีรายละเอียด ดังนี้ **1) ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับปรุงกระบวนการ** ได้แก่ แผนปฏิบัติการด้านดิจิทัลของ พต. มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อลดการใช้ทรัพยากร เช่น การประชุมออนไลน์ e-Meeting, Video/Web Conference, QR code และระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์/e-document/e-Office การติดต่อและประสานงานผ่าน E-mail, Line, Facebook และระบบ Easy Officer Service เป็นต้น **2) การปรับปรุงกระบวนการ ลดการทำซ้ำและความผิดพลาด** ได้แก่ การนำ LDD Excellence Model มาปรับใช้ซึ่งเป็นระบบการปรับปรุงผลการดำเนินงานโดยผสมผสานแนวคิด PDCA และนำเครื่องมือสมัยใหม่มาใช้ปรับปรุงกระบวนการสร้างคุณค่าและสนับสนุนทั้งระบบ เช่น PMQA 4.0, SIPOC, Process Management, To be Process Redesign, Fish bone diagram, Service blueprint เพื่อให้มีการจัดการกระบวนการ การทำงานและปรับปรุงกระบวนการ การทำงานที่ตอบสนองต่อสถานการณ์ปัจจุบัน รวมทั้งนำหลัก Smart LDD มาใช้ในการบริหารจัดการงานและการปฏิบัติงานของหน่วยงาน และ **3) การใช้นวัตกรรมในการปฏิบัติงาน** ได้แก่ การนำเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการปฏิบัติงานเชิงพื้นที่ เพื่อความสะดวกรวดเร็ว และแม่นยำ ได้แก่ เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ (GNSS, RS, GIS) แผนที่ Agri-Map, LDD on Farm, Zoning by Agri-Map, AI Chatbot : คุยกับน้องดินดี, บัตรดินดี, ชุดตรวจสอบดิน Smart Soil Test Quick เป็นต้น

การจัดทำแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องกับการบรรลุเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ตามแผนปฏิบัติการกรม เช่น 1) การจัดทำแผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคลและแผนพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่สนับสนุนครอบคลุมทุกประเด็นการพัฒนาทั้ง 4 ด้านที่มุ่งเน้นด้านการบรรลุวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ขององค์การ เพื่อให้เกิดการทำงานที่มีทิศทางและมุ่งไปสู่การเป็นองค์การอัจฉริยะทางดินโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อบุคลากรและความเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นกับความต้องการด้านขีดความสามารถและอัตรากำลังบุคลากรด้วยการใช้การมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องมาร่วมวิเคราะห์ข้อมูลด้านทรัพยากรบุคคลทั้งจากภายในและจาก

ภายนอก 2) การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านดิจิทัลของกรมพัฒนาที่ดินที่สอดคล้องและเชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติการดิจิทัลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และแผนพัฒนาดิจิทัลของประเทศ รวมทั้งมีการจัดตั้งคณะทำงานพัฒนาระบบข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) และคณะทำงานธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (Data Governance) เพื่อให้การบริหารจัดการและบูรณาการข้อมูลมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุด ให้บรรลุวิสัยทัศน์และเป้าหมายได้เพื่อเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ด้านเทคโนโลยี ทั้งอุปกรณ์ บุคลากร และข้อมูลตลอดจนจัดทำแผนพัฒนาทักษะด้านดิจิทัล สำหรับข้าราชการ และบุคลากรกรมพัฒนาที่ดิน 3) การจัดทำแผนปฏิบัติการของศูนย์ความเป็นเลิศด้านการวิจัยดินแห่งภูมิภาคเอเชีย (CESRA) ซึ่งการดำเนินงานได้ยึดเป้าหมายแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ผ่านการมีส่วนร่วมของบุคลากรและเครือข่ายภายในและภายนอกทั้งในและต่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและงานวิจัยทางดินสู่เป้าหมายการจัดการดินอย่างยั่งยืน เป็นต้น

การจัดทำแผนปฏิรูปราชการและงบประมาณประจำปี ใช้หลักการ 3 R (Review Redeploy Replace) ทบทวนยกเลิกโครงการที่ไม่จำเป็นและเพิ่มโครงการใหม่สอดคล้องกับนโยบายและความต้องการของประชาชน โดยปี 2566 ได้ยกเลิกกิจกรรมหลักการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ดินปัญหา และผนวกกิจกรรมย่อยที่มีอยู่เดิมกับโครงการพัฒนาพื้นที่เฉพาะที่อยู่ในกลุ่มยุทธศาสตร์ นอกจากนี้ได้พิจารณาการขับเคลื่อนภารกิจตามแผนแม่บทเกษตรปลอดภัย และการบริหารจัดการน้ำที่ตอบสนองต่อแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561-2580 โดยย้ายภารกิจที่เกี่ยวข้องกับเกษตรปลอดภัยและการบริหารจัดการน้ำไปอยู่ในกลุ่มยุทธศาสตร์ ส่งผลให้ภาพรวมของการจัดท่างบประมาณปี 2566 ให้ความสำคัญกับงานยุทธศาสตร์มากขึ้นมีกิจกรรมใหม่ได้แก่ กิจกรรมย่อยภายใต้โครงการพัฒนาพื้นที่เฉพาะ เช่น การพัฒนาพื้นที่ลุ่มต่ำคาบสมุทรสทิงพระ การพัฒนาพื้นที่บึงบอระเพ็ด และหนองหาร เป็นต้น โครงการบริหารจัดการทรัพยากรดินระดับตำบล และงานบูรณาการ EEC ที่เพิ่มเติมจากปี 2565

พด. มีแผนเตรียมความพร้อมต่อการปรับเปลี่ยนแผนในเชิงรุก เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีในการแก้ไขสถานการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อแผน คือ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การเปลี่ยนแปลงสภาพการใช้ที่ดิน ความเสื่อมโทรมของที่ดิน การชะล้างพังทลายของดิน ภัยพิบัติทางการเกษตร การอพยพเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคอุตสาหกรรมไปสู่ภาคการเกษตร และการเกิดโรคระบาด โดยมีการเตรียมความพร้อม ได้แก่ 1) การจัดทำแผนงานโครงการเชิงรุกรองรับ เช่น โครงการพัฒนาพื้นที่เฉพาะ 2) การสร้างการรับรู้และนำแผนการใช้ที่ดินสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่และท้องถิ่น 3) การจัดทำเป้าหมายและตัวชี้วัดความสมดุลของการจัดการทรัพยากรดิน (LDN) เพื่อกำหนดมาตรการการจัดการความเสื่อมโทรมของที่ดินในระดับพื้นที่ 4) การพัฒนาที่ดินเพื่อป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติทางการเกษตร (ภัยแล้ง/อุทกภัย/ดินถล่ม) 5) แผนขับเคลื่อน BCG Model ภาคการเกษตรของกรมพัฒนาที่ดิน โดย พด. จัดทำแผนการจัดการเชิงรุก ได้แก่ 1) การจัดทำโครงการสำคัญ (Flagship project) เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติได้แก่ Smart Tambon การพัฒนาพื้นที่เฉพาะ โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ แก้ไขปัญหาแรงงานที่ได้รับผลกระทบจากโรคโควิด-19 เป็นต้น 2) การจัดทำโครงการสนับสนุนแผนปฏิรูปประเทศ (Big Rock) ได้แก่ โครงการแปลงใหญ่ 3) โครงการสำคัญเร่งด่วน (Quick win) ได้แก่ Big Data, 4) การทบทวนและปรับปรุงแผนปฏิบัติการแห่งชาติ (National Action Plan) ของอนุสัญญา UNCCD เพื่อรองรับสถานการณ์ในปัจจุบันให้สามารถขับเคลื่อนเป้าหมาย SDG ในระดับประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ยังมีระบบในการติดตามผลการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ แบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ 1) ตัวชี้วัดระยะยาวเพื่อวัดผลสำเร็จของวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ 2) ตัวชี้วัดระยะสั้นเป็นการวัดผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการในระดับหน่วยงาน ภายใต้ข้อตกลงการปฏิบัติงาน IPA 3) ตัวชี้วัดผลโครงการสำคัญเร่งด่วน โดย พด. มีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามตัวชี้วัดข้างต้นตามกรอบระยะเวลา ผู้รับผิดชอบในแต่ละตัวชี้วัดจะส่งรายงานผลการวัดผลการดำเนินงาน ปัจจัยที่ทำให้เกิดความสำเร็จ ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จ รวมถึงข้อเสนอแนะหรือแนวทางในการดำเนินงาน โดยมีระบบรายงานผลการดำเนินงานต่อสาธารณะ ได้แก่

- 1) ระบบฐานข้อมูลการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ (<http://sql.ddd.go.th/RevisedRsv/main.aspx>)
- 2) ระบบรายงานผู้สอบบัญชี รายงาน ต้นทุน ผลผลิต รายงาน การเงิน และงบทดลอง (http://www.ddd.go.th/report_fid/Index.html)
- 3) ระบบการจัดซื้อจัดจ้าง (<http://sql.ddd.go.th/auction/>)
- 4) ระบบฐานข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (<http://eis.ddd.go.th/lddeis/water.aspx>)
- 5) ระบบบริหารและติดตามโครงการปลูกหญ้าแฝก (<http://eis.ddd.go.th/lddeis/VGT.aspx>)
- 6) ระบบฐานข้อมูลหมอดินอาสา (<http://lddmordin.ddd.go.th>)
- 7) ระบบฐานข้อมูลเกษตรกรอินทรีย์
- 8) ฐานข้อมูลเกษตรกรที่ได้ใบรับรองเกษตรกรอินทรีย์ และ
- 9) รายงานประจำปี เป็นต้น

นอกจากนี้ พต. ยังมีการคาดการณ์ผลการดำเนินงาน ตามกรอบระยะเวลาของแผนระยะสั้น และระยะยาว ซึ่งพบว่า พื้นที่ดินปัญหาทางการเกษตรกรรมส่วนใหญ่ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง และพื้นที่เกษตรที่ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วม ทำให้ใช้ประโยชน์ทรัพยากรดินได้ไม่เต็มศักยภาพ พต. จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงโครงการเพื่อป้องกันและคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และมีการติดตามผลการดำเนินงานเป็นรายเดือน หากพบว่ามิโครงการที่มีผลการดำเนินการไม่เป็นไปตามแผน กรมมีการบริหารจัดการโดยปรับแผนงานและงบประมาณให้สอดคล้องกับสถานการณ์และความเหมาะสมในแต่ละพื้นที่และปฏิบัติงานตามแผนสำรองที่ได้จัดลำดับความสำคัญไว้ในแต่ละโครงการ รวมถึงการเตรียมความพร้อมในการสนับสนุน โมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) โดยการจัดทำแผนพัฒนาโครงการสนับสนุน BCG Model ภาคการเกษตร ซึ่งถูกบรรจุในแผนปฏิบัติการ ปี 2566 – 2570 เพื่อรองรับสถานการณ์การเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคอุตสาหกรรมสู่ภาคการเกษตร (แรงงานคืนถิ่น) เนื่องจากผลกระทบจากสถานการณ์โควิด ภัยพิบัติทางการเกษตรส่งผลให้พื้นที่เกษตรเสียหายเกษตรกรขาดรายได้จากการเกษตรจำเป็นต้องเพิ่มทางเลือกให้กับเกษตรกรในการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อสร้างรายได้ให้กับครัวเรือนและสามารถพึ่งพาตนเองได้ และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรดินและที่ดินอย่างคุ้มค่า ขาดการบริหารจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรจึงนำแนวทาง BCG Model มาใช้ในการพัฒนาโครงการเพื่อรองรับปัญหาที่เกิดขึ้น

ผลลัพธ์สำคัญในหมวด 7 ที่เป็นผลจากการดำเนินงานของหมวด 2

พต. ดำเนินงานบรรลุเป้าหมายตามพันธกิจและยุทธศาสตร์ โดยสามารถขับเคลื่อนให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างเหมาะสม 1.915 ล้านไร่ สูงกว่าแผนที่กำหนดไว้ 1.656 ล้านไร่ ขับเคลื่อนการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล จากเดิมปี 2564 - 2565 ดำเนินการนำร่องได้ 266 ตำบล ในปี 2566 ใช้การบริหารจัดการข้อมูลทรัพยากรดินและที่ดิน ทำให้ดำเนินการได้ 1,155 ตำบล การพัฒนาพื้นที่ทางการเกษตรเฉพาะ (ทุ่งกุลาร้องไห้ ทุ่งสัมฤทธิ์ ทุ่งมหาวิห ฯลฯ) ปี 2566 ดำเนินการได้ 32,167 ไร่ สูงกว่าแผน การให้บริการตรวจสอบดินฯ ปรับเป็น e-Service และให้หมอดินอาสาทำงาน ปี 2566 ดำเนินการได้ 171,193 ตัวอย่าง สูงกว่าแผน และการจัดทำฐานข้อมูลความสมดุลของการจัดการทรัพยากรที่ดิน (LDN) ในระดับพื้นที่ เพื่อประเมินความเสี่ยงโทรมของที่ดิน ปี 2566 ดำเนินการได้ 14 จังหวัด สูงกว่าแผน โดยมีการนำข้อมูลจังหวัดที่ดำเนินการไปแล้วมากำหนดมาตรการและกิจกรรมเพื่อลดความเสี่ยงโทรมของที่ดิน และได้รับงบประมาณดำเนินการในปี 2567 พื้นที่ 23,400 ไร่ รวมทั้งการขับเคลื่อนการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมตามแผนที่ Agri-Map อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2559-2566 ในภาพรวมของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินการแล้ว 987,490 ไร่ เกษตรกรได้รับประโยชน์ 145,465 ราย ส่งผล **ด้านเศรษฐกิจ** ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรกรได้รับผลตอบแทนสุทธิจากการปลูกข้าวในปี 2564/65 เฉลี่ย 957.14 บาทต่อไร่ หลังเข้าร่วมโครงการเกษตรกรปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมแล้ว พบว่า การเลี้ยงปลา ผลตอบแทนสุทธิ 6,087.40 บาทต่อไร่ การปลูกหม่อน ผลตอบแทนสุทธิ 6,781.63 บาทต่อไร่ การปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ ผลตอบแทนสุทธิ 13,772.67 บาทต่อไร่ **ด้านสังคม** พต. ส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตรทุกปี ยกกระดับเข้าสู่ระบบเกษตรกรอินทรีย์ (PGS) มีจำนวนพื้นที่เพิ่มขึ้นทุกปี ในปี 2563-2566 รวม 33,541 ไร่ สร้างความปลอดภัยของทั้ง

ผู้ผลิตและผู้บริโภค และ **ด้านสิ่งแวดล้อม** การส่งเสริมการไถกลบและผลิตปุ๋ยอินทรีย์ในพื้นที่เกษตรภาคเหนือ ช่วยป้องกันหมอกและควันไฟในพื้นที่ได้ 26,842 ไร่ ซึ่งการไถกลบต่อซังฟางข้าว ข้าวโพด และเศษวัสดุทางการเกษตร ช่วยเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ คุณภาพดินดีขึ้น ลดค่าใช้จ่ายการเตรียมดิน 300 บาทต่อไร่ นอกจากนี้ การนำเศษต่อซังฟางข้าวหรือเศษวัสดุการเกษตรอื่นๆ ที่เหลือทิ้งในแปลงเพาะปลูกมาทำปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยหมักใช้ทดแทนปุ๋ยเคมี ทำให้ช่วยลดต้นทุนค่าปุ๋ยเฉลี่ย 674 บาทต่อไร่

หมวด 3 การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

3.1 ระบบข้อมูลและสารสนเทศที่ทันสมัยเพื่อให้บริการและการเข้าถึง

พต. มีความมุ่งมั่นและเป้าหมายที่จะขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม ด้วยการพัฒนาพื้นที่ตามศักยภาพของที่ดิน และความต้องการของเกษตรกร ชุมชน และภาคีเครือข่ายด้วยระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ และเทคโนโลยีการจัดการดิน เพื่อรักษาสมดุลความเสื่อมโทรมของที่ดินและนิเวศเกษตร จากการวิเคราะห์ภารกิจของ พต. พบว่า ผลผลิตและบริการที่สำคัญเพื่อสร้างคุณค่าและส่งมอบให้ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ 1) ฐานข้อมูลทรัพยากรดินและที่ดิน 2) องค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน 3) งานบริการด้านการพัฒนาที่ดิน และ 4) โครงสร้างพื้นฐานด้านการพัฒนาที่ดิน และสามารถจัดกลุ่มผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ดังนี้ ผู้รับบริการ คือ 1) เกษตรกร 2) หน่วยงานภาครัฐ 3) ภาคเอกชนและประชาชน และ 4) สถาบันการศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ ชุมชนในพื้นที่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาครัฐ ภาคเอกชน/ผู้ประกอบการ และผู้รับจ้างในระดับพื้นที่ พต. ได้รวบรวมและเลือกใช้ข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจและข้อเสนอแนะของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียใน 2 ส่วน คือ 1) ข้อมูลของ พต. จากช่องทางต่าง ๆ เช่น การสำรวจภาคสนามจัดทำแบบสำรวจความพึงพอใจทั้งรูปแบบ on site และ online โดยปี 2566 เพิ่มช่องทางและพื้นที่ในการเก็บข้อมูล คอบคลุมทั้ง 77 จังหวัด โดยผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถสแกน QR Code เพื่อประเมินความพึงพอใจ ณ สถานที่ให้บริการหรือหน่วยบริการนั้นๆ ได้เลย ทำให้ได้ข้อมูลที่เฉพาะเจาะจงพื้นที่มากขึ้น, การ Focus Group, WEBBOARD, AI chatbot : คุยกับน้องดินดี และสื่อ Social Media ต่าง ๆ และ 2) ข้อมูลของผู้ประเมินอิสระจากภายนอก เช่น สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เป็นต้น ซึ่งได้สำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการในภาพรวมของงานบริการรวมทั้งข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงผลิตภัณฑ์และบริการ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลป้อนกลับไปยังผู้บริหารในการกำหนดนโยบายทิศทางการบริหารงาน นำมาปรับปรุงกระบวนการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ รวมทั้งเพิ่มช่องทางการเข้าถึงงานบริการที่หลากหลายของ พต. ได้อย่างสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้นในระบบสารสนเทศ ได้แก่ การให้บริการสารสนเทศผ่านช่องทาง Internet สำหรับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์ (Agri-Map Online) การบริการข้อมูลดินและการใช้ที่ดิน ผ่านระบบดินออนไลน์ ระบบสารสนเทศเชิงพื้นที่ เพื่อวางแผนการใช้ที่ดินเกษตรกรรายแปลง (LDD On Farm Land Use Planning) การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการดินเชิงรุกแบบรายแปลงผ่านบัตรดินดี (ID Din Dee) อีกทั้ง พต. นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาพัฒนาการให้บริการรูปแบบ e-Service และพัฒนาระบบการประเมินความพึงพอใจผ่านระบบออนไลน์ในทุกผลิตภัณฑ์และบริการ เพื่อให้ พต. สามารถรับทราบความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพและครอบคลุมทุกกลุ่มผู้รับบริการ มีช่องทางการรับฟังความคิดเห็น การสื่อสารข้อมูลสู่ผู้รับบริการ เช่น Call center 1760 การสำรวจความคิดเห็นแบบออนไลน์ WEBBOARD Facebook e-Mail Official Line และการจัดงานเวทีต่าง ๆ เป็นต้น นำข้อมูลที่ได้จากช่องทางต่าง ๆ มารวบรวม ประมวลผล ข้อมูลเพื่อให้สามารถตอบสนองได้ทันต่อสถานการณ์ นำมาจัดเก็บเป็นสารสนเทศผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบด้วย 1) ข้อมูลส่วนบุคคล 2) ความต้องการและความคาดหวัง 3) ผลสำรวจความพึงพอใจ

และไม่พึงพอใจ 4) ข้อร้องเรียน/ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็น จากนั้นมีการสรุปผลเสนอผู้บริหารแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการปรับปรุงพัฒนางานให้บริการตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการอย่างทันทั่วทั้ง

พต. เก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทั้งในระบบ EIS (Executive Information System) MIS (Management Information System) และ GIS (Geographic Information System) เป็นข้อมูลที่มีปริมาณมาก และมีรูปแบบหลากหลาย ทั้งข้อความ แผนที่ วิดีโอ และมัลติมีเดีย การบริการข้อมูลสารสนเทศด้านการพัฒนาที่ดินยังมีข้อจำกัดสำหรับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แต่ลักษณะของข้อมูลเป็นข้อมูลทางวิชาการในรูปแบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงพื้นที่ (Spatial Data) และข้อมูลเชิงบรรยายหรือข้อมูลคุณลักษณะ (Attribute data) แม้ว่าจะทำออกมาในรูปแบบ Web Application และโปรแกรมประยุกต์ แต่ก็ยังแยกส่วนออกเป็นระบบต่าง ๆ ทำให้เข้าใจยาก ประกอบกับผู้รับบริการรุ่นใหม่ต้องการความรวดเร็ว คล่องตัว เข้าถึงข้อมูลได้ง่าย พต. จึงสร้างนวัตกรรมการให้บริการข้อมูลสารสนเทศให้สอดคล้องกับยุคโซเซียลเน็ตเวิร์ก เช่น ระบบให้บริการข้อมูล GIS ผ่านเครือข่าย Internet ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์ (Agri-Map Online) ระบบสารสนเทศเชิงพื้นที่ เพื่อวางแผนการใช้ที่ดินเกษตรกรรมรายแปลง (LDD On Farm Land Use Planning) บัตรดินดี (ID Din Dee) ระบบ e-Service บริการตรวจสอบดินเพื่อการเกษตร และระบบ AI Chatbot นื่องดินดี เป็นต้น

นอกจากนี้ พต. ได้นำข้อมูลจากหลายแหล่งมารวบรวมจัดทำเป็นคลังข้อมูล (Data Warehouse) ของ พต. โดยมีการจัดเป็นชุดให้ตรงตามลักษณะโครงสร้างของข้อมูล หรือจากการใช้ประโยชน์ของข้อมูล และได้พัฒนา/ปรับปรุงชุดข้อมูล และนำมาลงทะเบียนที่ระบบบัญชีข้อมูลภาครัฐ ซึ่งเป็นชุดข้อมูลที่มีคุณค่าสูง (High Value Datasets) เป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ทั้งในมุมผู้ให้ข้อมูลและมุมของผู้นำข้อมูลไปใช้ โดยเกษตรกร ผู้ขอรับบริการสามารถเข้าถึงข้อมูลของ พต. ซึ่งมีชุดข้อมูลที่ลงทะเบียนแล้วในปี 2566 จำนวน 5 ชุด ประกอบด้วย 1) ข้อมูลชุดดิน 2) ข้อมูลการใช้ที่ดิน 3) ข้อมูลเขตความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกอ้อย 4) ข้อมูลเขตความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกข้าว 5) ข้อมูลพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก และในปี 2567 จะทำการลงทะเบียนเพิ่มอีก 14 ชุดข้อมูล ประกอบด้วย 1) ข้อมูลกลุ่มชุดดิน 2) ข้อมูลพื้นที่แล้งซ้ำซาก 3) ข้อมูลเขตความเหมาะสมของที่ดินสำหรับการปลูกพืชเศรษฐกิจ 4) ข้อมูลการชะล้างพังทลายของดิน 5) ข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดดินถล่ม 6) ข้อมูลสำมะโนที่ดิน 7) ข้อมูลป่าไม้ถาวร 8) ข้อมูลวิเคราะห์ดิน 9) ข้อมูลบัตรดินดี 10) ข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน 11) ข้อมูลแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ 12) ข้อมูลหมอดินอาสา 13) ข้อมูลเกษตรอินทรีย์ PGS 14) ข้อมูลการบริการวัสดุการเกษตร โดยมีการจัดทำบัญชีข้อมูล (Data Catalog) เพื่อให้สามารถค้นหา เข้าถึง และใช้งานข้อมูลที่ต้องการได้อย่างรวดเร็ว ช่วยลดระยะเวลาเพื่อศึกษาข้อมูลและวิเคราะห์ (Data & Analytics) ช่วยให้ผู้ใช้อ้างอิงข้อมูลมีความเชื่อมั่นในข้อมูล อำนวยความสะดวกในการเข้าถึง เชื่อมโยง แลกเปลี่ยน และใช้ประโยชน์ข้อมูล สำหรับวิเคราะห์ เผยแพร่ รวมถึงให้บริการประชาชนในรูปแบบดิจิทัล และบูรณาการและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐ

3.2 การปรับปรุงและการสร้างนวัตกรรมบริการและตอบสนองความต้องการ

พต. ได้ประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในภาพรวมของงานบริการ รวมทั้งรวบรวมข้อมูล ข้อร้องเรียน ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่ได้รับจากช่องทางต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลป้อนกลับไปยังผู้บริหารในการกำหนดนโยบายทิศทางการบริหารงาน นำมาปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ และนำไปปรับปรุงการให้บริการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เป็นการอำนวยความสะดวก เพิ่มความรวดเร็ว และลดภาระของผู้รับบริการ โดยมีเป้าประสงค์ที่จะให้ผู้รับบริการของ พต. ได้รับการบริการที่ดีมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ยกตัวอย่างเช่น

หมอดินตรวจดิน พต. มีหน้าที่ให้บริการวิเคราะห์ ตรวจสอบดิน น้ำ พืช ปุ๋ย พร้อมให้คำแนะนำเพื่อให้เกษตรกรทราบความอุดมสมบูรณ์ของดินและจัดการดินเพื่อการเพาะปลูกได้อย่างเหมาะสม ปัจจุบันเกษตรกร

สนใจขอรับบริการตรวจสอบดินจำนวนมาก พต. จึงนำเทคโนโลยีดิจิทัลพัฒนาบริการ e-Service ที่ลดระยะเวลาการให้บริการเหลือเพียง 15-20 วัน ควบคู่กับการบริการตรวจสอบดินเคลื่อนที่โดยใช้เครื่องมือชุดตรวจสอบดินภาคสนาม (LDD Test Kits) โดยมีเจ้าหน้าที่ พต. ให้บริการในระดับพื้นที่ แต่ด้วยข้อจำกัดของจำนวนเจ้าหน้าที่ ทำให้บริการยังคงล่าช้าและไม่ทั่วถึง และเกษตรกรไม่สะดวกที่จะเดินทางนำดินส่งทางไปรษณีย์หรือส่งเจ้าหน้าที่ ผู้บริหารจึงมีนโยบายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพัฒนาบริการตรวจสอบดินให้ครอบคลุมและทั่วถึงเกษตรกรรายย่อยโดยใช้กลไกของหมอดินอาสา พัฒนาระบบการให้บริการรูปแบบ e-Service ที่มีการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลเดิมของ พต. และใช้ชุดตรวจสอบดินภาคสนามอย่างง่าย (LDD Test Kit) ที่มีหมอดินอาสาทำหน้าที่ตรวจสอบดินและบันทึกข้อมูลผ่านแอปพลิเคชัน “หมอดินตรวจดิน” ระบบจะแสดงผลการสืบค้นในรูปแบบแผนที่ธาตุอาหารแบบ Near Real Time เพื่อประกอบการตัดสินใจก่อนการวิเคราะห์ดิน ทำให้บริการมีความสะดวก รวดเร็ว และเข้าถึงผู้รับบริการมากยิ่งขึ้น เกษตรกรจะได้รับการแก้ไขปัญหาอย่างรวดเร็วและตรงจุด สามารถใช้ที่ดินได้ตรงตามศักยภาพ บริหารจัดการดินของตนเองได้อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด

การตรวจสอบสายพันธุ์หญ้าแฝกด้วยเทคนิคอณูชีววิทยา พต. ดำเนินการสำรวจและเก็บรวบรวมพันธุ์หญ้าแฝกจากแหล่งต่างๆ ทั่วประเทศ และคัดเลือกนำมาใช้ประโยชน์ในการอนุรักษ์ดินและน้ำ มีจำนวน 28 พันธุ์ และสายพันธุ์หญ้าแฝกแต่ละชนิดมีความเหมาะสมและเจริญเติบโตในแต่ละสภาพพื้นที่แตกต่างกัน โดย พต. ได้คัดเลือกพันธุ์ที่สามารถเจริญเติบโตได้ดีในแต่ละสภาพพื้นที่ เพื่อแนะนำ ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมทั้งผู้ที่สนใจนำไปปลูกจำนวน 10 พันธุ์ ซึ่งปัญหาที่ผ่านมา พบว่า เกษตรกรใช้พันธุ์หญ้าแฝกไปปลูกไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ รวมทั้งมีการนำพันธุ์หญ้าแฝกจากแหล่งอื่นๆ มาปลูก ทำให้ไม่สามารถใช้ประโยชน์เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ พต. จึงมีนโยบายให้นักวิจัยทำการศึกษาและวิจัยวิธีการ ตรวจสอบสายพันธุ์หญ้าแฝก ทำให้สามารถค้นพบการตรวจสอบสายพันธุ์หญ้าแฝกด้วยเทคนิคทางอณูชีววิทยาที่มีขั้นตอนการวิเคราะห์ที่สะดวก รวดเร็ว และมีความถูกต้องแม่นยำในทางวิชาการ สามารถตรวจซ้ำได้ผลอย่างสม่ำเสมอและเป็นวิธีการวิเคราะห์ที่เป็นมาตรฐาน ทำให้สามารถจัดจำแนกสายพันธุ์หญ้าแฝกได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ และมีความน่าเชื่อถือ ทำให้การนำหญ้าแฝกที่ใช้ในประเทศไทยนำไปใช้ประโยชน์ในด้านการอนุรักษ์ดินและน้ำ และการฟื้นฟูทรัพยากรดินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Kaset one พัฒนาจากโปรแกรม LDD on Farm โดยเกษตรกรได้รับคำแนะนำทางการเกษตรในระดับรายแปลง โดยมีเจ้าหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง สามารถกำหนดตำแหน่งแปลงเพื่อวางแผนการใช้ที่ดินในระดับไร่ การจัดทำปฏิทินการเพาะปลูก และรับข่าวสาร องค์ความรู้ต่าง ๆ

การให้บริการและสามารถเข้าถึงได้ง่ายด้วย “Easy Service” บริการง่ายๆ ใครๆ ก็เข้าได้ โดยที่ผ่าน มา พต. ได้พัฒนาระบบหรือบริการในรูปแบบ Web Application ให้กับเกษตรกรหลายระบบ แต่ละระบบจะพัฒนาฐานข้อมูลของผู้ใช้งานแยกกัน ทำให้เกษตรกรต้องลงทะเบียน และกำหนดข้อมูลการเข้าใช้งาน (Username/Password) แยกกันในแต่ละระบบ ส่งผลให้เกษตรกรต้องลงทะเบียนใหม่ทุกครั้ง เกิดความไม่สะดวกในการใช้งานหรือขอรับบริการ นอกจากนี้ยังไม่มีบริการตรวจสอบยืนยันตัวตนเกษตรกรกับฐานข้อมูลของกรมการปกครอง ทำให้อาจเกิดการแอบอ้างใช้ข้อมูลบุคคลอื่นในการขอรับบริการหรือเข้าถึงข้อมูลบุคคลอื่นได้ ซึ่งเกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูล ดังนั้น ผู้บริหารซึ่งในขณะนั้นมีนโยบายให้จัดทำคลังข้อมูลกลาง (Data Warehouse) ของ พต. อยู่แล้ว จึงมีนโยบายจัดทำคลังข้อมูลกลางผู้รับบริการ และต่อยอดเป็นระบบ Easy service สำหรับอำนวยความสะดวกให้เกษตรกรผู้รับบริการเข้าถึงบริการต่าง ๆ ของ พต. โดยมีลักษณะเป็น Single Sign-On คือ เมื่อเกษตรกรลงทะเบียน และมีการยืนยันตัวตนเกษตรกรกับฐานข้อมูลของกรมการปกครองแล้ว เกษตรกรเข้าสู่ระบบและใช้งานบริการอื่นๆ โดยไม่ต้องเข้าสู่ระบบซ้ำอีก

นวัตกรรมไตรโคเดอร์มาพร้อมใช้ พต.14 สูดยอตเชื้อราควบคุมโรคพืช พต. ได้พัฒนาผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ควบคุมโรครากเน่าโคนเน่า ให้มีประสิทธิภาพ ลดความรุนแรงของโรคพืชในกรณีที่เกิดโรคแล้ว และนำไปใช้งานได้ง่ายขึ้น จากเดิม ส่งเสริมผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ พต.3 ซึ่งเกษตรกรนำไปขยายเชื้อในกองปุ๋ยหมัก 7 วัน จึงจะนำไปใช้ประโยชน์ได้ พต. จึงมีนโยบายให้นักวิจัยดำเนินการวิจัยผลิตภัณฑ์ที่ใช้งานง่ายและสะดวกมากขึ้น โดยนักวิจัยทำการคัดเลือกจุลินทรีย์ที่มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาของโรคพืช ได้แก่ *Trichoderma harzianum* และพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ในรูปแบบที่ใช้งานง่ายและมีประสิทธิภาพสูงในการควบคุมและกำจัดโรคพืช โดยใช้ชื่อว่า “**พต. 14 ไตรโคเดอร์มา แบบผงละลายน้ำ**” สนับสนุนให้กับเกษตรกร ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้สะดวก และง่ายขึ้น โดยเพียงนำ พต.14 ไปละลายน้ำ แล้วฉีดพ่นที่ต้นพืชในส่วนต่างๆ หรือรดลงดินได้ทันที รวมทั้งเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความปลอดภัยต่อสุขภาพของเกษตรกร ผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อม

3.3 การมุ่งเน้นประชาชน

พต. มุ่งเน้นประชาชนเป็นหลักยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางตามหลัก Citizen-Centric โดยได้ประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในภาพรวมของงานบริการ รวมทั้งรวบรวมข้อมูล ข้อร้องเรียน ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่ได้รับจากช่องทางต่าง ๆ นำมาวิเคราะห์หาความต้องการและความคาดหวังที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อนำมาเป็นข้อมูลป้อนกลับไปยังผู้บริหารในการกำหนดนโยบายทิศทางการบริหารงาน นำมาปรับปรุงกระบวนการงานและการให้บริการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ดังตัวอย่างที่กล่าวแล้วข้างต้นแล้ว พต. ยังพิจารณานำข้อมูล องค์กรความรู้ เทคโนโลยี และบริการด้านการพัฒนาที่ดินเพื่อบูรณาการการพัฒนาที่ดินในระดับพื้นที่ โดยมีเป้าหมาย “ดินดี น้ำพอ ผลผลิตดี รายได้ดี เกษตรกรมีความสุข” โดยลงพื้นที่จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ทำแผนปรับปรุงกระบวนการและสอบถามความต้องการของเกษตรกร โดยมีตัวแทนเกษตรกรในพื้นที่ หมอดินอาสา และเจ้าหน้าที่จากกรมส่งเสริมการเกษตร ประกอบด้วยเกษตรตำบล เกษตรอำเภอ เข้ามามีส่วนร่วมในการประชุม โดยใช้เครื่องมือเชิงทิศสร้างสุข และ SMART A4 มาใช้ในการวิเคราะห์ ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ทำให้ทราบว่า เกษตรกรมีความต้องการลดต้นทุนในการผลิตภาคการเกษตร มีรายได้เพิ่มขึ้น มีสุขภาพที่ดี และความมั่นคงในอาชีพ จึงจัดทำแผนงานโครงการเพื่อช่วยเหลือแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆ ให้กับเกษตรกรและประชาชนทั่วไป ยกตัวอย่างเช่น

ด้านการลดต้นทุนการผลิต ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมี ซึ่งมีราคาแพง โดยใช้ระบบ e-Service ตรวจสอบดินเพื่อการเกษตร และระบบหมอดินตรวจดิน ทำให้เกษตรกรทราบความอุดมสมบูรณ์ของดินได้อย่างรวดเร็วและใช้ปุ๋ยได้เหมาะสมกับสภาพดิน รวมทั้งสนับสนุนเกษตรกรใช้สารอินทรีย์หรือปุ๋ยอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร โดยให้เกษตรกรรวมกลุ่มตั้งเป็นกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ฯ ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการผลิตสารอินทรีย์จากผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ พต. การปรับปรุงบำรุงดิน การจัดการดิน ให้มีความเหมาะสมกับการทำการเกษตร ยกระดับกลุ่มเกษตรกรเข้าสู่การพัฒนาเกษตรอินทรีย์ด้วยระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS) โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ เช่น การใช้ พต. 14 ไตรโคเดอร์มา พบว่า ช่วยลดความรุนแรงของโรครากเน่าโคนเน่า 10 - 24 เปอร์เซ็นต์ ลดใช้สารเคมีกำจัดโรคพืช 25-30 เปอร์เซ็นต์ เป็นต้น

ด้านรายได้ พต. มีโครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-Map) เป็นหนึ่งในนโยบายสำคัญของรัฐบาลและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาภาคเกษตรกรรมจากการปลูกหรือมีกิจกรรมการผลิตในพื้นที่ศักยภาพต่ำ (เหมาะสมเล็กน้อย : S3 และไม่เหมาะสม : N) ตามแผนที่ Agri-Map โดยส่งเสริมสนับสนุนเกษตรกรปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม โดยเฉพาะพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมกับการปลูกข้าวเป็นพืชชนิดอื่นๆ ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากเดิมที่เพาะปลูกข้าว ดังผลประเมินของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร พบว่า ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรกรได้รับผลตอบแทนสุทธิจากการปลูกข้าวในปี 2564/65 เฉลี่ย 957.14 บาทต่อไร่ หลังเข้าร่วมโครงการเกษตรกร

ปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมแล้ว พบว่า การเลี้ยงปลา ผลตอบแทนสุทธิ 6,087.40 บาทต่อไร่ การปลูกหม่อน ผลตอบแทนสุทธิ 6,781.63 บาทต่อไร่ การปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ ผลตอบแทนสุทธิ 13,772.67 บาทต่อไร่

ด้านสุขภาพ พต. มีโครงการเกษตรอินทรีย์ โดยพัฒนากลุ่มเกษตรกรสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ รวมทั้งพัฒนาสนับสนุนส่งเสริมให้มีการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีหรือทำเกษตรอินทรีย์ตามความต้องการของกลุ่ม ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ในโรงเรียน รมรงค์ดเผาฟาง และต่อซังพืช ตลอดจนจัดหาเมล็ดพันธุ์ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด ทำให้ระบบการผลิตสินค้าเกิดความปลอดภัยต่อผู้ผลิตและผู้บริโภค และ**โครงการหมู่บ้านปลอดขยะอินทรีย์ต้นแบบ (Zero Waste Village)** พต. พัฒนาต่อยอดกลุ่มเกษตรกรเดิมที่ดำเนินโครงการลดใช้สารเคมีทางการเกษตร ให้นำเศษวัสดุชีวภาพที่เหลือใช้ในชุมชนมาผลิตเป็นปุ๋ยอินทรีย์โดยไม่เหลือทิ้งหรือเผา โดยเลือกกลุ่มลดใช้สารเคมี A มาดำเนินการนำร่องโดยสนับสนุนให้เป็นศูนย์เผยแพร่และสาธิตหมู่บ้านปลอดขยะต้นแบบ แนะนำวิธีการจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในท้องถิ่น มาใช้ประโยชน์ในการผลิตปุ๋ยหมัก อาหารสัตว์ ถ่านชีวภาพ และพลังงานทดแทน ที่จะช่วยลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มรายได้ให้เกษตรกร โดยเป้าหมายมีศูนย์เผยแพร่และสาธิตหมู่บ้านปลอดขยะอินทรีย์ต้นแบบ (Zero Waste farm) นำร่องจำนวน 77 แห่ง

ผลลัพธ์สำคัญในหมวด 7 ที่เป็นผลจากการดำเนินงานของหมวด 3

พต. ประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นประจำทุกปี เพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนากระบวนการให้บริการให้สามารถตอบสนองของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เกินความคาดหวัง โดยในภาพรวมปี 2566 พต. มีผลการประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการต่องานบริการกรมพัฒนาที่ดินเพิ่มขึ้นจากเดิมปี 2565 มีความพึงพอใจร้อยละ 87.09 เพิ่มขึ้นในปี 2566 เป็นร้อยละ 90.16 ซึ่งเกิดจากการปรับปรุงบริการให้มีความสะดวก รวดเร็ว ตรงตามความต้องการของประชาชน เช่น การปรับปรุงการให้บริการตรวจสอบดิน เป็นระบบ e-Service ผ่านแอปพลิเคชัน “หมอดินตรวจดิน” ทำให้ พต. ให้บริการจำนวนตัวอย่างตรวจสอบดินเพิ่มขึ้นจากเดิมปี 2564 จำนวน 66,444 ตัวอย่าง เพิ่มขึ้นในปี 2565 และ 2565 เป็น 160,579 และ 171,193 ตัวอย่าง ตามลำดับ รวมทั้งลดระยะเวลาการให้บริการและค่าใช้จ่ายจากการเดินทางหรือส่งตัวอย่างทางไปรษณีย์ ส่งผลให้ความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการบริการตรวจสอบดินดินฯ จากเดิมปี 2565 ร้อยละ 91 เพิ่มขึ้นในปี 2566 เป็นร้อยละ 96 เป็นต้น นอกจากนี้จากการปรับปรุงมาตรฐานของข้อมูลให้สอดคล้องตามกรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ และมีการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ นำไปสู่การบริหารจัดการและบูรณาการข้อมูลภาครัฐและการทำงานให้สอดคล้องและเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน ส่งผลต่อคุณภาพ ความมั่นคง ปลอดภัย และบูรณาการข้อมูลได้อย่างครบถ้วน ถูกต้อง หน่วยงานภาครัฐ เอกชน ประชาชน สามารถเข้าถึงข้อมูลเปิดภาครัฐของกรมพัฒนาที่ดิน ผ่านช่องทางดิจิทัล เช่น Open Governance Data, GD Catalog ทำให้มีความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลและสามารถเกิดการบูรณาการแลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐ นำข้อมูลไปพัฒนาหรือต่อยอดนวัตกรรมต่าง ๆ ที่สร้างประโยชน์แก่เศรษฐกิจและสังคม

หมวด 4 การวัด วิเคราะห์ และการจัดการความรู้

4.1 การใช้ฐานข้อมูลและการกำหนดตัววัดเพื่อการติดตามงานอย่างมีประสิทธิภาพ

พต.มีการวิเคราะห์รวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่ผ่านมาและนำไปสู่การปรับปรุงการกำหนดตัวชี้วัดที่สะท้อนถึงผลลัพธ์ตามพันธกิจที่สอดคล้องและเชื่อมโยงกับการบรรลุเป้าหมายระดับกรม ระดับกระทรวง และระดับประเทศ เช่น การกำหนดตัวชี้วัด “จำนวนพื้นที่เกษตรกรรมที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเหมาะสม” สะท้อนผลลัพธ์ตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับเป้าหมายตามแผนปฏิบัติการและเป้าหมายของกระทรวง ซึ่งที่ผ่านมาจะแสดงผลในเชิงปริมาณเท่านั้น โดยพัฒนาระบบบริหารแผนงานและผลการดำเนินงาน (PRMS) จัดเก็บข้อมูลพิกัด ภาพถ่าย และผลการดำเนินงานสำหรับติดตามงานได้ทั้งรูปแบบ Web Application

ผ่าน Web Browser และ Mobile Application บน Smart Devices และแสดงผลในรูปแบบของ Dashboard ทำให้ผู้บริหารใช้ข้อมูลในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาและตอบสนองต่อสถานการณ์อย่างทันทั่วทั้งที่และคาดการณ์การดำเนินงานในอนาคต และกำหนดตัวชี้วัด “การจัดทำฐานข้อมูลความสมดุลของการจัดการทรัพยากรที่ดิน (Land Degradation Neutrality: LDN)” ที่สอดคล้องหลักการดำเนินงานของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทราย (UNCCD) กำหนดแนวคิดความสมดุลของการจัดการทรัพยากรที่ดิน เชื่อมโยงกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เป้าประสงค์ที่ 15.3 ตัวชี้วัดที่ 15.3.1 ลดความเสี่ยงโทรมของที่ดิน โดยกำหนดให้ประเทศสมาชิกจัดทำเป้าหมายตัวชี้วัดของการจัดการทรัพยากรที่ดินของประเทศ ซึ่งจัดเก็บข้อมูลใน 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน ผลผลิตที่ดิน และคาร์บอนในดิน เพื่อประเมินแนวโน้มความเสี่ยงโทรม สภาพแวดล้อมที่เป็นตัวกระตุ้นความเสี่ยงโทรมของที่ดิน และติดตามสถานะความเสี่ยงโทรมของที่ดิน การจัดทำเป้าหมาย และมาตรการในการจัดการที่ดินที่เหมาะสมเพื่ออนุรักษ์ ผลกระทบและฟื้นฟูที่ดิน พด. ดำเนินการธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance) จัดทำนโยบายและแนวปฏิบัติสำหรับชุดข้อมูลที่อยู่ในความรับผิดชอบ มีการกำหนดสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบของผู้อนุรักษ์และผู้ควบคุมข้อมูลตามวงจรชีวิตข้อมูล (Create, Collect/Store, Classify, Process/Use, Concealment/Disclosure, Inspect, Dispose) มีกฎเกณฑ์การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูล กำหนดมาตรการหรือกระบวนการตรวจสอบ ประเมินคุณภาพข้อมูล เพื่อบริหารจัดการข้อมูลใหม่คุณภาพอย่างเป็นระบบ ข้อมูลมีความถูกต้อง ครบถ้วน เชื่อมโยง และเป็นปัจจุบัน ตรงตามความต้องการผู้ใช้ และพร้อมใช้ ตลอดจนรักษาความเป็นส่วนบุคคล อยู่ในรูปแบบที่สะดวกต่อการนำไปใช้งานของผู้รับบริการกลุ่มต่างๆ สามารถนำข้อมูลไปเผยแพร่ ให้บริการ เชื่อมโยงหรือใช้งานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและมั่นคงปลอดภัย ปัจจุบัน พด. มีข้อมูลสารสนเทศที่ใช้ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จของงานและบริการประชาชน โดยมีการจัดทำเป็นชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Data Set) ได้แก่ 1) ข้อมูลกลุ่มชุดดิน 2) ข้อมูลชุดดิน 3) ข้อมูลการใช้ที่ดิน 4) ข้อมูลสำรวจจัดทำสำมะโนที่ดิน 5) ข้อมูลวิเคราะห์ดิน 6) ข้อมูลป่าไม้ถาวร 7) ข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน 8) ข้อมูลแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ 9) ข้อมูลหมอดินอาสา 10) ข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดดินถล่ม 11) ข้อมูลพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก 12) ข้อมูลพื้นที่แล้งซ้ำซาก 13) ข้อมูลการชะล้างพังทลายดิน 14) ข้อมูลบัตรดินดี 15) ข้อมูลเกษตรอินทรีย์ PGS 16) ข้อมูลการบริการวัสดุการเกษตร 17) ข้อมูลเขตความเหมาะสมของที่ดินสำหรับการปลูกพืชเศรษฐกิจ ซึ่งฐานข้อมูลดังกล่าวนี้ได้นำเข้าสู่กระบวนการเปิดเผยข้อมูลผ่านศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ (Open Government Data) ภายใต้ชื่อ “data.go.th” ของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) นอกจากนี้ พด. มีการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศและประมวลผลเพื่อให้สามารถนำไปเผยแพร่ในรูปแบบที่เข้าใจง่าย และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลปรับปรุงกระบวนการทำงาน เพิ่มประสิทธิภาพ ลดขั้นตอน ระยะเวลา และประหยัดทรัพยากร รวมถึงพัฒนาช่องทางการเผยแพร่ฐานข้อมูลทรัพยากรดินที่มีการจัดทำไว้ครอบคลุมทั้งประเทศ ให้เกษตรกรและประชาชนทั่วไปเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย สะดวก และรวดเร็ว นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้ผ่านทาง QR Code / Web Application / Mobile Application เช่น ดินออนไลน์, ระบบฐานข้อมูลแหล่งน้ำ, ระบบบริหารการติดตามหญ้าแฝก, LDD On Farm, กตคูรู้ดิน, โปรแกรมคำแนะนำการจัดการดินและปุ๋ยรายแปลง, LDD Zoning, On line เป็นต้น ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะช่วยให้เกษตรกรใช้ในการวางแผนและตัดสินใจการใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนอื่นนำไปใช้ประโยชน์ด้านต่าง ๆ เช่น การวางผังเมือง การออกโฉนดที่ดิน การวางแผนพัฒนาในระดับประเทศ จังหวัด และตำบล และการศึกษาวิจัยเพื่อต่อยอดการพัฒนาในด้านต่างๆ เป็นต้น

พด. ได้กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกตัวชี้วัด โดยครอบคลุมกรอบการดำเนินงานที่สำคัญของ พด. ที่สอดคล้อง/เชื่อมโยง/ส่งผลกับตัวชี้วัดระดับชาติ ระดับกระทรวง ระดับกรม ซึ่งมีที่มาจากแหล่งตัวชี้วัด 5 ส่วน คือ 1) แผนปฏิบัติราชการกรมพัฒนาที่ดิน ระยะ 5 ปี พ.ศ.2566-2570 2) ตัวชี้วัดตามกรอบแนวทางการ

ประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการที่มีการวิเคราะห์และกำหนดตัวชี้วัดสอดคล้องกับเป้าหมายระดับกระทรวงและประเทศ 3) หลักธรรมาภิบาล กฎหมาย กฎ ระเบียบ 4) เอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. นำสารสนเทศดังกล่าวมากำหนดตัวชี้วัดสำคัญและวางระบบติดตามและประเมินผล เพื่อนำมาติดตามความก้าวหน้าในการบรรลุวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติงานทั้งในระยะสั้นและยาว ด้วยระบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโดยใช้หลักการ BSC ร่วมกับการถ่ายทอดเป้าหมายและตัวชี้วัด (Cascading) จากระดับกรมลงสู่กลุ่มภารกิจ สำนัก/กอง และระดับบุคคล จัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการระดับหน่วยงาน (Internal Performance Agreement : IPA) โดยใช้ระบบสารสนเทศทรัพยากรบุคคลระดับกรม (Departmental Personnel Information System : DPIS) ในการรวบรวมและถ่ายทอดตัวชี้วัดสำคัญ เพื่อให้เกิดความชัดเจนและความสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งองค์กร รวมทั้งการบูรณาการให้สอดคล้องทั้งการบริหารจากส่วนกลางไปยังส่วนภูมิภาคที่มีความเชื่อมโยงกันในด้านนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ สู่แผนการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการติดตามการดำเนินงานผ่านระบบรายงานแผน/ผลการปฏิบัติงานกรมพัฒนาที่ดิน ระบบการบริหารแผนงานและผลการดำเนินงาน (PRMS) แสดงผลในรูปแบบของ Dashboard นำเข้าที่ประชุมผู้บริหารติดตามผลประจำเดือน การประชุม ผ่าน Video/Web Conference การรายงานการตรวจราชการในระดับพื้นที่ รวมถึงการใช้ Group ใน Line Application ในการสนทนา เพื่อให้สามารถแก้ปัญหาได้อย่างทันท่วงที ทั้งนี้ ข้อมูลสารสนเทศดังกล่าวช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถนำข้อมูลมาปรับปรุง พัฒนางานและสร้างนวัตกรรมที่หลากหลายให้เหมาะสมกับแต่ละบริบท อีกทั้งยังสนับสนุนการตัดสินใจด้านนโยบายได้ทันสถานการณ์ มีความคล่องตัวในการปรับเปลี่ยนนโยบายและแผนงานต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วเหมาะสมกับสถานการณ์ในขณะเวลานั้นๆ

การติดตามผลงานของ พต. แบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ 1) ตัวชี้วัดระยะกลางและระยะยาว วัดผลสำเร็จของวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ เป็นครึ่งแผนและสิ้นสุดแผน (3-5 ปี) 2) ตัวชี้วัดระยะสั้น วัดผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการในระดับหน่วยงาน ภายใต้คำรับรองการปฏิบัติราชการระดับหน่วยงาน (IPA) รอบ 6 เดือน และ 12 เดือน และ 3) ตัวชี้วัดผลโครงการสำคัญเร่งด่วน วัดผลการดำเนินงานเป็นรายสัปดาห์และรายวัน ซึ่งผู้รับผิดชอบในแต่ละตัวชี้วัดจะส่งรายงานผลการดำเนินงานสำหรับนำเสนอต่อผู้บริหารและคณะทำงานพัฒนาระบบการบริหารผลการปฏิบัติราชการ พิจารณากรอบตัวชี้วัดให้ครอบคลุม 4 มิติ คือ 1) มิติประสิทธิภาพ เช่น (1) พื้นที่เกษตรกรรมที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเหมาะสม (2) การจัดทำฐานข้อมูลความสมดุลของการจัดการทรัพยากรที่ดิน (LDN) และการพัฒนาผลงานวิชาการ เป็นต้น 2) มิติคุณภาพ เช่น การประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นต้น 3) มิติประสิทธิภาพ เช่น ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ เป็นต้น และ 4) มิติพัฒนาองค์กร เช่น การสร้างและพัฒนานวัตกรรม การจัดการข้อมูลของหน่วยงาน และการพัฒนาความรู้ของบุคลากร เป็นต้น โดยกรอบตัวชี้วัดดังกล่าวได้นำมาใช้ในการเร่งรัดติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานในทุกๆระดับ เพื่อให้ผู้บริหารที่มีอำนาจตัดสินใจพิจารณาหาแนวทางแก้ไขปัญหา และปรับเปลี่ยนแผนให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และความท้าทายกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

4.2 การบริหารจัดการข้อมูล สารสนเทศ การดูแลความเสี่ยงด้านข้อมูล และระบบความมั่นคงทางไซเบอร์

พต. ได้ดำเนินการบริหารจัดการข้อมูล สารสนเทศ ดำเนินการธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance) จัดทำนโยบายและแนวปฏิบัติสำหรับชุดข้อมูลที่อยู่ในความรับผิดชอบ มีการกำหนดสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบของผู้ครอบครองและผู้ควบคุมข้อมูล ตามวงจรชีวิตข้อมูล (Create, Collect/Store, Classify, Process/Use, Concealment/Disclosure, Inspect, Dispose) มีกฎเกณฑ์การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูล กำหนดมาตรการหรือกระบวนการตรวจสอบ ประเมินคุณภาพข้อมูล เพื่อบริหารจัดการข้อมูลให้มีคุณภาพอย่างเป็ระบบ ข้อมูลมีความถูกต้อง ครบถ้วน เชื่อมโยง และเป็นปัจจุบัน ตรงตามความต้องการผู้ใช้ และพร้อมใช้ตลอดจนรักษาความเป็นส่วนบุคคล อยู่ในรูปแบบที่สะดวกต่อการนำไปใช้งานของผู้รับบริการกลุ่มต่าง ๆ

สามารถนำข้อมูลไปเผยแพร่ ให้บริการ เชื่อมโยงหรือใช้งานรวมกันได้โดยมีประสิทธิภาพและมั่นคงปลอดภัย โดยมีการดูแลความเสี่ยงด้านข้อมูล ตาม พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และ พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการบริหารจัดการข้อมูล เป็นไปตามกฎระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการตาม พ.ร.บ.รักษาความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ พ.ศ. 2562 พร้อมทั้ง มีการจัดทำ แผนนโยบายและแนวปฏิบัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของกรมพัฒนาที่ดินเพื่อช่วยให้การบริหารจัดการข้อมูลและการดำเนินกิจกรรมการให้บริการต่างๆ ของหน่วยงานภายในกรมฯ ให้มีความมั่นคง ปลอดภัยและมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น โดยได้ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านสารสนเทศ และมีแผนรองรับ สถานการณ์ฉุกเฉินจากภัยพิบัติอันอาจมีผลกระทบต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (IT Contingency Plan) เพื่อป้องกันกรณีระบบฐานข้อมูลสูญหาย โดยมีแผนการสำรองข้อมูล (Backup) การทดสอบกู้คืนข้อมูล (Recovery) และมีแผนรองรับ กรณีถูกบุกรุก เจาะระบบหรือถูกโจมตีบนไซเบอร์ ป้องกันโดยการสแกนหาจุดอ่อนและอัปเดต Patch แก้ไขช่องโหว่ ปิด Port ที่มีความเสี่ยงหรือไม่ได้ใช้งาน กำหนด Policy บน Firewall อัปเดตระบบป้องกันไวรัสให้ทันสมัย การให้บริการระบบสารสนเทศ และความต่อเนื่องในการ ให้บริการ (Network SLA) เสนอผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทราบทุกเดือน รวมทั้งมี แผนรองรับภาวะฉุกเฉิน เช่น กรณีเกิดการชุมนุมประท้วงหรือเกิดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส จนไม่สามารถเข้ามาปฏิบัติงานในสำนักงานได้ แก้โดยการเปิด Remote Desktop/VPN มายังเครื่องแม่ข่ายเพื่อ บริหารจัดการระบบ ตั้งระบบ File Drive เพื่อ Upload File ข้อมูลไปปฏิบัติงานที่บ้าน รวมทั้งมีการจัดฝึกอบรม ให้ความรู้ บริหารจัดการข้อมูล สารสนเทศ การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และสร้างความตระหนักรู้ด้านการรักษา ความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ ให้กับบุคลากรของกรมพัฒนาที่ดิน

4.3 การใช้องค์ความรู้ของส่วนราชการในการแก้ปัญหา เรียนรู้ และเพื่อพัฒนาส่วนราชการ

พด. รวบรวมองค์ความรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานอย่างเป็นระบบสำหรับสนับสนุน การทำงานภายในหน่วยงานและผู้รับบริการภายในที่นำองค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดินไปใช้ประโยชน์ สามารถ เลือกศึกษาตามความสนใจทั้งเจ้าหน้าที่ของ พด. และผู้สนใจทั่วไป เผยแพร่บนเว็บไซต์ของหน่วยงาน ได้แก่ คลัง ความรู้ (<https://www.ddd.go.th/hotbox/?gp=1>) ที่รวบรวมข้อมูลในรูปแบบห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ e-Library ระบบการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ LDD e-Training การรวบรวมองค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน กิจกรรม แผน/ผลการดำเนินงาน ถึงความรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน (<https://www.ddd.go.th/hotbox/?gp=8>) ที่ รวบรวมความรู้ด้านการพัฒนาที่ดินที่ครอบคลุมการบริการของกรมพัฒนาที่ดิน รวมทั้งการถอดบทเรียนจากหมอดินอาสาในการประโยชน์ที่ดินของแต่ละพื้นที่ในประเทศไทย สามารถนำมาเรียนรู้ประยุกต์ใช้และแก้ปัญหาใน พื้นที่เทียบเคียงของเกษตรกรเองได้ เช่น เรื่องการประยุกต์ความรู้การพัฒนาดินสู่ความสำเร็จ การผลิตปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสดปรับปรุงดิน น้ำหมักชีวภาพ การใช้หญ้าแฝกป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน เป็นต้น โดยถ่ายทอด องค์ความรู้ในรูปแบบสื่อ VDO สั้นๆ ผ่านทาง Youtube Channel ช่อง กรมพัฒนาที่ดิน (<https://www.youtube.com/@dddmoac>) เช่น พด.14 ไตรโคเดอร์มา ทำอะไรได้บ้าง? กรมพัฒนาที่ดินมี คำตอบ (https://www.youtube.com/watch?v=2_Z54hFRSVk) หมอดินอาสาเพื่อนคู่คิดเคียงข้างเกษตรกร (<https://www.youtube.com/watch?v=eNjAjzVBGys>) เป็นต้น พด. พัฒนาและสร้างองค์ความรู้เชิงรุกที่สามารถ ตอบสนองการแก้ปัญหาของเกษตรกรได้อย่างรวดเร็ว ผ่านโครงการบริการจัดการดินเชิงรุกแก่เกษตรกรรายแปลง บัตรดินดี ซึ่งเป็นการจัดการดินเฉพาะรายรวมทั้งการติดตามตรวจสอบสุขภาพดินในกรณีพบปัญหา แปลงดินของ เกษตรกรมีปัญหารุนแรง จำเป็นต้องได้รับคำแนะนำดูแลอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้เพื่อให้เกษตรกรที่มีความสนใจ ประสงค์จะดูแลปรับปรุงที่ดินของตนเอง สามารถใช้ประโยชน์ในการสร้างรายได้ เลี้ยงชีพได้อย่างมั่นคง ซึ่งปัจจุบัน มีเกษตรกรที่ได้รับองค์ความรู้มากกว่า 199,505 ราย

ในการจัดการความรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน พต. ใช้ระบบ LDD Excellent Model เป็นรูปแบบในการวัด วิเคราะห์ ปรับปรุงผลการดำเนินการจัดการความรู้ และระบบสารสนเทศ เพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศ โดย พต. แต่งตั้งคณะกรรมการด้านการจัดการความรู้ จัดทำสื่อการเรียนรู้ใน LDD e-Training ที่เปิดกว้างและยืดหยุ่น ส่งเสริมให้บุคลากรกรมฯ สามารถเรียนรู้ทุกเวลาและสถานที่ โดยมีหลักสูตร LDD e-Training ที่สามารถเรียนรู้ได้ทั้งเจ้าหน้าที่ของ พต. และบุคคลภายนอก ได้แก่ หลักสูตร 1) วินัยและการรักษาวินัย 2) กำหนดตัวชี้วัดรายบุคคล(KPI) 3) การใช้งานโปรแกรม QGIS เบื้องต้น 4) การใช้งาน Agri-Map Online 5) การใช้งานระบบ LDD Zoning 6) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภูมิสารสนเทศ 7) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ 8) ปฐพีวิทยาพื้นฐาน 9) ปฐพีวิทยาพื้นฐานและการประยุกต์ใช้ข้อมูลดิน 10) การใช้ผลวิเคราะห์ดินเพื่องานพัฒนาที่ดิน 11) การใช้ผลวิเคราะห์ดินสำหรับงานด้านวิชาการ 12) เครื่องมือเกณฑ์การบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA/PMQA 4.0) 13) ความรู้พื้นฐานด้านแผนที่ เพื่อการพัฒนาที่ดิน 14) แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน 15) การจำแนกประเภทที่ดินและการตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน 35% จากองค์ความรู้ดังกล่าวส่งผลให้ บุคลากรกรมพัฒนาที่ดินได้รับการพัฒนาศักยภาพ เกิดการวิเคราะห์ แก้ปัญหาและสามารถตัดสินใจปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว เช่น **การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-Map)** บุคลากรนำข้อมูลและองค์ความรู้ด้าน GIS พัฒนาแผนที่ Agri-Map จนทราบข้อมูลความไม่เหมาะสมของการใช้ที่ดินในการปลูกพืชของประเทศไทย นำไปสู่การกำหนดนโยบายแก้ไขปัญหาให้กับเกษตรกรในพื้นที่ โดยการปรับเปลี่ยนการผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ไม่เหมาะสม (Not suitability : N) เสนอทางเลือกให้เกษตรกรสามารถเลือกปรับเปลี่ยนการผลิตได้ตามความต้องการ ได้แก่ ปลูกชนิดพืชอื่นที่เหมาะสม เกษตรผสมผสาน ปศุสัตว์ ประมง หรือปลูกหม่อนเลี้ยงไหม เป็นต้น รวมทั้งดำเนินการไปแล้วกว่า 987,490 ไร่ เกษตรกรได้รับประโยชน์ 145,465 ราย รวมทั้งการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล ซึ่งการนำข้อมูล องค์ความรู้ด้านแผนที่ ด้าน GIS และด้านวางแผนการใช้ที่ดินของบุคลากรในส่วนกลางและถ่ายทอดให้บุคลากรในส่วนภูมิภาค ทำให้สามารถวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลเพิ่มขึ้นจากเดิมในปี 2564-2565 ดำเนินการได้ 266 ตำบล เพิ่มในปี 2566 เป็น 1,155 ตำบล ซึ่งแผนดังกล่าวจะนำไปใช้ในการบริหารจัดการและพัฒนาพื้นที่ระดับตำบลที่สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรและชุมชนในพื้นที่ โครงการ **ป้องกันการชะล้างพังทลายของดินและฟื้นฟูพื้นที่เกษตรกรรมด้วยระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ** เป็นการนำองค์ความรู้ของบุคลากรด้านวิศวกรรมและด้านอนุรักษ์ดินและน้ำ แก้ปัญหาเกษตรกรในพื้นที่มีการชะล้างพังทลายของดินประสบกับปัญหาตะกอนดินทับถมในบริเวณที่ลุ่มต่ำของพื้นที่เกษตร รวมถึงลำห้วยและสระเก็บน้ำทำให้เกิดการตื้นเขินของแหล่งน้ำ โดยใช้มาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำเชิงลุ่มน้ำตั้งแต่พื้นที่ต้นน้ำ ใช้กิจกรรมที่ดำเนินการบนแปลงเกษตรกรรม (On Site Measures) เพื่อแก้ไขปัญหาที่มีความรุนแรง ส่วนพื้นที่กลางน้ำ ใช้มาตรการนอกแปลงเกษตรกรรม (Off Site Measures) เพื่อใช้ดักจับตะกอนที่หลุดรอดมาจากมาตรการบนแปลงเกษตรกรรม และพื้นที่ปลายน้ำ มีการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น พร้อมจัดทำระบบส่งน้ำด้วยท่อโดยใช้พลังงานแสงอาทิตย์ ทำให้เพิ่มศักยภาพในการผลิตของแปลงเกษตรกรรมให้สามารถใช้ประโยชน์จากที่ดินได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ผลการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบในพื้นที่จังหวัดลำปางและเชียงใหม่ พบว่า ปี 2565 พื้นที่ อ.แม่ทะ จ.ลำปาง ลดความเสียหายจากเหตุการณ์พายุไต้ฝุ่นโนรู (NORU) สามารถรับมือกับปริมาณน้ำไหลป่าได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้หน้าข้าวซึ่งเป็นพื้นที่ปลายน้ำไม่ประสบเหตุอุทกภัย และปี 2566 พื้นที่ อ.พร้าว จ.เชียงใหม่ ช่วยชะลอน้ำหลาก ทำให้พื้นที่เกษตรกรรมในพื้นที่โครงการดังกล่าวได้รับความเสียหายน้อยมากเมื่อเทียบกับพื้นที่ใกล้เคียง และ **การบริหารจัดการดินและน้ำทั้งบนดินและใต้ดินในพื้นที่ภัยแล้งเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตของเกษตรกร** ออกแบบการขุดสระน้ำพร้อมสะดือขุดลึกประมาณ 7 เมตร ให้ถึงระดับใต้ดิน (ground water table) ทำให้เกษตรกรสามารถกักเก็บน้ำและความชื้นได้เพิ่มขึ้น โดยบูรณาการร่วมกับกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พิจารณาพื้นที่ขุดสระเบื้องต้นจากแผนที่น้ำบาดาล ซึ่งได้รับงบประมาณให้ดำเนินการในปี 2567 เป็นต้น

นอกจากนี้ พต. ยังมีระบบการถ่ายทอดความรู้ รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาบุคลากร เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ โดยวางระบบตัวชี้วัดการพัฒนาความรู้เพื่อสร้างการจัดการความรู้ระดับหน่วยงาน ตามประเด็นการพัฒนา พันธกิจ วิสัยทัศน์ของหน่วยงาน และมีการถ่ายทอดความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระหว่างหน่วยงาน และระหว่างบุคคล เพื่อนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจและปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้เกิดการพัฒนารูปร่างความรู้หรือทุนปัญญาขององค์กรอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้องค์การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีการสร้างบรรยากาศของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติงานระหว่างกัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และซึมซับวิธีการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพจากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง หรือ จากหัวหน้าสู่ลูกน้อง เช่น การใช้ระบบการสอนงาน (Coaching) การกำหนดเป็นตัวชี้วัดในแต่ละรอบการประเมินให้เจ้าหน้าที่ต้องได้รับการพัฒนา และถอดความรู้ เพื่อนำมาคัดเลือกนำมาลงเว็บไซต์ของหน่วยงาน เพื่อเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเป็นแหล่งสำหรับศึกษาข้อมูล

ผลลัพธ์สำคัญในหมวด 7 ที่เป็นผลจากการดำเนินงานของหมวด 4

พต. กำหนดตัวชี้วัดติดตามผลการดำเนินงานของทุกหน่วยงานทั้งหน่วยงานหลักและสนับสนุน และถ่ายทอดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายอย่างเป็นระบบจากระดับกรมจนถึงระดับบุคคล สามารถขับเคลื่อนงานให้บรรลุเป้าหมายตามพันธกิจและยุทธศาสตร์ มีการประเมินผลการดำเนินงาน และนำผลการประเมินมาปรับปรุงกระบวนการและบริการจนเกิดการพัฒนานวัตกรรม เช่น การพัฒนา Application บริหารจัดการภายในและให้บริการภายนอก ได้แก่ ระบบ e-Service ข้อมูลคุณภาพดินระดับประเทศ แอปพลิเคชัน “หมอดินตรวจดิน” การให้บริการและสามารถเข้าถึงได้ง่ายด้วย “Easy Service” บริการง่ายๆ ใครๆ ก็เข้าได้ ระบบสารสนเทศด้านการตรวจสอบภายใน ระบบร้องเรียนร้องทุกข์ LDD Data Catalog โปรแกรมใบรับรองการจ่ายเงินเดือน เป็นต้น และจากการกำหนดแนวนโยบายและหลักปฏิบัติด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงานและบริหารจัดการองค์กร รวมทั้งการให้บริการประชาชน บนพื้นฐานความมั่นคงปลอดภัยทางด้านเทคโนโลยี ส่งผลให้ พต. มีระดับความพร้อมการพัฒนาดิจิทัล จากสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ในการจัดกลุ่มหน่วยงาน 3 กลุ่มตามเกณฑ์การประเมินจะแบ่งโดยอิงกลุ่มการจัดระดับ Maturity ของหน่วยงาน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 พต. จัดอยู่ในกลุ่มที่ 3 (หน่วยงานที่ได้ Pillar ระดับ 3 ขึ้นไป ทั้ง 7 Pillar) (คะแนนปี 2566 พต. ได้คะแนนรวม 84.66 คะแนน โดย Pillar 1: แนวนโยบายและหลักปฏิบัติ ได้ 97.11 คะแนน Pillar 5: การบริหารจัดการรูปแบบดิจิทัล ได้ 95.88 คะแนน) ซึ่งผลการสำรวจดังกล่าวจะสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำนโยบายและแผนการขับเคลื่อนภาครัฐไปสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล (Digital Government) โดยสำนักงานรัฐบาลดิจิทัล (สพร.) เป็นผู้ประมวลผลจากการสำรวจจากหน่วยงานทั้งหมดที่ประเมินตนเองตามแบบสำรวจของ สพร. (DG Readiness Survey) แล้วประกาศผลระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลในทุกปี

หมวด 5 การมุ่งเน้นบุคลากร

5.1 ระบบการจัดการบุคลากรที่ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์และสร้างแรงจูงใจ

ระบบการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลของ พต. เริ่มต้นจากการประเมินขีดความสามารถและอัตรากำลังด้านบุคลากร นำไปสู่การจัดทำแผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคล กรมพัฒนาที่ดิน (พ.ศ. 2566 – 2570) ที่พิจารณาบนความสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมุ่งเน้นให้กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคล เป็นเครื่องมือสำคัญให้การขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งในกระบวนการจัดทำได้มีการวิเคราะห์ฉากทัศน์ (Scenarios analysis) ข้อมูลสถานะและสถานการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งมีการวิเคราะห์สิ่งที่ พต. ทำได้ดี และสิ่งที่ พต. ควรปรับปรุง รวมถึงข้อมูลความต้องการและความคาดหวังของบุคลากร เพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลตามแนวทาง HR Scorecard ที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ

เป้าหมาย เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ค่านิยมหลัก และประเด็นการพัฒนา ตามแผนปฏิบัติราชการกรมพัฒนาที่ดิน ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 – 2570 ในกระบวนการจัดทำแผน เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วม โดยเชิญข้าราชการทุกระดับและผู้แทนที่ครอบคลุมทุกหน่วยงานเข้าร่วมในกระบวนการระดมสมอง และนำไปสู่การร่วมกันกำหนด **วิสัยทัศน์ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล** คือ **“บุคลากรเป็นมืออาชีพพร้อมรับการเป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน”** และจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรในรูปแบบของ HR Scorecard และนำมาเป็นแนวทางในการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมที่สอดคล้องต่อการผลักดันภารกิจขององค์กรให้บรรลุผล เช่น หลักสูตร “พัฒนาที่ดินด้วยระบบการบริหารจัดการเชิงรุก ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมด้านการวางแผนถ่ายทอดเทคโนโลยี อนุรักษ์ดินและน้ำ ปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อรักษาสมดุลความเสื่อมโทรมของที่ดินและนิเวศเกษตร” โดยมีโครงการพัฒนาบุคลากรที่ตอบสนองต่อประเด็นการพัฒนาตามแผนปฏิบัติราชการ ดังนี้ การฝึกอบรมหลักสูตร “ข้าราชการพัฒนาที่ดินรุ่นใหม่ (Young Generation) เพื่อรองรับองค์การอัจฉริยะ” หลักสูตร “เทคนิคการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยมุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์” หลักสูตร “แนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับการเร่งรัดการจำแนกประเภทที่ดินตามนโยบายคณะกรรมการที่ดินแห่งชาติ (ค.ท.ช.)” การประชุมเชิงปฏิบัติการ “การสร้างความเข้มแข็งและการพัฒนามาตรฐานห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ดินเครือข่ายประเทศไทย” และ “การเพิ่มผลผลิตภาพการเกษตรบนฐานทรัพยากรดินในพื้นที่ EEC”

พต. มุ่งเน้นและให้ความสำคัญในการบริหารกำลังคนขององค์กรอย่างต่อเนื่อง โดยได้มีการนำเครื่องมือด้านการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลมาใช้ในการบริหารจัดการอัตรากำลังบุคลากรให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น เริ่มต้นจากการกำหนดนโยบายในการเกลี่ยอัตรากำลังในสายงานที่มีความสำคัญต่อการยกระดับผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน วิเคราะห์ภารกิจงานเพื่อใช้ในการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งของทั้งข้าราชการและพนักงานราชการให้เกิดความสมดุลและสอดคล้องกับภารกิจของแต่ละหน่วยงาน มีการสื่อสาร สร้างการรับรู้ และชักจูงทำความเข้าใจให้กับบุคลากรในด้านความก้าวหน้าและการเติบโตของแต่ละสายงาน เพื่อให้เกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรตามเส้นทางสังสมประสบการณ์และผลงาน (Career Path) โดยมีการจัดทำเส้นทางสังสมประสบการณ์ในตำแหน่งอำนวยการระดับสูงครบทุกตำแหน่ง รวมทั้งตำแหน่งผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดิน รวม 14 ตำแหน่ง อีกทั้งยังมีการชี้แจงสร้างความเข้าใจในรายละเอียดของหลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติในเรื่อง “ประสบการณ์ในงานที่หลากหลายตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งประเภทอำนวยการของ พต.” เพื่อให้บุคลากรมีความเข้าใจในการสร้างประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการ ที่ต่างสายงาน ต่างหน่วยงาน ต่างพื้นที่ และต่างลักษณะงาน เพื่อใช้สังสมประสบการณ์ตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งประเภทอำนวยการซึ่งเป็นคุณสมบัติขั้นแรกที่จะก้าวขึ้นไปดำรงตำแหน่งในประเภทอำนวยการได้ ส่งผลให้เกิดการโยกย้าย สับเปลี่ยนหมุนเวียนของข้าราชการใน พต. ทำให้ข้าราชการในแต่ละสายงานสามารถสร้างประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการ เพื่อเตรียมความพร้อมในด้านความเชี่ยวชาญในงานจากการปฏิบัติจริง

ในด้านการบริหารอัตรากำลังของบุคลากร ในปีงบประมาณ 2566 พต. ได้ดำเนินการ ดังนี้ 1) ปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งเป็นระดับสูงขึ้น ในลักษณะกรอบระดับตำแหน่งสายงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จากตำแหน่งระดับปฏิบัติการหรือชำนาญการ เป็นตำแหน่งระดับปฏิบัติการหรือชำนาญการหรือชำนาญการพิเศษ จำนวน 37 ตำแหน่ง เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากรที่อยู่ในตำแหน่งดังกล่าว ซึ่งถือว่าเป็นตำแหน่งที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนงานของ พต. ทั้งนี้การขอปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งดังกล่าว ได้รับความเห็นชอบจาก อภพ. กรมแล้ว เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2566 และอยู่ระหว่างการจัดทำคำขอและรายละเอียดประกอบการพิจารณา เสนอไปยัง อภพ. กระทรวง และ 2) ปรับปรุงหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในเรื่องการย้าย การโอน หรือการเลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญของ พต. เพื่อให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทของบุคลากร พต. รวม 3 หลักเกณฑ์ อีกทั้งมีการจัดทำผังขั้นตอนการดำเนินการ ได้แก่ (1) ผังขั้นตอนการประเมินบุคคลเพื่อเข้ารับการประเมินผลงานประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการ และชำนาญการ

พิเศษ กรณีตำแหน่งระดับควบ และมีผู้ครองตำแหน่งนั้นอยู่ (2) ผังขั้นตอนการประเมินบุคคลเพื่อเข้ารับการประเมินผลงานประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการ และชำนาญการพิเศษ กรณีตำแหน่งที่ไม่ใช่ตำแหน่งระดับควบ และการเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งว่างทุกกรณี (3) ผังขั้นตอนการประเมินผลงานเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้นประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการ และชำนาญการพิเศษ และได้เผยแพร่ในเว็บไซต์กองการเจ้าหน้าที่ เมื่อกรกฎาคม 2566 เพื่อให้บุคลากรนำไปศึกษาเตรียมพร้อมในการเข้าสู่กระบวนการต่อไป

พต. ยังเปิดโอกาสให้นักวิชาการของหน่วยงานมีโอกาสและช่องทางในการนำเสนอผลงานทั้งเวทีในหน่วยงานและนอกหน่วยงาน การยกย่องชมเชยด้วยการมอบรางวัลและการจัดสรรวงเงินเพิ่มให้บุคลากรที่ได้รับรางวัลหรือประกาศเกียรติคุณในผลงานที่โดดเด่น เพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้แก่ผู้ได้รับรางวัลให้คงทำงานด้วยความอุทิศสหายเพื่อการบริการประชาชน อีกทั้งยังมีการส่งเสริมให้บุคลากรมีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดการสร้างนวัตกรรมการทำงาน โดยการจัดกิจกรรมเพื่อแสดงผลงาน เปิดโอกาสให้บุคลากรสามารถนำเสนอผลงานตามแนวคิดของตนเองอย่างสร้างสรรค์ อาทิ การจัดการประชุมวิชาการประจำปี การจัดประกวดผลงานวิชาการ เพื่อสร้างนวัตกรรมการทำงาน พร้อมกับมีการให้รางวัลในแต่ละสาขาเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลายเกี่ยวกับงานตามภารกิจของ พต. ซึ่งที่ผ่านมา พต. ได้มีการให้รางวัลเพื่อเชิดชูเกียรติแก่บุคลากรในทุกประเภท ทุกระดับ เช่น รางวัลเชิดชูเกียรติข้าราชการพลเรือนดีเด่น รางวัลการเชิดชูเกียรติเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมดีเด่น (ประเภทข้าราชการ ประเภทลูกจ้างประจำ และประเภทพนักงานราชการ) รางวัล Infographic ภายใต้อำเภอ "เรื่องดี ๆ กับบัตรดินดี" รางวัลขับเคลื่อนงานบัตรดินดีดีเด่น รางวัลประกวดสุดยอดหน่วยงานบริการวิเคราะห์ดินด้วย Test Kit (LDD Test Kit Star Award) รางวัลประกวดเว็บไซต์หน่วยงานโดดเด่น รางวัลแก้มอดินอาสาที่มีผลงานโดดเด่น เป็นต้น ซึ่งการจัดกิจกรรมในลักษณะนี้ถือเป็นการขับเคลื่อนให้ทุกหน่วยงานมีการพัฒนา ปรับปรุงกระบวนการบริการของตนเองเพื่อให้บริการประชาชนให้ดียิ่งขึ้น ส่งเสริมการเปิดกว้างให้ทุกหน่วยงานของ พต. สามารถคิดและวิเคราะห์พัฒนางานบริการของหน่วยงานตนเอง โดยมุ่งเป้าหมายที่การบริการประชาชนและคุณภาพของผลผลิตเป็นสิ่งสำคัญ สนับสนุนบุคลากรให้ได้พัฒนาตนเองโดยได้รับอนุมัติทุน สำนักงาน ก.พ. ไปฝึกอบรม และศึกษาต่อต่างประเทศ จำนวน 2 สาขา คือ (1) สาขาวิชา Remote Sensing and Positioning System (2) สาขาวิชา Data Analytic และทุนรัฐบาลที่จัดสรรให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ประจำปี 2566 ทุนพัฒนาบุคลากรภาครัฐ หลักสูตร Sirindhorn Center for Geo-Informatics (SCGI) Master Program) ทุนการศึกษาในหลักสูตรนานาชาติ ระดับปริญญาโทด้านภูมิสารสนเทศ หลักสูตร Sirindhorn Center for Geo-Informatics (SCGI) Master Program (SCGI Master Program) รุ่นที่ 6 และมีความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน โดยการทำ MOU กับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้บุคลากรได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้เกิดความเชี่ยวชาญในทักษะต่าง ๆ เพื่อมาสนับสนุนงานของ พต.

พต. ได้นำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในงานการบริหารทรัพยากรบุคคล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้กับระบบการจัดการบุคลากร เช่น การจัดรับสมัครสอบบรรจุแข่งขันผ่านระบบออนไลน์ การมอบอำนาจให้หน่วยงานในส่วนภูมิภาคจัดสอบได้เองเพื่อให้เกิดความคล่องตัวและรวดเร็วในการบริหารอัตราากำลังที่ว่างอยู่ ระบบการสแกนนิ้วลงเวลาเข้าออกสำนักงานทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ระบบการลา (e-Office) ระบบการจัดการอบรมในรูปแบบ e-training เพื่อให้บุคลากร สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ทุกที่ทุกเวลา ซึ่งในปัจจุบันมีจำนวน 15 หลักสูตร ได้แก่ 1) วินัยและการรักษาวินัย 2) กำหนดตัวชี้วัดรายบุคคล(KPI) 3) การใช้งานโปรแกรม QGIS เบื้องต้น 4) การใช้งาน Agri-Map Online 5) การใช้งานระบบ LDD Zoning 6) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภูมิสารสนเทศ 7) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ 8) ปฐพีวิทยาพื้นฐาน 9) ปฐพีวิทยาพื้นฐานและการประยุกต์ใช้ข้อมูลดิน 10) การใช้ผลวิเคราะห์ดินเพื่องานพัฒนาที่ดิน 11) การใช้ผลวิเคราะห์ดินสำหรับงานด้านวิชาการ 12) เครื่องมือเกณฑ์การบริการจัดการภาครัฐ (PMQA/PMQA 4.0) 13) ความรู้พื้นฐานด้านแผนที่ เพื่อการพัฒนาที่ดิน 14) แหล่ง

น้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน และ 15) การจำแนกประเภทที่ดินและการตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน 35% รองรับการพัฒนาความรู้ทั้งในสายงานวิชาการ และสายงานสนับสนุน

5.2 วัฒนธรรมการทำงานที่ดีคล่องตัว รับผิดชอบ ส่งเสริมการเกิดผลงานที่มีสมรรถนะสูงและนวัตกรรม

พต. ให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพ คล่องตัว มุ่งผลสัมฤทธิ์ โดย พต. แบ่งส่วนราชการภายในเป็นราชการบริหารส่วนกลาง มีส่วนราชการระดับกองหรือเทียบเท่า และหน่วยงานระดับต่ำกว่ากองที่อยู่ในสังกัด ทั้งที่ตั้งอยู่ในส่วนกลางและตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค จึงมีการมอบหมายและมอบอำนาจการปฏิบัติราชการ เพื่อกระจายอำนาจการตัดสินใจอย่างเป็นระบบทั่วทั้งองค์กร ให้แก่ รองอธิบดี พต. ผู้อำนวยการกอง/สำนัก ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดิน ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดิน และผู้อำนวยการศูนย์ศึกษา เป็นผู้ปฏิบัติงานตามหน้าที่และใช้อำนาจในฐานะปฏิบัติราชการแทนอธิบดี พต. การมอบอำนาจดังกล่าวครอบคลุมการปฏิบัติงานหลายด้านและการใช้อำนาจตามกฎหมายหลายฉบับ ได้แก่ 1) ราชการบริหารทั่วไป 2) ราชการบริหารเกี่ยวกับแผนงาน 3) ราชการบริหารเกี่ยวกับงบประมาณ และการเงิน 4) ราชการบริหารเกี่ยวกับงานบุคคล 5) ราชการบริหารเกี่ยวกับทรัพย์สินและที่ดิน 6) ราชการบริหารเกี่ยวกับการให้ดำเนินคดีอาญา รวมถึงการมอบหมายและการมอบอำนาจตามกฎหมายเฉพาะหรือภารกิจสำคัญ เช่น การรับผิดชอบการปฏิบัติการลงพื้นที่ของนายกรัฐมนตรีนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรี ในการกำกับและติดตามการปฏิบัติราชการในภูมิภาค การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ฯลฯ ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (ณ วันที่ 30 กันยายน 2566) คำสั่งที่อธิบดี พต. มอบหมายและมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการแทน ทั้งสิ้น 14 ฉบับ (คำสั่งบางฉบับใช้บังคับกับผู้ดำรงตำแหน่งหลายกรณี) ดังนี้ 1) มอบอำนาจให้รองอธิบดี พต. จำนวน 8 ฉบับ 2) มอบอำนาจให้ผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่า (ส่วนกลาง) จำนวน 3 ฉบับ 3) มอบอำนาจให้ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดิน จำนวน 4 ฉบับ 4) มอบอำนาจให้ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดิน และผู้อำนวยการศูนย์ศึกษา จำนวน 2 ฉบับ ทั้งนี้ เพื่อลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน เกิดความคล่องตัว ทำให้งานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นมีผู้รับผิดชอบในผลงานชัดเจน และงานในภาคปฏิบัติกระทำโดยเจ้าหน้าที่ซึ่งรับผิดชอบในงานนั้นโดยตรง เช่น การมอบอำนาจให้ ผอ.สพด. ปฏิบัติหน้าที่แทนอธิบดี ดำเนินการและอนุมัติการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุโครงการก่อสร้างระบบเก็บกักและระบายน้ำในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ และ มอบอำนาจให้ ผอ.สำนักวิศวกรรมเพื่อการพัฒนาที่ดินปฏิบัติหน้าที่แทนอธิบดี กรณีการขอใช้ที่ดินของรัฐเพื่อดำเนินการก่อสร้างระบบเก็บกักและระบายน้ำในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ เป็นต้น

การปรับการทำงานให้มีความยืดหยุ่น เหมาะแก่การทำงานในแต่ละลักษณะงาน ทั้งในการปรับเวลาการทำงาน โดยบุคลากรสามารถปรับเปลี่ยนเวลาการทำงานได้ตลอด โดยมีรอบเวลาเข้าทำงาน 3 ช่วง คือ 7.30 น. 8.30 น. และ 9.30 น. การปรับปรุงห้องประชุมในแต่ละกอง/สำนัก ให้มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยรองรับระบบการประชุมทางไกล มีห้องสมุดดิจิทัลบริการหนังสือวิชาการในรูปแบบ E-book เป็นศูนย์กลางความรู้ในรูปแบบที่บุคลากรสามารถค้นคว้าได้ทุกที่ตลอดเวลา มี Co Working space ให้บุคลากรสามารถจองพื้นที่เข้าไปประชุมกลุ่มย่อย มีเทคโนโลยีที่รองรับการประชุมทางไกลได้ จำนวน 6 ห้อง ในบริเวณอาคาร LDD Excellent Center

พต. สสำรวจปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากร ประจำปี 2566 โดยมีการปรับปรุงปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กรให้สอดคล้องกับปัจจัยที่สำนักงาน ก.พ. สสำรวจควบคู่กับการวิเคราะห์บริบทของหน่วยงาน ซึ่งมีบุคลากรผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 1,335 คน ทั้งในส่วนกลาง และส่วนกลางที่ตั้งอยู่ส่วนภูมิภาค โดยสรุปผลได้ว่า บุคลากร พต. มีความผูกพันต่อองค์กรในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด(ร้อยละ 83) โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดอยู่ที่ด้านความผูกพันต่องาน(ร้อยละ 90.4) รองลงมาคือ ด้านความผูกพันต่อองค์กร(ร้อยละ 87.8) และด้านแรงจูงใจในบริการสาธารณะ(ร้อยละ 87.2) ตามลำดับ ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันองค์กรของบุคลากรทั้ง 10 ปัจจัย พบว่า ทั้งข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ และ Gen. X Y และ Z มีคะแนนเฉลี่ยไปในทางเดียวกัน คือ ปัจจัยด้านหัวหน้างานและปัจจัย

ด้านสภาพแวดล้อมการทำงานเชิงบวกอยู่ในระดับต่ำที่สุด จากการศึกษาดังกล่าว พต. จึงได้มุ่งจัดฝึกอบรมให้ความรู้กับหัวหน้างานในทักษะการบริหารงาน เช่น การอบรมหลักสูตร “ภาวะผู้นำกับการบริหารการเปลี่ยนแปลง” หลักสูตร “ผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่ระบบราชการดิจิทัล” และเร่งพัฒนาสภาพแวดล้อมการทำงาน โดยมีการพัฒนาองค์การไปสู่องค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) โดยมีการกำหนด KPI ในเรื่องการพัฒนาความรู้ของบุคลากร โดยใช้รูปแบบการ Coaching and Mentoring กำหนดให้ ผชช. ผอ. กลุ่ม/ฝ่าย สอนงาน 1-2 เรื่องต่อ 1 รอบการประเมิน และเมื่อสอนงานเสร็จ ต้องสกัดความรู้ถอดเป็นบทเรียนเผยแพร่ลงบนเว็บไซต์หน่วยงาน และกำหนดตัวชี้วัด ให้บุคลากรมีการพัฒนาความรู้ทั้งในรูปแบบ e-training หรือการเรียน on-site จำนวน 2 เรื่องต่อรอบการประเมิน พร้อมสรุปบทเรียนเพื่อเข้าคณะทำงานระดับกอง/สำนักคัดเลือก จัดหมวดหมู่เรื่อง นำลงเว็บไซต์กอง/สำนัก เพื่อเป็นการจัดการความรู้ภายในหน่วยงาน ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและเป็นวงกว้างขยายออกไปยังบุคลากรทุกคนที่สนใจเข้ามาเรียนรู้ ทำให้เป็นผู้ใฝ่หาความรู้ตลอดเวลา เพื่อนำมาพัฒนางานและพัฒนาตนเอง และเกิดทัศนคติที่ดีต่อหัวหน้างาน และสภาพแวดล้อมการทำงานเชิงบวกภายในองค์การ เพิ่มระดับความผูกพันต่อองค์การต่อไป

นอกจากนี้ ผู้บริหารยังขับเคลื่อนค่านิยมองค์กร “TEAM for Soils” โดยสร้างการรับรู้และความเข้าใจ ความหมายและพฤติกรรม และสร้าง TEAM for Soils Agent จำนวน 42 คนเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ขับเคลื่อนค่านิยมในระดับหน่วยงาน และมีนโยบายกระตุ้นบุคลากรให้ทำงานเป็นทีมตามหลักการ SMART LDD โดยสอดแทรกกิจกรรมในการทำงานทุกงาน เช่น การสร้างทีมคณะทำงานวิชาการระดับหน่วยงานของทุกกอง/สำนักทั้งหน่วยงานหลักและสนับสนุนเพื่อกระตุ้นให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในทีมเพื่อคิดค้นและสร้างนวัตกรรม จัดกิจกรรมทั้งในรูปแบบนันทนาการและวิชาการกระตุ้นบุคลากรให้ทำงานเป็นทีม โดยจัดการประกวดต่าง ๆ เช่น การจัดงานกีฬาในหน่วยงาน และการจัดกิจกรรมเปิดบ้านวิชาการในงานวันสถาปนากรมการประกวดเว็บไซต์หน่วยงานโดดเด่น และประกวดสุดยอดหน่วยงานบริการวิเคราะห์ดินด้วย Test Kit (LDD Test Kit Star Award) เป็นต้น

นอกจากนั้นเพื่อให้บุคลากรมีความสามารถและทักษะเพียงพอ พร้อมรับการปรับเปลี่ยนในการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในปฏิบัติราชการ พต. ได้จัดทำแผนพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลสำหรับข้าราชการและบุคลากร (2564-2566) รวมทั้งส่งเสริมการทำงานเป็นทีมที่ข้ามกลุ่ม/กอง/สำนัก เช่น การมีนโยบายจัดทำฐานข้อมูลการโต้ตอบกับผู้ใช้บริการอัตโนมัติด้วยเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) “AI Chatbot : คุยกับน้องดินดี” ส่งผลให้มีการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานในรูปแบบคณะทำงาน ที่มีผู้แทนจากหน่วยงานเป็นเจ้าภาพข้อมูล มาร่วมประชุมปรึกษาหารือ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล จัดทำเนื้อหา (Content) จัดกลุ่มหมวดหมู่ (Category) ของข้อมูล ทำให้เกิดนวัตกรรมใหม่ของการบริการข้อมูลในรูปแบบ AI Chatbot ที่ตอบสนองต่อผู้ใช้บริการผ่านโซเชียลมีเดีย ตลอด 24 ชั่วโมง

5.3 ระบบการพัฒนาและการเรียนรู้ของบุคลากร

พต. มีแผนพัฒนาทรัพยากรบุคคล ประจำปี 2566 ที่เชื่อมโยงกับทิศทางการขับเคลื่อนภารกิจหลัก และสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคล กรมพัฒนาที่ดิน (พ.ศ. 2566 – 2570) ซึ่งมีการพัฒนากรอบความคิดและทักษะของบุคลากรให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงานเพื่อขับเคลื่อนภารกิจอย่างมีประสิทธิภาพ ในด้าน 1) ภาวะผู้นำ 2) สมรรถนะหลักในการปฏิบัติงาน 3) ทักษะดิจิทัล และ 4) คุณธรรมจริยธรรม ผู้บริหารมีนโยบายปรับเปลี่ยนหมุนเวียนข้าราชการ ซึ่งเป็นการพัฒนาบุคลากรอีกรูปแบบหนึ่ง ที่จะเสริมสร้างให้บุคลากรมีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในงานที่หลากหลาย สามารถปฏิบัติงานได้ครอบคลุม ทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น พต. กำหนดตัวชี้วัดให้ผู้เชี่ยวชาญและ ผู้อำนวยการกลุ่ม/ฝ่าย มีการ Coaching ผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อพัฒนาและเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้นมีแผนการพัฒนาบุคลากรที่ตอบสนองวิสัยทัศน์ พันธกิจ และสมรรถนะหลักขององค์การ ได้แก่ ประเด็นการพัฒนาของ

กรมพัฒนาที่ดิน 4 ประเด็น คือ 1) เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินให้เหมาะสมด้วยระบบบริหารจัดการเชิงรุก 2) บริหารจัดการข้อมูลทรัพยากรดินและที่ดินด้วย High Value Dataset 3) วิจัย พัฒนาและสร้างนวัตกรรมการพัฒนาที่ดินให้เป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน และ 4) ยกกระตือรือร้นการเข้าสู่ระบบราชการดิจิทัล แผนพัฒนาบุคลากรที่ตอบสนองแผนปฏิรูปราชการ ระยะ 5 ปี คือ แผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคลตามแนวทาง HR Scorecard และแผนพัฒนาทรัพยากรบุคคลประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีโครงการพัฒนาบุคลากรที่ตอบสนองต่อประเด็นการพัฒนาตามแผนปฏิรูปราชการกรมพัฒนาที่ดิน ดังนี้ (1) การฝึกอบรมหลักสูตร “ข้าราชการพัฒนาที่ดินรุ่นใหม่ (Young Generation) เพื่อรองรับองค์การอัจฉริยะ” การฝึกอบรมหลักสูตร “แนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับการเร่งรัดการจำแนกประเภทที่ดินตามนโยบายคณะกรรมการที่ดินแห่งชาติ (ค.ท.ช.)” การฝึกอบรมหลักสูตร “การจัดการห้องปฏิบัติการที่ดินด้านความปลอดภัยเพื่อพัฒนามาตรฐานห้องปฏิบัติการ” และการประชุมเชิงปฏิบัติการ “การสร้างความเข้มแข็งและการพัฒนามาตรฐานห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ดินเครือข่ายประเทศไทย” และการประชุมเชิงปฏิบัติการ “การประเมินโครงการจัดทำแผนที่ดินแห่งภูมิภาคเอเชียและระบบข้อมูลดินแห่งชาติ” (Project Evaluation on The Soil Atlas of Asia and National Soil Information Systems) ดำเนินการภายใต้กรอบความร่วมมือ Asian Food and Agriculture Cooperation Initiative (AFACI) และการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง ศักยภาพของดินและอนุรักษ์ทรัพยากรดินในพื้นที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตอบสนองประเด็นการพัฒนาที่ 1 (2) การฝึกอบรมหลักสูตร “การพัฒนาทักษะการใช้งานระบบสารสนเทศของกรมพัฒนาที่ดินและเทคนิคการนำเสนอข้อมูล” การฝึกอบรมหลักสูตร "Geospatial Big Data Analytics" และ การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ “การประเมินผลข้อมูลคำแนะนำพืชเศรษฐกิจในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก” หลักสูตร "การรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ" รุ่นที่ 1-3 ตอบสนองประเด็นการพัฒนาที่ 2 (3) การฝึกอบรมหลักสูตร “เทคนิคการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยมุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์” ตอบสนองประเด็นการพัฒนาที่ 3 และ (4) การฝึกอบรมหลักสูตร “ภาวะผู้นำกับการบริหารการเปลี่ยนแปลง” หลักสูตร “ผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่ระบบราชการดิจิทัล” และ หลักสูตร “เทคนิคการใช้เทคโนโลยีในการสรุปประเด็นและการนำเสนอข้อมูลในยุคดิจิทัล” และการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การสร้างความรู้ ความเข้าใจ และจัดทำเครื่องมือประกอบการประเมินผลการบริหารงานตรวจราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการระดับหน่วยงาน (Internal Performance Agreement: IPA) เชิงผลสัมฤทธิ์ของกรมพัฒนาที่ดิน” ตอบสนองประเด็นการพัฒนาที่ 4 และสอดคล้องกับสมรรถนะหลัก ได้แก่ 1) มีความเชี่ยวชาญในเรื่อง ข้อมูลดิน การจัดการดิน และเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน ทั้งด้านวิชาการและปฏิบัติการเป็นอย่างดี เพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรดินเกิดประโยชน์สูงสุด 2) มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ (GIS) ด้านข้อมูลแผนที่ดิน และชุดข้อมูลภูมิสารสนเทศพื้นฐาน (FGDS) โดยมีโครงการพัฒนาบุคลากรที่ตอบสนองสมรรถนะหลัก ดังนี้ 1) ตอบสนองสมรรถนะหลักทั้ง 2 สมรรถนะ ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการ “การเพิ่มผลผลิตภาพการเกษตรบนฐานทรัพยากรดินในพื้นที่ EEC” และการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ “การประเมินผลข้อมูลคำแนะนำพืชเศรษฐกิจในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก” 2) ตอบสนองสมรรถนะหลักที่ 1 ได้แก่ การฝึกอบรมหลักสูตร “ข้าราชการพัฒนาที่ดินรุ่นใหม่ (Young Generation) เพื่อรองรับองค์การอัจฉริยะ” และ การประชุมเชิงปฏิบัติการ “การจัดทำข้อมูลและการเตรียมความพร้อมเพื่อการเผยแพร่องค์ความรู้ทางวันดินโลก ประจำปี พ.ศ.2565” และ 3) ตอบสนองสมรรถนะหลักที่ 2 การฝึกอบรมหลักสูตรหลักสูตร "การรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ" หลักสูตร "Geospatial Big Data Analytics" และ หลักสูตร “การพัฒนาทักษะการใช้งานระบบสารสนเทศของกรมพัฒนาที่ดินและเทคนิคการนำเสนอข้อมูล”

พด. มีการพัฒนาผู้บริหารระดับต่าง ๆ ให้เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง พร้อมสร้างการเปลี่ยนแปลงด้วยนวัตกรรมให้แก่องค์กรและบุคคลอื่นในองค์กรได้ ตลอดจนกระตุ้นให้เกิดนวัตกรรมในองค์กร เพื่อการ

พัฒนาศักยภาพไปสู่ระดับการแข่งขันในเวทีโลก และเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนอย่างแท้จริง โดยจัดอบรม (1) หลักสูตร “ภาวะผู้นำกับการบริหารการเปลี่ยนแปลง (Leadership and change management)” ผู้เข้ารับการอบรมเป็นกลุ่มผู้อำนวยการสำนัก/กอง ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค 26 คน และ (2) หลักสูตร “ผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่ระบบราชการดิจิทัล (Digital Government)” ผู้เข้ารับการอบรมเป็นผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินและศูนย์ในส่วนภูมิภาค 83 คน เพื่อสร้างผู้บริหารกลุ่มนี้ให้มีความรู้ ทักษะ ทศนคติและคุณลักษณะของผู้นำที่ดี มีวิสัยทัศน์ก้าวไกล พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ตลอดจนสามารถขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์ พัฒนางค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เป็นผู้นำองค์กรและผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ดี สามารถบริหารและขับเคลื่อนองค์กรให้ก้าวไปสู่ระบบราชการ 4.0 เพราะในปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และเทคโนโลยีดิจิทัลได้เข้ามามีบทบาทมากขึ้น ทำให้ผู้นำต้องมีการปรับตัว ปรับรูปแบบกระบวนการในการบริหารที่แตกต่างไปจากเดิมในหลาย ๆ มิติ และการบริหารงานในยุคดิจิทัลนั้น ผู้นำต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลที่เข้ามามีบทบาทในการเปลี่ยนแปลง และรู้จักการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมได้อย่างหลากหลาย รวมทั้งส่งบุคลากรเข้ารับการพัฒนาจากหน่วยงานภายนอกในหลักสูตรต่าง ๆ เพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายระหว่างส่วนราชการหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น 1) หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ (นบส.1) 2) หลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง การบริหาร เศรษฐกิจสาธารณะสำหรับนักบริหารระดับสูง 3) หลักสูตรวิทยากรเกษตรระดับสูง (วทส.) 4) หลักสูตรผู้นำในวันพรุ่งนี้ (Leaders for Tomorrow) 5) หลักสูตรนักบริหารการพัฒนาการเกษตร ระดับสูง/ระดับกลาง/ระดับต้น 6) หลักสูตรนักบริหารการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ (นบร.) 7) หลักสูตรการพัฒนาที่ปรึกษาเกษตรกร ด้านมาตรฐานสินค้าเกษตร (มกษ.) 8) หลักสูตรการพัฒนานักบริหารทรัพยากรบุคคลเพื่อรองรับความท้าทาย

พต. ได้มีการดำเนินการตามหลักเกณฑ์ประกันคุณภาพการฝึกอบรมทุกหลักสูตร โดยการประเมิน 2 ช่วง คือทันทีที่จบการอบรมและ 6 เดือนหลังจบการอบรมโดยสอบถามไปยังผู้เข้ารับการอบรมและผู้บังคับบัญชาเพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงต่อไป ตลอดจนมีการจัดทำการอบรมในรูปแบบ e-training โดยมีการพัฒนาระบบการเรียน LDD e-training โดยใช้ Software Moodle ในการจัดการผู้เข้าเรียนหลักสูตรในระบบ และมีการทำแบบทดสอบ เพื่อให้บุคลากร สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ทุกที่ทุกเวลา ซึ่งในปัจจุบันมีจำนวน 11 หลักสูตร ในปี 2566 มีผู้เข้าเรียนในระบบ e-training จำนวน 2,371 คน และกำหนดเป็น KPI ให้ต้องมีการจัดทำหลักสูตรเพิ่มขึ้นต่อเนื่องทุกปี ปีละ 2 หลักสูตร เป็นอย่างน้อย

การพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่กล่าวมาข้างต้นได้กำหนดและพัฒนาเนื้อหาหลักสูตรและรูปแบบที่มีความเหมาะสมเป็นไปตามความต้องการและทิศทางการพัฒนาขององค์กร และสถานการณ์วิกฤตในปัจจุบัน วิธีการพัฒนาบุคลากรที่ครอบคลุมกับบุคลากรในทุกระดับ ตั้งแต่บุคลากรแรกบรรจุ บุคลากรที่มีประสบการณ์ บุคลากรที่มีบทบาทหัวหน้างาน บุคลากรที่ดำรงตำแหน่งประเภทอำนวยการ และ บุคลากรที่ดำรงตำแหน่งประเภทบริหาร รวมทั้งมีความเหมาะสม สอดคล้องในแต่ละระดับ สอดรับกับค่านิยม “TEAM for Soils (ทีมดี ดินดี)” โดยยึดถือการทำงานที่มีประสิทธิภาพ มีการทำงานแบบบูรณาการ สร้างทีมและเครือข่าย คล่องแคล่ว ว่องไว พร้อมรับทุกสถานการณ์ และมุ่งไปข้างหน้าอย่างท้าทาย

ผลลัพธ์สำคัญในหมวด 7 ที่เป็นผลจากการดำเนินงานของหมวด 5

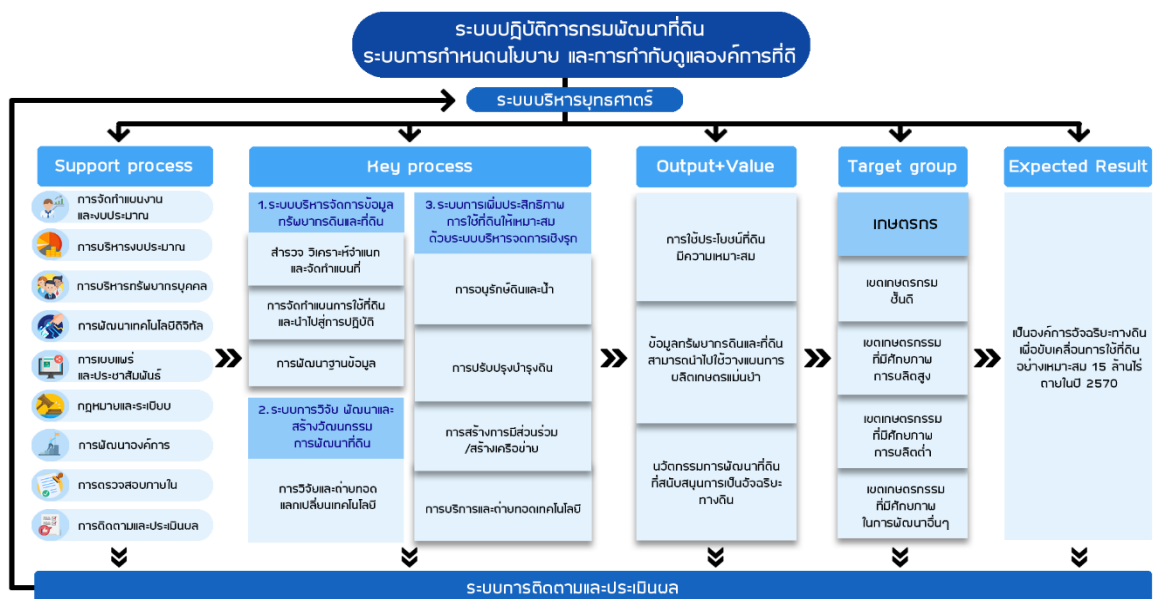
พต. ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลากรในทุกระดับ และมีนโยบายเพื่อผลักดันให้บุคลากรมีการพัฒนาความรู้เพื่อการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เสริมสร้างสมรรถนะบุคลากร และให้บุคลากรมีการพัฒนานวัตกรรม ส่งผลให้เกิดนวัตกรรมที่เกิดจากการพัฒนาของนักวิชาการกรมทั้งด้านเทคโนโลยีดิจิทัลด้านเทคโนโลยีชีวภาพ และนวัตกรรมเชิงนโยบาย ได้แก่ แอปพลิเคชัน “หมอดินตรวจดิน” การให้บริการและสามารถเข้าถึงได้ง่ายด้วย “Easy Service” ระบบบริหารจัดการแผนและผลการดำเนินงาน (PRMS) นวัตกรรม พต.14 สูดยอดเชื้อราควบคุมโรคพืช พต.15 แบทที่เรียสสังเคราะห์แสง สายพันธุ์ปอเทืองที่มีผลผลิตและมวลชีวภาพสูง การตรวจสอบสายพันธุ์

หญ้าแฝกด้วยเทคนิคอูฐชีวีวิทยา การจัดทำฐานข้อมูลความสมดุลของการจัดการทรัพยากรที่ดิน (LDN) เป็นต้น นอกจากนี้ พต. ยังวางแผนความก้าวหน้าในสายอาชีพ (Career path) ของหัวหน้างาน (ตำแหน่ง ผอ.สพด./ ผอ.สำนัก/ผอ.กอง) และพัฒนาขีดความสามารถบุคลากรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและตอบสนองต่อภารกิจของ พต. ตลอดจนพัฒนาบุคลากรและสวัสดิการด้านต่างๆ ส่งผลให้ผลการประเมินความผูกพันของบุคลากรกรมเพิ่มขึ้นทุกปีตั้งแต่ปี 2564 2565 และ 2566 ผลคะแนนคิดเป็นร้อยละ 79.4, 82.97 และ 88.44 ตามลำดับ

หมวด 6 การมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ

6.1 การออกแบบและการจัดการ กระบวนการทำงานที่เชื่อมโยงตั้งแต่ต้นจนจบนำสู่ผลลัพธ์ที่ต้องการ (Design and manage)

การออกแบบผลผลิต การบริการ และการปรับปรุงกระบวนการ พต. ทบทวนและออกแบบระบบปฏิบัติการใหม่ให้มีความสอดคล้องตามแผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 – 2570 โดยใช้แนวคิดการจัดการห่วงโซ่คุณค่า (Value chain) และการบริหารงานโดยวัตถุประสงค์ (Management by Objective: MBO) วิเคราะห์ยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ วิเคราะห์งานสำคัญที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ จัดกลุ่มของงานและกำหนดกระบวนการหลักที่สำคัญในแต่ละยุทธศาสตร์ ทำให้สามารถวางระบบปฏิบัติการ ประกอบด้วย 3 ระบบงาน คือ 1) ระบบบริหารจัดการข้อมูลทรัพยากรดินและที่ดิน 2) ระบบงานวิจัย พัฒนาและสร้างนวัตกรรมการพัฒนาที่ดิน และ 3) ระบบเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินให้เหมาะสมด้วยระบบบริหารจัดการเชิงรุก ประกอบด้วย 8 กระบวนการหลัก คือ 1) สำรวจ วิเคราะห์ จำแนก และจัดทำแผนที่ 2) การจัดทำแผนการใช้ที่ดินและนำไปสู่การปฏิบัติ 3) การพัฒนาฐานข้อมูล 4) การบริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี 5) งานวิจัยและถ่ายทอดแลกเปลี่ยนเทคโนโลยี 6) อนุรักษ์ดินและน้ำ 7) ปรับปรุงบำรุงดิน และ 8) สร้างการมีส่วนร่วม/เครือข่าย และ 9 กระบวนการสนับสนุน คือ 1) การจัดทำแผนงานและงบประมาณ 2) การบริหารงบประมาณ 3) การบริหารทรัพยากรบุคคล 4) การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล 5) การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ 6) กฎหมายและระเบียบ 7) การพัฒนาองค์การ 8) การตรวจสอบภายใน และ 9) การติดตามและประเมินผล แสดงดังภาพที่ 6.1

ภาพที่ 6.1 ระบบปฏิบัติการกรมพัฒนาที่ดิน

พต. กำหนดข้อกำหนดที่สำคัญของกระบวนการ กำหนดขั้นตอนการทำงาน (Flow) ทั้งกระบวนการหลักและกระบวนการสนับสนุน โดยใช้หลักการเพิ่มประสิทธิภาพด้วยเทคนิค ECRS (Eliminate : ตัด

Combine: รวม Rearrange: เรียง Simplify: ง่าย) และกำหนดรายละเอียดการดำเนินงาน ระยะเวลา และมาตรฐานหรือวิธีการควบคุมคุณภาพในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการ พต. ใช้เครื่องมือ SIPOC วิเคราะห์ ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ปัจจัยนำเข้า ขั้นตอนการทำงาน และผลผลิตและบริการ รวมทั้งวางระบบการปรับปรุงกระบวนการ ถ่ายทอดสู่การจำแนกและจัดการกระบวนการระดับหน่วยงาน (ระดับกอง/สำนัก) เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจเรื่องระบบงาน จากหน่วยงานหลัก 19 หน่วยงาน และหน่วยงานสนับสนุน 7 หน่วยงาน โดยทุกหน่วยงานได้ดำเนินการจำแนกกระบวนการ (process classification) ที่สำคัญตามภารกิจของหน่วยงานและสมรรถนะหลักขององค์การ พิจารณาผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้ส่งมอบและพันธมิตร มีการจัดการกระบวนการในปัจจุบัน (As is Process Management) ในทุกกระบวนการย่อย โดยใช้เครื่องมือการจัดทำขั้นตอนการปฏิบัติงานที่คำนึงถึงผู้รับบริการ (customers) และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholders) พิจารณาทั้งปัจจัยนำเข้า (input) และผลผลิตที่ส่งมอบในแต่ละขั้นตอน (output) และผลผลิตสุดท้ายที่สำคัญ (key output) ในลักษณะของ service blueprint จัดทำข้อกำหนดกระบวนการโดยใช้เครื่องมือ SIPOC Analysis และมีการจัดการกระบวนการในอนาคต (To be Process Redesign) โดยใช้เครื่องมือ Fish bone diagram ในการวิเคราะห์ปัญหา และหาแนวทางแก้ไขปัญหา และออกแบบกระบวนการใหม่ (service blueprint: To be) ซึ่งผลที่ได้จากออกแบบกระบวนการใหม่ จะนำไปสู่การจัดทำกลยุทธ์หรือแนวทางการพัฒนา และประกอบการตัดสินใจในการพิจารณาแผนงาน/โครงการสนับสนุน

การนำกระบวนการไปปฏิบัติ เพื่อให้การปฏิบัติงานของ พต. บรรลุข้อกำหนดที่สำคัญและเป็นไปตามเป้าหมายของกระบวนการ พต. ได้กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบกระบวนการและกำกับการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามข้อกำหนดของกระบวนการ ติดตามและประเมินผลกระบวนการตามขั้นตอนดังนี้ (1) จัดทำคู่มือมาตรฐานขั้นตอนการปฏิบัติงาน (2) ฝึกอบรมสอนงานและจัด Coaching ลักษณะที่สอนน้องให้ผู้ปฏิบัติมีความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะในการปฏิบัติงาน (3) ติดตามประเมินผลตามตัวชี้วัดกระบวนการ ทั้งในส่วนของความรู้ความเข้าใจของผู้ปฏิบัติงาน และวัดผลงาน ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานตามกระบวนการสร้างคุณค่า (4) ผู้บริหารกำกับดูแลภาพรวมของกระบวนการทั้งหมด ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานในเวทีประชุมผู้บริหาร (5) นำผลที่ได้จากการประเมินและเปรียบเทียบไปปรับปรุงกระบวนการ ภายในหน่วยงาน ระหว่างหน่วยงาน และภายนอกหน่วยงาน เพื่อปรับปรุงกระบวนการหลักและกระบวนการสนับสนุนให้บรรลุตามข้อกำหนดที่สำคัญ ในระบบการติดตาม พต. ได้นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับปรุงระบบการติดตามเพื่อให้การติดตามเกิดความรวดเร็ว และลดการสิ้นเปลืองทรัพยากร ในการจัดทำรายงาน โดยการติดตามผลงานของกระบวนการผ่านระบบแผน/ผลการปฏิบัติงาน ระบบการจัดซื้อจัดจ้าง การติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานตามแผนการใช้จ่าย นอกจากนี้ พต. ได้ออกแบบพัฒนาระบบบันทึกข้อมูลผลการดำเนินงาน PRMS สามารถแสดงผลในรูปแบบของ Dashboard ทำให้ผู้บริหารใช้ข้อมูลในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาและตอบสนองต่อสถานการณ์อย่างทันทั่วทั้งที่และคาดการณ์การดำเนินงานในอนาคต

พต. มีการทบทวนและปรับปรุงเพื่อเพิ่มผลผลิตการจัดการทรัพยากรดินให้ดีขึ้นโดยการจัดทำแผนปฏิบัติการ มีการวิเคราะห์และทบทวนระบบงานพร้อมตัดสินใจเพื่อการบริหารจัดการได้อย่างดี มีการบริหารจัดการวงจรการผลิตตั้งแต่การกำหนดเป้าหมายการพัฒนา การส่งมอบ ถ่ายทอดความรู้ส่งเสริมการกำกับให้เป็นไปตามกฎระเบียบมาตรฐานที่เกี่ยวข้องร่วมกับการสร้างความร่วมมือของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยได้วิเคราะห์ทบทวนและออกแบบกระบวนการปฏิบัติงานของ พต. และขับเคลื่อนกระบวนการดังกล่าวไปสู่ผลลัพธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามระบบงานทั้ง 3 ระบบและกำหนดตัวชี้วัดที่สำคัญที่เชื่อมโยงกันตลอดห่วงโซ่คุณค่า สอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของผู้รับบริการ มีระบบในการคัดเลือกหมอดินอาสาในระดับต่าง ๆ และปรับปรุงหลักสูตรการอบรมแก่หมอดินอาสา เพื่อให้หมอดินอาสาเป็นเครือข่ายในการส่งมอบสินค้าและบริการ รวมทั้งมีการจัดฝึกอบรมบุคลากรในหน่วยงานภูมิภาคให้มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ ของ พต. เพื่อยกระดับผลการดำเนินการของหน่วยงาน รวมทั้งมีการประเมิน

ความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกปี เพื่อนำข้อเสนอแนะไปทำการปรับปรุงแก้ไข หากผู้ส่งมอบมีผลการดำเนินการไม่ดี จะมีการสื่อสารข้อมูลย้อนกลับต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขและลงโทษตามกฎหมายระเบียบที่กำหนดไว้ ยกตัวอย่างเช่น

กระบวนการสำรวจ วิเคราะห์ จำแนก และจัดทำแผนที่ เช่น การประเมินสถานการณ์ทรัพยากรดินในพื้นที่เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้านการเกษตร เป็นการปรับงานสำรวจดินจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรดินในพื้นที่ปลูกพืช GI พร้อมคำแนะนำการจัดการดินที่เหมาะสมสำหรับการผลิตพืชอัตลักษณ์พื้นถิ่นให้ได้ตรงตามความเหมาะสมของเฉพาะพื้นที่นั้น ๆ อีกทั้งเพื่อเป็นรวบรวมองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาทรัพยากรดิน นำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรดินบริเวณพื้นที่ปลูกพืชอัตลักษณ์พื้นถิ่น รวมถึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการให้คำแนะนำการจัดการดินและปุ๋ยของเกษตรกร เพื่อช่วยยกระดับขีดความสามารถในการผลิตพืชอัตลักษณ์พื้นถิ่น ได้อย่างเหมาะสมและมีคุณภาพ สามารถแข่งขันและเพิ่มมูลค่าแก่สินค้าเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ **โครงการสำรวจจำแนกประเภทที่ดิน** เป็นการจำแนกพื้นที่ออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) เกือบรักษาไว้เป็นป่าไม้ถาวร และ 2) จำแนกออกเพื่อเป็นที่ทำกินหรือใช้ประโยชน์อื่น ๆ ปัจจุบันได้มีการนำเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศและข้อมูลที่อยู่ในระบบดิจิทัลที่มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพมาใช้ในการดำเนินการ เช่น ความเหมาะสมของดิน การใช้ที่ดิน การถือครอง คุณภาพชั้นลุ่มน้ำ เป็นต้น เพื่อนำมาประมวลผลร่วมกับภาพถ่ายดาวเทียมที่มีความละเอียดสูงและการตรวจสอบภาคสนาม เพื่อให้เกิดความถูกต้อง ชัดเจน แม่นยำ ทันสมัย และสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในพื้นที่ เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย ลดปัญหาความขัดแย้งด้านที่ดิน โดยมีคณะกรรมการพัฒนาที่ดินที่ประกอบด้วยผู้แทนของหน่วยงานต่าง ๆ ทำหน้าที่กำหนดการจำแนกประเภทที่ดิน และเสนอขอรับความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องรับไปปฏิบัติ

กระบวนการงานการจัดทำแผนการใช้ที่ดินและนำไปสู่การปฏิบัติ เช่น **โครงการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล** พัฒนาการวางแผนการใช้ที่ดินจากปกติเป็นการวางแผนในระดับนโยบายสู่ภาคปฏิบัติ (Upper-Down) สู่แนวคิดการวางแผนการใช้ที่ดินตามปัญหา ความต้องการ ให้เหมาะสมกับบริบทเพื่อการพัฒนาที่ดินโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่จากการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (Participatory Rural Appraisal) ผ่านกระบวนการสังเคราะห์ข้อมูลด้วย DPSIR Framework รวมทั้งปรับกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบตั้งแต่ขั้นตอนรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล การสร้างการมีส่วนร่วม และตรวจสอบข้อมูลจนเป็นแผนการใช้ที่ดิน โดยบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ทำให้สามารถจัดทำแผนการใช้ที่ดินมีความรวดเร็วจากเดิมสามารถดำเนินการในปี 2563-2565 ได้จำนวน 266 ตำบล เป็น 1,100 ตำบล ในปี 2566 เพียงปีเดียว **โครงการแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map)** ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนนโยบายด้านการเกษตร แลวางแผนการบริหารจัดการภาคเกษตรภายใต้โครงการสำคัญต่างๆ ปัจจุบันกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ร่วมกับกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) นำระบบ Agri-Map ที่พัฒนาโดยเนคเทค สวทช. พัฒนาเครื่องมือสร้างแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ร่วมกับเทคโนโลยีการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ มาสร้างแบบจำลองในการโซนนิ่งภาคการเกษตร โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและผลผลิตให้ดีขึ้น

สำหรับกระบวนการสนับสนุน เช่น กระบวนการบริหารงบประมาณ พต. พัฒนาโปรแกรมบริหารจัดการได้แก่ โปรแกรมรายงานวัสดุคงเหลือประจำปี โปรแกรมรายงานครุภัณฑ์คงเหลือประจำปี ระบบรับเรื่องแจ้งซ่อมสาธารณูปโภค และโปรแกรมรายงานที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง เป็นต้น กระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคล พัฒนาการอบรมผ่านสื่อการเรียนการสอนระบบ LDD e-Training กระบวนการตรวจสอบภายใน พัฒนาระบบสารสนเทศด้านการให้คำปรึกษาแบบออนไลน์ และกระบวนการติดตามและประเมินผล พัฒนาระบบบริหารแผนงานและผลการดำเนินงาน (Plan and Result Management System : PRMS) เป็นต้น สำหรับ

กระบวนการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล ดำเนินการธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (Data Governance) และการเปิดเผยข้อมูล (Open Data) คัดเลือกชุดข้อมูลมูลค่าสูง (High Value Datasets) จำนวน 17 ชุดข้อมูล บริหารจัดการและบูรณาการข้อมูลอย่างมีธรรมาภิบาล สอดคล้องตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล มีการกำหนดนโยบายธรรมาภิบาลข้อมูล ได้แก่ การรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล (Data Security) การรักษาและคุ้มครองความเป็นส่วนตัวส่วนบุคคลของข้อมูล (Data Privacy) การควบคุมคุณภาพข้อมูล (Data Quality) และให้เจ้าหน้าที่มีสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบ เกี่ยวกับข้อมูล ปฏิบัติตามนโยบายและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับธรรมาภิบาลข้อมูลของ พต. เป็นต้น เมื่อมีมาตรฐานข้อมูลแล้ว พต. ดำเนินการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ (Open Government Data) มีการจัดทำบัญชีข้อมูล (Data Catalog) อำนวยความสะดวกในการเข้าถึง เชื่อมโยง แลกเปลี่ยน และใช้ประโยชน์ข้อมูล สำหรับวิเคราะห์ เผยแพร่ รวมถึงให้บริการประชาชนในรูปแบบดิจิทัล และบูรณาการและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ปัจจุบันจัดทำระบบบัญชีข้อมูล (GD catalog) และเปิดเผยข้อมูลไปแล้ว 5 ชุดข้อมูล

6.2 การสร้างนวัตกรรมในการปรับปรุง ผลผลิต กระบวนการ การบริการ (Innovated improvement of products, services and processes)

พต. ส่งเสริมและสนับสนุนทุกหน่วยงานให้ปรับปรุงกระบวนการและสร้างนวัตกรรม โดยกำหนดเป็นตัวชี้วัดหน่วยงาน และกำหนดแนวทางใช้เครื่องมือ SIPOC วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานที่ผ่านมา และในอนาคตที่จะส่งผลให้การดำเนินงานไม่บรรลุผลสำเร็จ จัดลำดับความสำคัญของปัญหา เลือกจุดปรับปรุงที่ปรับปรุงแล้วมีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมาย คิดไอเดียในการปรับปรุงผลผลิต กระบวนการ และบริการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digitalization) หรือการมีส่วนร่วม (Collaboration) หรือรูปแบบอื่นๆ โดยคำนึงถึงความต้องการและความคาดหวังของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จัดทำแผนปฏิบัติการ ทดสอบไอเดียว่าสามารถดำเนินการได้และนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ปรับปรุงไอเดีย/แผนปฏิบัติการ หากผลการทดสอบพบว่า มีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการหรือไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง จากนั้นจึงนำนวัตกรรมไปใช้ในกระบวนการทำงานหรือส่งเสริมถ่ายทอดให้เกษตรกรและประชาชนทั่วไป และติดตามประเมินผล เกิดนวัตกรรมเชิงนโยบาย กระบวนการ และบริการ ได้แก่ 1) นวัตกรรมเชิงนโยบาย เช่น 1.1) โครงการป้องกันการชะล้างพังทลายของดินและฟื้นฟูพื้นที่เกษตรกรรมด้วยระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ จากสภาพพื้นที่จังหวัดภาคเหนือเป็นพื้นที่ลาดชันมีปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน และผลจากการประชาสัมพันธ์ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ประสบกับปัญหาตะกอนดินทับถมในบริเวณที่ลุ่มต่ำของพื้นที่เกษตร รวมถึงลำห้วยและสระเก็บน้ำทำให้เกิดการตื้นเขินของแหล่งน้ำ พต. นำองค์ความรู้ด้านวิศวกรรมและอนุรักษ์ดินและน้ำพัฒนาต้นแบบการบริหารจัดการทรัพยากรดินและน้ำเชิงบูรณาการระดับลุ่มน้ำย่อย และป้องกันการชะล้างพังทลายของดินในรูปแบบการบริหารจัดการลุ่มน้ำเชิงระบบ กำหนดมาตรการด้านการป้องกันและฟื้นฟูทรัพยากรดินตั้งแต่พื้นที่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ พัฒนาพื้นที่ต้นแบบในพื้นที่จังหวัดลำปางและเชียงใหม่ เบื้องต้นพบว่า ปี 2565 การก่อสร้างในพื้นที่ อ.แม่ทะ จ.ลำปาง ลดความเสียหายจากเหตุการณ์พายุไต้ฝุ่นโนรู (NORU) สามารถรับมือกับปริมาณน้ำไหลบ่าได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้น้ำท่วม 2,000 ไร่ ซึ่งเป็นพื้นที่ปลายน้ำ ไม่ประสบเหตุอุทกภัย และปี 2566 การก่อสร้างในพื้นที่ อ.พร้าว จ.เชียงใหม่ ช่วยชะลอน้ำหลาก ทำให้พื้นที่เกษตรกรรมในพื้นที่โครงการดังกล่าวได้รับความเสียหายน้อยมากเมื่อเทียบกับพื้นที่ใกล้เคียง 1.2) โครงการจัดทำเป้าหมาย และตัวชี้วัดความสมดุลของการจัดการทรัพยากรที่ดิน (Land Degradation Neutrality: LDN) นำกรอบการจัดทำตัวชี้วัดความเสื่อมโทรมของที่ดินตามหลักการของอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทรายฯ (UNCCD) มากำหนดแนวทางการดำเนินประเมินความเสื่อมโทรมของที่ดินของประเทศ ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด คือ สิ่งปกคลุมที่ดิน และการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน (LUC) ผลผลิตของที่ดิน (LP) และการกักเก็บคาร์บอนอินทรีย์ในดิน (SOC Stock) ดำเนินการไปแล้ว 27 จังหวัด และได้มีการกำหนด

มาตรการลดความเสื่อมโทรมของดินในพื้นที่จังหวัดดังกล่าวเสนอของงบประมาณปี 2567 ให้ดำเนินการในพื้นที่ 24,700 ไร่ ดำเนินการในพื้นที่เสื่อมโทรมระดับปานกลางถึงรุนแรง 13 จังหวัด 2) **นวัตกรรมเชิงกระบวนการ** เช่น **หมอดินตรวจดิน พด.** มีแนวคิดในการพัฒนาการให้บริการวิเคราะห์ตรวจสอบดินให้ครอบคลุมและทั่วถึงเกษตรกรรายย่อยมากยิ่งขึ้น โดยพัฒนาระบบ e-Service ตรวจสอบดินจากเดิมบันทึกและบริหารจัดการข้อมูลผลวิเคราะห์จากห้องปฏิบัติการโดยเจ้าหน้าที่เท่านั้น เป็นการบันทึกและบริหารจัดการข้อมูลผลวิเคราะห์ดินที่ได้จากการใช้ชุดตรวจสอบดินภาคสนามอย่างง่าย (LDD Test Kit) โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายหมอดินอาสาทำหน้าที่ปฏิบัติการตรวจสอบดินและบันทึกข้อมูลผลวิเคราะห์ดิน พร้อมคำแนะนำการจัดการดินผ่านแอปพลิเคชัน “หมอดินตรวจดิน” ที่สามารถรองรับการใช้งานได้บนทุกอุปกรณ์ ซึ่งสามารถลดระยะเวลาการตรวจสอบดินจากเดิม 15 - 20 วัน เหลือเพียง 2 - 3 วัน (รวมระยะเวลาการนัดหมายของเกษตรกรกับหมอดินอาสา) รวมทั้งอำนวยความสะดวกในด้านลดค่าใช้จ่ายจากการเดินทางนำตัวอย่างดินส่งทางไปรษณีย์หรือส่งให้เจ้าหน้าที่ นอกจากนี้ยังพัฒนาแผนที่คุณภาพดินระดับประเทศแบบ Near Real Time จากระบบหมอดินตรวจดิน เพื่อตรวจสอบสถานะธาตุอาหารและเป็นตัวช่วยตัดสินใจในการเพาะปลูกพืชของเกษตรกร และ 3) **นวัตกรรมบริการ** เช่น **การคัดเลือกและทดสอบพันธุ์ปอเทืองที่มีผลผลิตและมวลชีวภาพสูง** เป็นการสร้างประชากรปอเทืองพันธุ์ใหม่จากพันธุ์กรรมปอเทืองที่รวบรวมเมล็ดพันธุ์ได้จากสถานีพัฒนาที่ดินทั่วประเทศ จำนวน 4 พันธุ์ ซึ่งพันธุ์ใหม่ใช้เกณฑ์คัดเลือกจากลักษณะน้ำหนักเมล็ดต่อต้นเพื่อให้ได้ผลผลิตเมล็ดพันธุ์ปอเทืองที่สูงกว่าพันธุ์ที่มีการใช้อยู่ในปัจจุบัน ด้วยผลผลิตเฉลี่ยสูงสุด 163 กิโลกรัมต่อไร่ ทำให้เกษตรกรสามารถสร้างรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ปอเทือง และเมื่อนำเมล็ดพันธุ์ไปปลูกและไถกลบปอเทืองเป็นปุ๋ยพืชสดแล้ว สามารถทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี คิดเป็นเงิน 1,084 บาทต่อไร่ เป็นการลดต้นทุนการผลิตและเกษตรกรมีรายได้สุทธิเพิ่มขึ้น ทำให้ทรัพยากรดินได้รับการฟื้นฟูปรับปรุงบำรุงดินทำให้ดินมีสมบัติทางเคมี สมบัติทางกายภาพ และสมบัติทางชีวภาพที่ดีขึ้น **นวัตกรรมไตรโคเดอร์มาพร้อมใช้ พด.14 สูดยอดเชื้อราควบคุมโรคพืช** ผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ที่ถูกปรับปรุงในรูปแบบผงละลายน้ำที่เกษตรกรสามารถนำไปใช้ได้สะดวก ใช้ง่ายและมีประสิทธิภาพสูงในการควบคุมและกำจัดโรคพืช สามารถยับยั้งเชื้อสาเหตุโรคพืชได้หลายชนิด ได้แก่ โรครากเน่าโคนเน่า ในทุเรียน ยางพารา โรคใบไหม้สีน้ำตาลในข้าว โรคใบร่วงและแอนแทรคโนสในพริก โรคใบจุด ในพืชผัก โรคเน่าคอดินในผัก โรคเหี่ยวเหลืองในพริก มะเขือเทศ และโรคเน่าและในผัก และ **พด.15 แบคทีเรียสังเคราะห์แสง ส่งเสริมการเจริญเติบโตและเพิ่มผลผลิตพืช** คัดเลือกจุลินทรีย์จากตัวอย่างดินและน้ำในพื้นที่เกษตร มากกว่า 150 ตัวอย่างทั่วประเทศ คัดเลือกสายพันธุ์ที่มีประสิทธิภาพ และปลอดภัยช่วยเพิ่มความ เป็นประโยชน์ของธาตุอาหารและส่งเสริมการเจริญเติบโตของพืช โดยเฉพาะพื้นที่ปลูกข้าว สนับสนุนให้เกษตรกรในการลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มผลผลิตพืช

นอกจากนี้ยังเริ่มขับเคลื่อนนโยบายเชิงพื้นที่ตำบลต้นแบบในปี 2567 การพัฒนาพื้นที่ของหมอดินอาสาให้เป็นแปลงต้นแบบในการขับเคลื่อนนโยบายเชิงพื้นที่ตำบลต้นแบบของกรมพัฒนาที่ดิน เพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ “การเป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ภายในปี 2570” โดยมีเป้าหมายให้ “ดินดี น้ำพอง ผลผลิตดี รายได้ดี เกษตรกรมีความสุข 400,000 บาท/ครัวเรือน” ใช้เครื่องมือ “เข็มทิศสร้างสุข” และ Smart A4 วางแผนพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่ระดับตำบลแบบองค์รวม จากฐาน “ทุนทางสังคม” ศักยภาพ ปัญหา และความต้องการของเกษตรกร ยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และน้อมนำหลักการทรงงาน “ระเบิดจากข้างใน” ของในหลวง ร.9 เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ผ่านการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (Kaizen) โดยมีความสุขของเกษตรกร และการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นเป้าหมายสุดท้าย

6.3 การมุ่งเน้นประสิทธิผล ทั้งองค์กร และผลกระทบต่อยุทธศาสตร์ประเทศ (Operational effectiveness)

พต. มีการกำหนดตัวชี้วัดในการติดตาม ควบคุมกระบวนการ (Leading Indicator) ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่คาดการณ์ความสำเร็จของกระบวนการ โดยหน่วยงานระดับกอง/สำนักซึ่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบในแต่ละกระบวนการทั้งกระบวนการหลักและกระบวนการสนับสนุน วิเคราะห์ผลิตภัณฑ์หรือบริการหลักของหน่วยงานที่จะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดของ พต. วิเคราะห์กระบวนการในการผลิตผลิตภัณฑ์หรือบริการดังกล่าวและกำหนดตัวชี้วัดในการติดตามที่แสดงผลผลิตและผลลัพธ์ของกระบวนการที่หน่วยงานรับผิดชอบ โดยมีการจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการระดับหน่วยงาน (IPA) และมีการถ่ายทอดใช้ในการกำหนดตัวชี้วัดผลการประเมินผลการปฏิบัติราชการลงถึงระดับบุคคล (DPIS) โดยมีการกำกับติดตามผลการดำเนินงานระดับกอง/สำนักเป็นรายเดือน และประเมินผลการปฏิบัติราชการในรอบ 6 และ 12 เดือน นอกจากนี้ทุกกอง/สำนักทั้งหน่วยงานหลักและหน่วยงานสนับสนุนจะต้องมีการจัดทำแผนควบคุมภายในและแผนบริหารความเสี่ยงของทุกโครงการที่หน่วยงานรับผิดชอบ เพื่อป้องกัน/ลดความเสี่ยงที่งานจะไม่บรรลุผลสำเร็จซึ่งจะมีผลต่อการบรรลุเป้าหมายของหน่วยงานและส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ จากระบบดังกล่าวทำให้ทุกหน่วยงานต้องมีการทบทวนและปรับปรุงวิธีการทำงานอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้ผลการดำเนินงานเป็นไปตามแผนและบรรลุผลตามตัวชี้วัดที่กำหนด ยกตัวอย่างเช่น กระบวนการวางแผนการใช้ที่ดินและนำไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งเป็นกระบวนการสนับสนุนการบรรลุตัวชี้วัดระดับกรม (Lagging indicator) คือ 1. พื้นที่การเกษตรมีการใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (ไม่น้อยกว่า 2.5 ล้านไร่ต่อปี) และ 2. เกษตรกรมีการใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ยั่งยืน บนพื้นฐานการเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม กระบวนการดังกล่าวกำหนดตัวชี้วัดควบคุมกระบวนการ (Leading indicator) ในรอบ 6 เดือนคือ ระดับความสำเร็จในการปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นเกษตรผสมผสาน ซึ่งกำหนดเกณฑ์การวัดผลเป็นขั้นตอนการดำเนินการตั้งแต่สำรวจและคัดเลือกพื้นที่วางแผน ออกแบบการเพาะปลูกและจัดโครงสร้าง และการจัดซื้อจัดจ้าง และในรอบ 12 เดือนคือ ร้อยละของเกษตรกรมีการใช้ประโยชน์ที่ดินได้เหมาะสมตามศักยภาพของดินภายหลังการปรับเปลี่ยนการผลิต เป็นการติดตามและประเมินผลสำเร็จทั้งผลผลิตและผลลัพธ์ของการปรับเปลี่ยนการผลิต แสดงถึงความสำเร็จของการจัดการกระบวนการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และส่งผลกระทบต่อยุทธศาสตร์ประเทศในด้านต่าง ๆ เช่น ตัวชี้วัดด้านเศรษฐกิจ คือ เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าได้ตรงตามความต้องการของตลาด ลดต้นทุนการผลิตได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ผลผลิตมีคุณภาพดีขึ้น และจำหน่ายผลผลิตได้ในราคาที่สูง ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ตัวชี้วัดด้านสังคม คือ เกษตรกรมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นเกิดความภูมิใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรโดยมีการใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพของดิน และตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อม คือ ความสามารถในการแก้ปัญหาด้านความเสื่อมโทรมและการชะล้างพังทลายของดิน สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน SDGs เป้าหมายที่ 15.3 เพื่อหยุดยั้งความเสื่อมโทรมของที่ดินและใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตรส่งผลให้เกษตรกรปลอดภัยผู้บริโภคปลอดภัย โดย พต. มีผลงานโดดเด่นที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบรรลุยุทธศาสตร์ชาติที่สำคัญ คือ การปรับเปลี่ยนพื้นที่นาข้าวไม่เหมาะสมเป็นสินค้าอื่นตามการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by) ซึ่งได้รับรางวัลเลิศรัฐ สาขาบริการภาครัฐ ในปี 2561 ได้รับรางวัลระดับดีเด่นประเภทพัฒนาบริการที่เป็นเลิศ และด้วยมาตรฐานกระบวนการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by) ซึ่งกำหนดให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ทุกจังหวัดที่มีเป้าหมายงาน 67 จังหวัด ต้องดำเนินงานโดยคำนึงถึงมาตรฐาน 5 ขั้นตอน ส่งผลให้ในปี 2563 ได้รับรางวัลระดับดีเด่นประเภทขยายผลมาตรฐานบริการ ผลลัพธ์จากการดำเนินงาน เกษตรกรมีการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมตามแผนที่ จำนวน 121,575 ราย พื้นที่ 866,717 ไร่ (ปี 2559 – 2565) ผลประเมินในปี 2565 พบว่าเกษตรกรร้อยละ 87.80 ของจำนวนเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการ มีรายได้สุทธิเพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 10

โดยมีรายได้สุทธิก่อนเข้าร่วมโครงการเฉลี่ย 20,716.06 บาทต่อครัวเรือน และรายได้สุทธิหลังเข้าร่วมโครงการเฉลี่ย 70,961.17 บาทต่อครัวเรือน ซึ่งเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 50,245.11 บาทต่อครัวเรือน ในส่วนความพึงพอใจของโครงการ ในภาพรวมพบว่าเกษตรกรมีความพึงพอใจต่อโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ย 4.32 ซึ่งผลการดำเนินงานสามารถสะท้อนเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

พต. มีการเตรียมการเชิงรุกเพื่อลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อประสิทธิผลของการดำเนินงาน โดยมีการจัดการความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน และจัดการโดยวิธีการกำหนดตัวชี้วัดตามพันธกิจของหน่วยงานทั้งหน่วยงานหลักและสนับสนุนโดยจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการระดับหน่วยงาน (IPA) วางระบบการติดตามผลการดำเนินงานทั้งในระดับผลผลิตและผลลัพธ์ โดย พต. มีการเตรียมการเชิงรุกเพื่อลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อประสิทธิผลของการดำเนินงานโดยมีการจัดการความเสี่ยง 4 ประเภท ได้แก่ 1. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ 2. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน 3. ความเสี่ยงด้านการเงิน และ 4. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบโดยมอบหมายให้หน่วยงานศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาจากการดำเนินงานโครงการเพื่อจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยง ประเมินและกำหนดแนวทางการบริหารความเสี่ยงจัดทำมาตรการ/กิจกรรมควบคุมความเสี่ยงและนำแนวทางการจัดการความเสี่ยงไปใช้การบริหารโครงการของหน่วยงานเพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ เพื่อให้บรรลุยุทธศาสตร์และส่งผลต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับ ภัยพิบัติและภาวะฉุกเฉิน เช่น 1) ภัยแล้ง/น้ำท่วม 2) ข้อมูลสูญหาย 3) กรณีถูกบุกรุกโจมตีหรือเจาะระบบจากภายนอก 4) การชุมนุมประท้วง โดยมีการเตรียมความพร้อม คือ 1) ภัยแล้ง/น้ำท่วม-การติดตามสถานการณ์และปรับข้อมูลให้เป็นปัจจุบันและแจ้งเตือนภัยผ่านเว็บไซต์กรม 2) ข้อมูลสูญหายจาก Hard Disk ชำรุด นำข้อมูล Backup ล่าสุดมา Restore และทดสอบระบบ 3) การชุมนุมประท้วงแก้ไขโดย Remote Desktop มายังเครื่องแม่ข่าย 4) กรณีถูกบุกรุก โจมตีหรือเจาะระบบจากภายนอก ป้องกันโดยปิด Port และติดตั้ง Patch แก้ไขช่องโหว่ และ Update Window 5) แผนการตรวจสอบภายใน และ 6) จัดทำแผนดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่องสำหรับการบริหารความพร้อมต่อสภาวะวิกฤต (Business Continuity Plan : BCP) เพื่อรองรับกรณีเกิดสถานการณ์และภัยพิบัติต่างๆ เช่น เหตุการณ์อัคคีภัย อุทกภัย แผ่นดินไหว ดินถล่มชุมนุมประท้วง/จลาจล การป้องกันและควบคุมสารเคมี โรคระบาดต่อเนื่อง และไฟดับในวงกว้าง เป็นต้น พร้อมจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ความเข้าใจ ผ่านช่องทางต่างๆ เพื่อป้องกันและเตรียมรับสถานการณ์ต่างๆ

ผลลัพธ์สำคัญในหมวด 7 ที่เป็นผลจากการดำเนินงานของหมวด 6

จากการมุ่งเน้นการปรับปรุงกระบวนการงานและการสร้างนวัตกรรมในระดับหน่วยงานทุกกระบวนการงานทั้งกระบวนการหลักและกระบวนการสนับสนุน โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีการปรับปรุงกระบวนการงานย่อยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทุกปี และจากการดำเนินการตลอดห่วงโซ่อุปทาน เกิดฐานข้อมูลจากกระบวนการหลักกว่า 143 กระบวนการย่อย ซึ่งมีการปรับข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบ Digitized โดยพัฒนาเป็นสารสนเทศและคัดเลือกจัดทำเป็นชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Data Set) 17 ชุดข้อมูล และเปิดเผยข้อมูลผ่านศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐไปแล้ว 14 ชุดข้อมูลคิดเป็นร้อยละ 82 และในปี 2565 – 2566 หน่วยงานจัดทำข้อมูลให้มีมาตรฐานเดียวกันตามมาตรฐานสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัลกำหนด เพิ่มขึ้นในปี 2565 และ 2566 คิดเป็นร้อยละ 27.27 และ 41.25 ตามลำดับ นอกจากนี้การกระตุ้นและสนับสนุนให้หน่วยงานทบทวนและปรับปรุงกระบวนการงานโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นประจำทุกปี ส่งผลให้ลดต้นทุนของกระบวนการ ดังเช่น กระบวนการตรวจสอบดิน พบว่า การปรับปรุงกระบวนการงานเป็นระบบ e-Service แบบ fully digital และพัฒนาระบบ “หมอดินตรวจดิน” ทำให้ลดค่าใช้จ่ายจากการให้บริการตรวจสอบดินลงในปี 2565 และ 2566 คิดเป็นร้อยละ 50 และ 55.55 ตามลำดับ และการให้บริการดังกล่าวยังช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของเกษตรกรจากการส่งตัวอย่างดินทางไปรษณีย์คิดเป็น 40 บาท x 90,000 ตัวอย่าง คิดเป็นเงิน 3,600,000 บาท/ปี

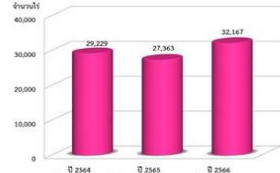
ส่วนที่ 3 ผลลัพธ์การดำเนินการ

7.1 ตัวชี้วัดด้านประสิทธิผลและการบรรลุพันธกิจ

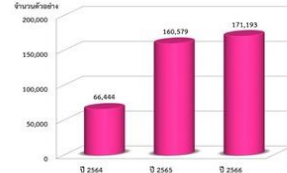
ตัวชี้วัด	ค่ามากที่สุด ค่าน้อยที่สุด	หน่วย วัด	ค่า เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน			หมายเหตุ
				พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	
7.1.1 ตัวชี้วัดตามภารกิจหลัก/คำรับรองการปฏิบัติราชการ (ไม่น้อยกว่า 2 ตัวไม่เกิน 3 ตัว) *ตัวชี้วัดของการบรรลุผลลัพธ์ของตามภารกิจหลัก/คำรับรองของส่วนราชการตามที่ระบุไว้(Function base, Area base)							
1. จำนวนพื้นที่ทางการเกษตร เฉพาะพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนา (ทุ่งกุลลา/ทุ่งสัมฤทธิ์/ทุ่งมหาวิท/พัฒนากลุ่มน้ำปิง,วัง,สาละวิน/ลุ่มน้ำอิงตอนบน/ทะเลสาบสงขลา/พรุโต๊ะแดง/ทุ่งรังสิต/ทุ่งมหาธาตุ/หนองหาร/บึงบอระเพ็ด)	มากที่สุด	ไร่	32,010	29,229	27,363	32,167	
2. จำนวนตัวอย่างการให้บริการ ตรวจสอบดิน น้ำ พืช ปุ๋ย พร้อมคำแนะนำการจัดการดิน	มากที่สุด	ตัวอย่าง	143,235	66,444	160,579	171,193	
3. จำนวนพื้นที่ที่มีการจัดทำฐานข้อมูลความสมดุลของการจัดการทรัพยากรที่ดิน(LDN)ในระดับพื้นที่ เพื่อประเมินความเสี่ยงต่อความเสื่อมโทรมของที่ดิน	มากที่สุด	จังหวัด	12.00	1.00	12.00	14.00	
7.1.2 ตัวชี้วัดตามแผนยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัดของการบรรลุผลตามแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานฯ							
4.จำนวนแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลได้รับการปรับปรุง	มากที่สุด	ตำบล	1,000	154	154	1,155	
7.1.3 ตัวชี้วัดด้านผลการปรับปรุงการดำเนินการตามกฎหมาย ตัวชี้วัดของการบรรลุผลการดำเนินการปรับปรุงการดำเนินการตามกฎหมาย							
- พด.ไม่มีตัวชี้วัดด้านนี้							
7.1.4 ตัวชี้วัดการบรรลุนโยบายและแผนรัฐบาล/แผนบูรณาการกลุ่มจังหวัด ตัวชี้วัดของการบรรลุผลตามนโยบายและแผนรัฐบาล/แผนบูรณาการกลุ่มจังหวัด							
5. จำนวนพื้นที่ป้องกันการชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่ต้นน้ำและพื้นที่ลาดชันครอบคลุม (สนับสนุนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ด้านที่ 5 การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรม และป้องกันการพังทลายของดิน)	มากที่สุด	ไร่	21,000	-	8,160	21,414	เริ่มเก็บเป็นตัวชี้วัดปี 65 เนื่องจากได้รับการก่อสร้างปี 65

พด. ดำเนินการพัฒนาที่ดินบรรลุเป้าหมายตามพันธกิจและยุทธศาสตร์ โดยดำเนินการได้ตามแผนและสูงกว่าเป้าหมายที่วางไว้ ดำเนินการพัฒนาพื้นที่เฉพาะทางการเกษตร เช่น ทุ่งกุลลา ทุ่งสัมฤทธิ์ ทุ่งมหาวิท พัฒนากลุ่มน้ำปิง,วัง,สาละวิน ลุ่มน้ำอิงตอนบน ทะเลสาบสงขลา พรุโต๊ะแดง ทุ่งรังสิต ทุ่งมหาธาตุ หนองหารบึงบอระเพ็ด เพิ่มขึ้นทุกปี โดย ปี 2564 – 2566 รวม 88,759 ไร่ ให้บริการตรวจสอบดิน น้ำ พืช ปุ๋ย พร้อมคำแนะนำการจัดการดิน เพิ่มขึ้นทุกปี โดยปี 2564 ดำเนินการได้ 66,444 ตัวอย่าง มีการปรับบริการใช้ระบบหมอดินตรวจดินส่งผลให้บริการเพิ่มขึ้นในปี 2565 - 2566 จำนวน 160,579 และ 171,193 ตัวอย่าง ตามลำดับ จัดทำฐานข้อมูลพื้นที่ความสมดุลของการจัดการทรัพยากรที่ดิน (LDN) ในระดับพื้นที่เพื่อประเมินความเสี่ยงต่อความเสื่อมโทรมของที่ดิน เริ่มดำเนินการ ในปี 2564 – 2566 จำนวน 27 จังหวัด จัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลซึ่งเป็นเครื่องมือสำหรับการพัฒนาที่ดินสำหรับเกษตรกรและหน่วยงานวางแผนการพัฒนาที่ดินและวางแผนการผลิตสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุดตามศักยภาพเพิ่มขึ้นทุกปี โดยปี 2564 – 2565 ดำเนินการได้ปีละ 154 ตำบล และ

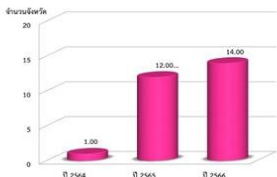
ในปี 2566 ปรับกระบวนการแบบบูรณาการร่วมกับหน่วยงานในภูมิภาคทำให้สามารถดำเนินการเพิ่มขึ้นเป็น 1,155 ตำบล และดำเนินการป้องกันการชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่ต้นน้ำและพื้นที่ลาดชันครอบคลุม เริ่มดำเนินการในปี 2566 ได้ 8,160 ไร่ และปี 2566 ดำเนินการได้ 21,414 ไร่

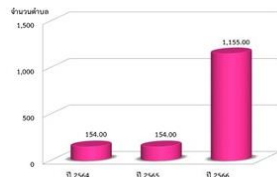
ภาพที่ 7.1.1 จำนวนผู้ที่เข้ามาขอความช่วยเหลือที่ศูนย์บริการพัฒนา พืชสวนชุมชนจังหวัดพะเยา จังหวัดน่าน ปี 2564-2566 จำนวนผู้รับบริการ/กลุ่มและจำนวนพื้นที่/แปลงที่ได้รับบริการ (ปีงบประมาณ)

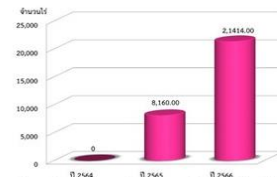
ภาพที่ 7.1.2 จำนวนผู้รับบริการที่ได้รับการตรวจสอบดิน น้ำ ปุ๋ย พร้อมคำแนะนำการจัดการดิน

ภาพที่ 7.1.3 จำนวนพื้นที่ที่มีการจัดทำฐานข้อมูลความสมบูรณ์ของสารอาหาร พืชสวนชุมชน (LSD) ในระดับพื้นที่ เพื่อการประเมินความเสื่อมโทรมของดิน

ภาพที่ 7.1.4 จำนวนแผนกการใช้ที่ดินระดับตำบลได้รับการปรับปรุง

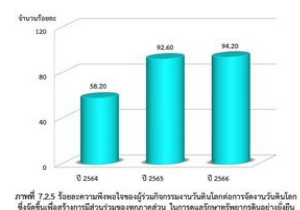
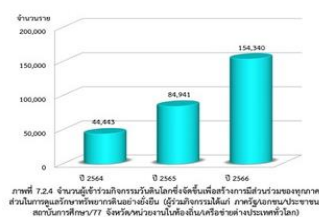
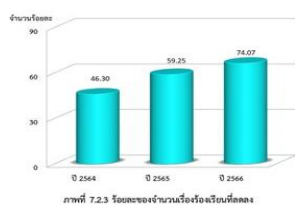
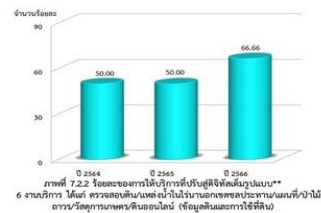
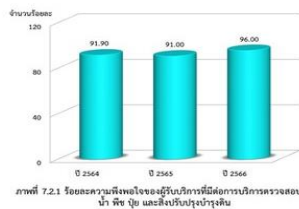
ภาพที่ 7.1.5 จำนวนพื้นที่ป่าชุมชนที่ได้รับการพัฒนาในพื้นที่ต้นน้ำและพื้นที่ลาดชัน หลากหลาย (ต้นน้ำชุมชน) จำนวนพื้นที่ป่าชุมชนที่ได้รับการพัฒนา จำนวน 5 ครอบคลุมพื้นที่ป่าชุมชน/ต้นน้ำที่เสื่อมโทรม และจัดการทรัพยากรของป่า

7.2 ตัวชี้วัดด้านผู้รับบริการและประชาชน

ตัวชี้วัด	ค่ามากที่สุด	ค่าน้อยที่สุด	หน่วยวัด	ค่าเป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน			หมายเหตุ
					พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	
7.2.1 ความพึงพอใจของกลุ่มลูกค้าหลัก ตัวชี้วัดของการบรรลุผลลัพธ์ของความพึงพอใจของกลุ่มลูกค้าหลัก								
1. ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการบริการตรวจสอบดิน น้ำ ปุ๋ย และสิ่งปรับปรุงบำรุงดิน	มากที่สุด	ร้อยละ	ร้อยละ	92.00	91.90	91.00	96.00	
7.2.2 นวัตกรรมบริการปรับปรุงการบริการ* (หน่วยบริการ/หน่วยงานนโยบาย) ตัวชี้วัดของการบรรลุผลการดำเนินการนวัตกรรมบริการปรับปรุงการบริการที่เกิดประโยชน์ต่อผู้รับบริการที่สามารถวัดผลได้								
2. ร้อยละของการให้บริการที่ปรับสู่ดิจิทัลเต็มรูปแบบ** (6 งานบริการ ได้แก่ ตรวจสอบดิน/แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน/แผนที่ป่าไม้ถาวร/วัสดุการเกษตร/ดินออนไลน์ (ข้อมูลดินและการใช้ที่ดิน)	มากที่สุด	ร้อยละ	ร้อยละ	60	50	50	66.66	
7.2.3 การแก้ไขเรื่องร้องเรียน ตัวชี้วัดของผลการดำเนินการแก้ไขเรื่องร้องเรียน								
3. ร้อยละของจำนวนเรื่องร้องเรียนที่ลดลง	มากที่สุด	ร้อยละ	ร้อยละ	65.00	46.30	59.25	74.07	
7.2.4 เครือข่ายความร่วมมือ* (หน่วยบริการ/หน่วยงานนโยบาย) ตัวชี้วัดของผลสำเร็จการดำเนินการร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือ								
4. จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมวันดินโลกซึ่งจัดขึ้นเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการดูแลรักษาทรัพยากรดินอย่างยั่งยืน (ผู้ร่วมกิจกรรมได้แก่ ภาครัฐ/เอกชน/ประชาชน/สถาบันการศึกษา/77 จังหวัด/	มากที่สุด	ราย	ราย	100,000	44,443.	84,941	154,340	

ตัวชี้วัด	ค่ามากที่สุด ค่าน้อยที่สุด	หน่วย วัด	ค่า เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน			หมายเหตุ
				พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	
หน่วยงานในท้องถิ่น/เครือข่าย ต่างประเทศทั่วโลก)							
5. ร้อยละความพึงพอใจของผู้ ร่วมกิจกรรมงานวันดินโลกต่อ การจัดงานวันดินโลกซึ่งจัดขึ้น เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของทุก ภาคส่วนในการดูแลรักษา ทรัพยากรดินอย่างยั่งยืน	มากที่สุด	ร้อยละ	93	58.20	92.60	94.20	
7.2.5 ความเชื่อมั่นของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการดำเนินงานของส่วนราชการ ตัวชี้วัดของการสำรวจความเชื่อมั่นผลต่อผลการดำเนินงานของ ส่วนราชการ							
- พต.ไม่มีตัวชี้วัดด้านนี้/ปีต่อไป ฝ่ายเลขาฯ เห็นควรจัดทำแบบ ประเมินความเชื่อมั่น							

พต. ประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นประจำทุกปี เพื่อนำผลมา
ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการให้บริการให้สามารถตอบสนองของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้มี
ความสะดวก รวดเร็ว ตรงตามความต้องการของประชาชน โดยการปรับบริการของ พต. สู่ดิจิทัลเต็มรูปแบบ
เช่น ขอรับบริการสระน้ำในไร่นา บริการข้อมูลดินและการใช้ที่ดินผ่านดินออนไลน์ บริการตรวจสอบดิน เป็นต้น
โดยเฉพาะบริการตรวจสอบดิน มีการพัฒนาบริการแบบ fully digital แล้ว ยังให้ความสำคัญกับเครือข่าย ใช้
กระบวนการมีส่วนร่วมให้หมอดินอาสาร่วมดำเนินการตรวจสอบดินให้เกษตรกรผ่านแอปพลิเคชัน “หมอดิน
ตรวจดิน” ทำให้สามารถให้บริการเพิ่มขึ้นและลดระยะเวลาการให้บริการและค่าใช้จ่ายจากการเดินทางหรือส่ง
ตัวอย่างทางไปรษณีย์ ส่งผลให้ความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการบริการตรวจสอบดินดินฯ จากเดิม ปี
2565 ร้อยละ 91 เพิ่มขึ้นในปี 2566 เป็นร้อยละ 96 นอกจากนี้ พต. ยังสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนใน
การดูแลรักษาทรัพยากรดินอย่างยั่งยืน ผ่านกิจกรรมวันดินโลก ซึ่งมีผู้ร่วมกิจกรรมได้แก่ ภาครัฐ เอกชน
ประชาชน สถาบันการศึกษา จังหวัด 77 จังหวัด หน่วยงานในท้องถิ่น และเครือข่ายต่างประเทศทั่วโลก เป็นต้น
เพิ่มขึ้นทุกปี ปี 2564 มีผู้ร่วมกิจกรรม 44,443 ราย เพิ่มในปี 2565 และ 2566 เป็น 84,941 และ 154,340
ราย ตามลำดับ และผู้ร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจต่อการจัดงานวันดินโลกปี 2564 ร้อยละ 58.20 เพิ่มขึ้นในปี
2565 - 2566 เป็นร้อยละ 92.60 และ 94.20 ตามลำดับ

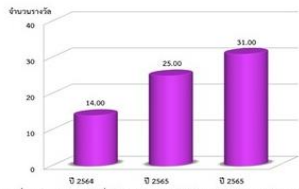
7.3 ตัวชี้วัดด้านบุคลากร

ตัวชี้วัด	ค่ามากที่สุด ค่าน้อยที่สุด	หน่วย วัด	ค่า เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน			หมายเหตุ
				พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	
7.3.1 นวัตกรรมที่เกิดจากบุคลากร /ตัวชี้วัดของการพัฒนานวัตกรรมที่เกิดจากบุคลากรของส่วนราชการ							
1. จำนวนนวัตกรรมที่เกิดจากการพัฒนาของนักวิชาการกรมพัฒนาที่ดิน (เทคโนโลยีดิจิทัล (Application),PRMS/เทคโนโลยีชีวภาพ(พด.13, 14, 15)/ นวัตกรรมเชิงนโยบาย(รัฐกิจพีช ดิน ปุย,เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด,หมอดินตรวจดิน,LDN(นวัตกรรมเชิงนโยบาย,การตรวจสอบสายพันธุ์หญ้าแฝกด้วยเทคนิคอณูชีววิทยา, โครงการป้องกันการชะล้างพังทลายของดินและฟื้นฟูพื้นที่เกษตรกรรมด้วยระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ))	มากที่สุด	นวัตกรรม	13.00	9.00	13.00	15.00	
7.3.2 การเรียนรู้และผลการพัฒนา* /ตัวชี้วัดของการเรียนรู้และผลการพัฒนาบุคลากรของส่วนราชการ							
2. จำนวนบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาขีดความสามารถเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและตอบสนองต่อภารกิจของกรมพัฒนาที่ดิน (สะสม) (Newwave Leader/ นปร./นักเรียนรู้ทุน)	มากที่สุด	ราย	49.00	48.00	49.00	51.00	
7.3.3 ความก้าวหน้าและการก้าวขึ้นสู่ตำแหน่ง /ตัวชี้วัดที่แสดงถึงความก้าวหน้าของบุคลากรและความก้าวขึ้นสู่ตำแหน่ง							
3. ร้อยละของจำนวนตำแหน่งที่มีการวางแผนความก้าวหน้าในสายอาชีพ (Career path) ของหัวหน้างาน (ตำแหน่ง ผอ.สพด./ ผอ.สำนัก/ผอ.กอง)	มากที่สุด	ร้อยละ	100.00	100.00	100.00	100.00	
7.3.4 ความผูกพันของบุคลากร /ตัวชี้วัดที่สะท้อนด้านความผูกพันของบุคลากร							
4. ร้อยละการประเมินความผูกพันของบุคลากรกรมพัฒนาที่ดิน (ร้อยละ)	มากที่สุด	ร้อยละ	83.00	79.40	82.97	88.44	
5. ร้อยละความพึงพอใจที่มีต่อมาตรการเสริมสร้างคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน	มากที่สุด	ร้อยละ	80.00	-	78.40	81.60	เริ่มประเมินโครงการปี 65

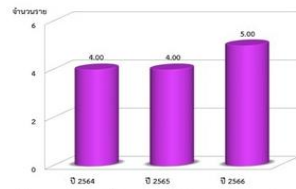
พด. ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลากรในทุกกระดับ และมีนโยบายเพื่อผลักดันให้บุคลากรมีการพัฒนาความรู้เพื่อการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เสริมสร้างสมรรถนะบุคลากร และให้บุคลากรมีการพัฒนานวัตกรรม ส่งผลให้เกิดนวัตกรรมที่เกิดจากการพัฒนาของนักวิชาการกรมทั้งด้านเทคโนโลยีดิจิทัลด้านเทคโนโลยีชีวภาพ และนวัตกรรมเชิงนโยบาย ได้แก่ แอปพลิเคชัน “หมอดินตรวจดิน” การให้บริการและสามารถเข้าถึงได้ง่ายด้วย “Easy Service” ระบบบริหารจัดการแผนและผลการดำเนินงาน (PRMS) นวัตกรรม พด.14 ชุดยอดเชื้อราควบคุมโรคพืช พด.15 แบคทีเรียสังเคราะห์แสง สายพันธุ์ปอเทืองที่มีผลผลิตและมวลชีวภาพสูง การตรวจสอบสายพันธุ์หญ้าแฝกด้วยเทคนิคอณูชีววิทยา นวัตกรรมเชิงนโยบายด้านการจัดทำ

ตัวชี้วัด	ค่ามากที่สุด ค่าน้อยที่สุด	หน่วย วัด	ค่า เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน			หมายเหตุ
				พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	
- รางวัลระดับกระทรวง เป็นรางวัลที่มอบให้กับส่วนราชการระดับกรมในสังกัด							
4. จำนวนรางวัลที่กรมฯ มอบให้ หน่วยงานและบุคลากรดีเด่นประจำปี	มากที่สุด	รางวัล	75.00	69.00	72.00	105	
7.4.4 ผลการประเมินจากองค์การภายนอกในด้านต่าง ๆ ตัวชี้วัดที่แสดงถึงผลสำเร็จของการดำเนินการและได้รับการจัดอันดับในระดับนานาชาติโดยผลจากการประเมินจากองค์การภายนอก							
5. จำนวน Pillar ที่ผลประเมินอยู่ ระดับ 4 ขึ้นไป จากการประเมินระดับ ความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงาน ภาครัฐของประเทศไทย *สทพร. กำหนดตัวชี้วัดที่ระดับ 3 ขึ้นไป	มากที่สุด	pillar	4.00	3.00	4.00	5.00	
7.4.5 ตัววัดการจัดอันดับในระดับนานาชาติที่ดีขึ้น /ตัวชี้วัดที่แสดงถึงผลสำเร็จของการแข่งขัน และได้รับการจัดอันดับในระดับนานาชาติที่ดี ขึ้นในด้านหน่วยงานรับผิดชอบ							
- พต.ไม่มีตัวชี้วัดด้านนี้							

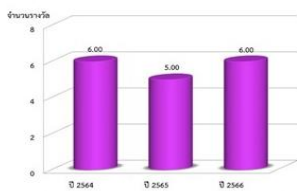
พต. เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ส่งเสริมการปฏิบัติงานร่วมทั้งทบทวนปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพ จนส่งผลให้เกิดความสำเร็จ และมีผลงานได้รับรางวัลจากภายนอกเพิ่มขึ้นทุกปี จำแนกเป็น **รางวัลระดับหน่วยงาน** ได้แก่ รางวัลเลิศรัฐ, รัฐบาลดิจิทัล, การนำความคิดสร้างสรรค์ไปประยุกต์ใช้ผลงานแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map), องค์กรที่มีความเป็นเลิศในการบริหารจัดการด้านการเงินการคลัง, คุณธรรมอวอร์ดประเภทชุมชนและองค์กรที่มีการส่งเสริมระบบเครดิตทางสังคม (Moral Credit), โล่รางวัลองค์กรคุณธรรม, ประกาศเกียรติคุณเชิดชูเกียรติ ITA เป็นต้น รางวัลในปี 2564 -2566 รวมกว่า 70 รางวัล และ**รางวัลระดับบุคคล** ได้รับยกย่องให้เป็นต้นแบบจากหน่วยงานภายนอก เช่น รางวัลศิษย์เก่าดีเด่น นักเรียนทุน-นักศึกษาดีเด่น เพิ่มขึ้นทุกปีในปี 2564 – 2566 รวม 13 ราย นอกจากนี้ พต. ยังมีการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรที่มีความโดดเด่นด้านต่างๆ เป็นประจำทุกปี โดยในปี 2564 – 2566 พต. มอบรางวัลให้หน่วยงานภายในและบุคลากรดีเด่นประจำปี รวมจำนวน 246 รางวัล ตลอดจน พต. ได้มีการนำผลงานที่เป็น best practices ที่ได้รับรางวัลเลิศรัฐสาขาบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมในแต่ละปีไปขยายผลในพื้นที่ต่างๆ ในปี 2564 – 2566 รวม 17 รางวัล สำหรับผลการประเมินจากหน่วยงานภายนอก จากการประเมินระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐของประเทศไทยโดยสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) ซึ่งพบว่า จำนวน Pillar ที่ผลประเมินอยู่ระดับ 4 ขึ้นไปเพิ่มขึ้นทุกปี จากปี 2564 จำนวน 3 pillars เพิ่มขึ้นในปี 2565-2566 เป็น 4 และ 5 pillars ตามลำดับ

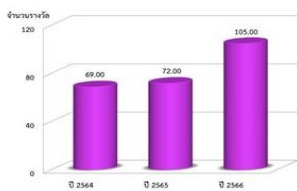
ภาพที่ 7.4.1 จำนวนรางวัลที่ได้รับจากภายนอก ได้แก่ รางวัลเลิศรัฐ, องค์กรคุณธรรมต้นแบบโดดเด่น, ประกาศเกียรติคุณเชิดชูเกียรติ ITA, ความเป็นเลิศในการบริหารจัดการด้านการเงินการคลัง, รางวัลรัฐบาลดิจิทัล เป็นต้น

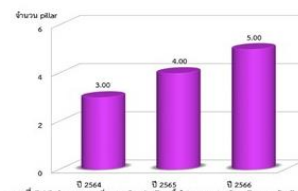
ภาพที่ 7.4.2 จำนวนบุคลากรที่ได้รับรางวัลจากองค์การภายนอก (รางวัลศิษย์เก่าดีเด่น/นักเรียนทุน - นักศึกษาดีเด่น)

ภาพที่ 7.4.3 จำนวนผลงานที่ได้รับรางวัลเลิศรัฐสาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม และมีการนำไปขยายผลในพื้นที่อื่น ๆ

ภาพที่ 7.4.4 จำนวนรางวัลทั้งหมด มอบให้หน่วยงานและบุคลากรดีเด่นประจำปี

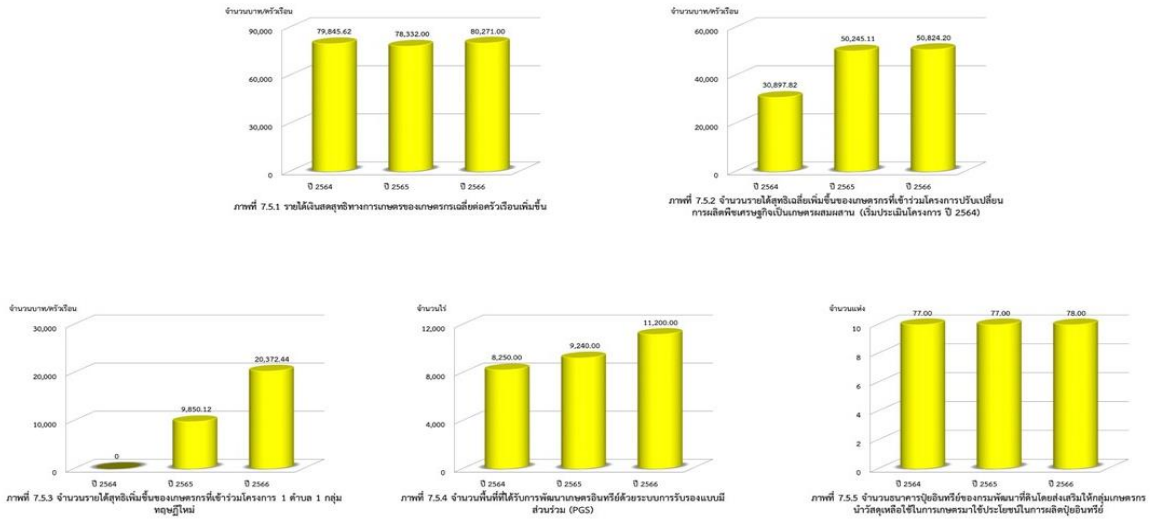
ภาพที่ 7.4.5 จำนวน Pillar ที่ผลประเมินอยู่ระดับ 4 ขึ้นไป จากการประเมินระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐของประเทศไทย ซึ่งเป็นระดับ 7 pillar (1) Policies and Practices 2) Data-driven Practices 3) Digital Capability 4) Public Service 5) Smart Back Office 6) Secure and Efficient Infrastructure 6) Digital Technology Practices*ตามที่กำหนดตัวชี้วัดระดับ 3 ขึ้นไป

7.5 ตัวชี้วัดด้านผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม สาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม

ตัวชี้วัด	ค่ามากที่สุด ค่าน้อยที่สุด	หน่วย วัด	ค่า เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน			หมายเหตุ
				พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	
7.5.1 การบรรลุผลของตัวชี้วัดร่วม /ตัวชี้วัดของการบรรลุผลลัพธ์การบรรลุผลของตัวชี้วัดร่วม ในการมีกระบวนการที่ดำเนินการข้ามหลายหน่วยงานของส่วนราชการ (Area base) ความสำเร็จในการดำเนินการร่วมกันหลายหน่วยงาน (Joint KPI)							
1. รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรของเกษตรกรเฉลี่ยต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้น	มากที่สุด	บาท/ ครัวเรือน	79,676.97	79,485.62	78,322.00	80,271.00	
7.5.2 ตัววัดผลกระทบจากการดำเนินการในการกิจหลักที่มีต่อด้านเศรษฐกิจ /ตัวชี้วัดที่สะท้อนถึงผลกระทบจากการดำเนินการที่มีต่อด้านเศรษฐกิจ							
2. จำนวนรายได้สุทธิเฉลี่ยเพิ่มขึ้นของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปรับเปลี่ยนการผลิตพืชเศรษฐกิจเป็นเกษตรผสมผสาน (เริ่มประเมินโครงการ ปี 2564)	มากที่สุด	บาท/ ครัวเรือน	45,000.00	30,897.82	50,245.11	50,824.20	
3. จำนวนรายได้สุทธิเพิ่มขึ้นของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มทฤษฎีใหม่	มากที่สุด	บาท/ ครัวเรือน	10,000.00	-	9,850.12	20,372.44	เริ่มประเมินโครงการปี 65
7.5.3 ตัววัดผลกระทบจากการดำเนินการในการกิจหลักที่มีต่อด้านสังคม /ตัวชี้วัดที่สะท้อนถึงผลกระทบจากการดำเนินการที่มีต่อด้านสังคม							
4. จำนวนพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ด้วยระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS)	มากที่สุด	ไร่	10,000.00	8,250.00	9,240.00	11,200.00	
7.5.4 ตัววัดผลกระทบจากการดำเนินการในการกิจหลักที่มีต่อด้านสาธารณสุข /ตัวชี้วัดที่สะท้อนถึงผลกระทบจากการดำเนินการที่มีต่อด้านสาธารณสุข							
- พด. ไม่มีตัวชี้วัดด้านนี้							
7.5.5 ตัววัดผลกระทบจากการดำเนินการในการกิจหลักที่มีต่อด้านสิ่งแวดล้อม /ตัวชี้วัดที่สะท้อนถึงผลกระทบจากการดำเนินการที่มีต่อด้านสิ่งแวดล้อม							
5. จำนวนธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ของกรมพัฒนาที่ดินโดยส่งเสริมให้กลุ่มเกษตรกรนำวัสดุเหลือใช้ในการเกษตรมาใช้ประโยชน์ในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์	มากที่สุด	แห่ง	77.00	77.00	77.00	78.00	

พด. ขับเคลื่อนการพัฒนาทรัพยากรดินผ่านแผนงานโครงการต่างๆ ในแต่ละปี โดยมุ่งหวังให้เกษตรกรมีการใช้ที่ดินได้อย่างเหมาะสม เพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน มีรายได้เพิ่มขึ้น มีชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยส่งผลการดำเนินงานส่งผลกระทบต่อในด้านต่างๆ ดังนี้ **ด้านเศรษฐกิจ** ผลจากการดำเนินงานของ พด. ร่วมบูรณาการกับหน่วยงานภายในกระทรวง ส่งผลให้รายได้สุทธิของเกษตรกรเฉลี่ยต่อครัวเรือนจากปี 2565 มีรายได้สุทธิอยู่ที่ 78,322 บาท เพิ่มขึ้นในปี 2566 เป็น 80,271 บาท และผลจากการดำเนินงานส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการปรับเปลี่ยนการผลิตพืชเศรษฐกิจเป็นเกษตรผสมผสาน ทำให้เกษตรกรมีรายได้สุทธิเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยในปี 2564 - 2566 มีรายได้ 30,897.82 50,245.11 และ 50,824.20 บาท ตามลำดับ และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มทฤษฎีใหม่ มีรายได้เพิ่มขึ้น โดยในปี 2565 - 2566 มีรายได้ 9,850.12 และ 20,372.44 บาท **ด้านสังคม** พด. ดำเนินการพัฒนาพื้นที่เกษตรอินทรีย์ด้วยระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS) เพิ่มขึ้น โดยในปี 2564 - 2566 รวมพื้นที่ 28,690 ไร่ สร้างความปลอดภัยของทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค **ด้านสิ่งแวดล้อม** พด. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่มจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ โดยสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เกษตรกรนำวัสดุเหลือใช้ในการเกษตรมาผลิตปุ๋ยอินทรีย์

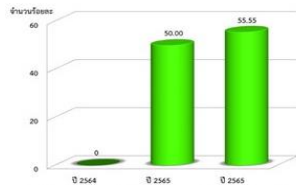
ดำเนินการทุกจังหวัดทุกปี โดยปี 2566 ดำเนินการได้ 78 แห่งทั่วประเทศ ซึ่งเป็นอีกทางหนึ่งที่จะช่วยลดการเผาที่จะส่งผลให้เกิด PM 2.5

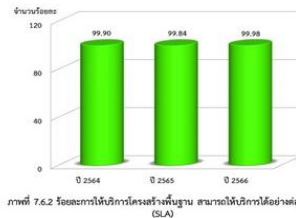
7.6 ด้านประสิทธิผลการจัดการกระบวนการ

ตัวชี้วัด	ค่ามากที่สุด	ค่าน้อยที่สุด	หน่วยวัด	ค่าเป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน			หมายเหตุ
					พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	
7.6.1 ต้นทุนที่ลดลงในภาพรวม ตัวชี้วัดของการลดต้นทุนทั้งในระดับกระบวนการอันเกิดจากการปรับปรุงงาน และการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อลดต้นทุนในการทำงาน เช่น ต้นทุนที่ลดลงจากการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล								
1. ร้อยละของค่าใช้จ่ายที่ลดลงจากการให้บริการตรวจสอบดิน	มากที่สุด	ร้อยละ	50.00	-	50.00	55.55		
7.6.2 ประสิทธิภาพการเตรียมพร้อมและการบรรเทาผลกระทบด้านภัยพิบัติต่าง ๆ /ตัวชี้วัดของผลสำเร็จการดำเนินการเตรียมพร้อมและการบรรเทาผลกระทบด้านภัยพิบัติต่าง ๆ								
2 ร้อยละการให้บริการโครงสร้างพื้นฐาน สามารถให้บริการได้อย่างต่อเนื่อง (SLA)	มากที่สุด	ร้อยละ	99.90	99.90	99.84	99.98		
7.6.3 นวัตกรรมกระบวนการปรับปรุงกระบวนการ* / ตัวชี้วัดผลลัพธ์ของการปรับปรุงกระบวนการ และการบริการจากการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ตัวชี้วัดด้านการเปิดข้อมูล การเชื่อมโยงข้อมูล การปรับปรุงบริการ การให้บริการด้วยรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์								
3. ตัวชี้วัด ระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐ** (กรม) (คะแนนระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลของหน่วยงาน ที่เป็นคะแนนในภาพรวม (ดำเนินการสำรวจโดย สพร.) **ตัวชี้วัดบังคับ	มากที่สุด	คะแนน	80.00	72.82	86.18	84.66		
7.6.4 ประสิทธิภาพของกระบวนการ /ตัวชี้วัดที่แสดงถึงประสิทธิภาพของการจัดการกระบวนการ								
4. ร้อยละของชุดข้อมูลดิจิทัลที่เปิดเผยต่อสาธารณะ (Open Data)** (กรมีมี 17 ชุดข้อมูล เปิดเผยบน data.go.th แล้ว 15 ชุดข้อมูล) **ตัวชี้วัดบังคับ	มากที่สุด	ร้อยละ	82.00	70.00	82.00	88.23		
5. ร้อยละของฐานข้อมูลจากกระบวนการหลักที่ได้รับการพัฒนาในรูปแบบ Digitized **ตัวชี้วัดบังคับ	มากที่สุด	ร้อยละ	30.00	11.88	25.87	39.86		

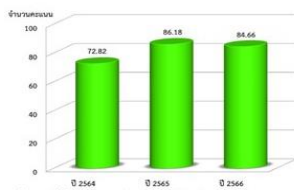
จากการมุ่งเน้นการปรับปรุงกระบวนการงานและการสร้างนวัตกรรมในระดับหน่วยงานทุกกระบวนการ ส่งผลให้ต้นทุนลดลง เช่น ค่าใช้จ่ายที่ลดลงจากการปรับปรุงบริการตรวจสอบดินจากปี 2565 ร้อยละ 50 ลดลงเพิ่มขึ้นในปี 2566 เป็นร้อยละ 55.55 เป็นต้น สำหรับด้านการเตรียมพร้อมและการบรรเทาผลกระทบด้านภัยพิบัติต่างๆ พต. มีการวางระบบและเตรียมความพร้อมการให้บริการโครงสร้างพื้นฐานสามารถให้บริการได้อย่างต่อเนื่อง (SLA) เฉลี่ยในปี 2564 – 2566 ร้อยละ 99.91 ซึ่งสูงกว่าค่ามาตรฐานความปลอดภัยอยู่ที่กำหนดไว้ร้อยละ 99.50 และจากการกำหนดแนวนโยบายและหลักปฏิบัติด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งผลให้ พต.มีระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลมากกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยในปี 2566 ร้อยละ 84.66 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่ พต.กำหนดไว้ที่ ร้อยละ 80 พต.ปรับฐานข้อมูลที่เป็น Output จากกระบวนการทำงานตลอดห่วงโซ่คุณค่าให้อยู่ในรูปแบบ Digitized เพิ่มขึ้นทุกปี ในปี 2566 คิดเป็นร้อยละ 41.25 จากฐานข้อมูลดังกล่าว พต.ได้พัฒนาเป็นสารสนเทศและคัดเลือกจัดทำเป็นชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูงและเปิดเผยต่อสาธารณะ (Open Data) โดยในปี 2566 เปิดเผยข้อมูลไปแล้วร้อยละ 88.23 หรือ 15 ชุดข้อมูลจากข้อมูลทั้งหมด 17 ชุดข้อมูล

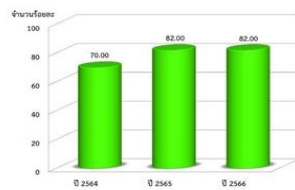
ภาพที่ 7.6.1 ร้อยละของค่าใช้จ่ายที่ลดลงจากการให้บริการตรวจสอบดิน

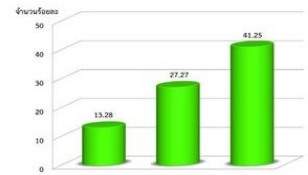
ภาพที่ 7.6.2 ร้อยละการให้บริการโครงสร้างพื้นฐาน สามารถให้บริการได้อย่างต่อเนื่อง (SLA)

ภาพที่ 7.6.3 ตัวชี้วัด ระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลของหน่วยงานภาครัฐ ** (กรม) คะแนน ระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลของหน่วยงาน ที่เป็นคะแนนในภาพรวม (ดำเนินการสำรวจโดย สทศ.)

ภาพที่ 7.6.4 ร้อยละของชุดข้อมูลดิจิทัลที่เป็นของต่อสาธารณะ (Open Data)** (รวม 17 ชุดข้อมูล มีแผนระบบ data.go.th แล้ว 14 ชุดข้อมูล)

ภาพที่ 7.6.5 ร้อยละของชุดข้อมูลจากกระบวนการงานหลักที่ได้รับการพัฒนาในรูปแบบ Digitized **

